

ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา
จังหวัดสมุทรปราการเกี่ยวกับปัญหาในการจัดการเรียนการสอน
งานเกษตรในโรงเรียนประถมศึกษา

AGRICULTURAL EDUCATION ADMINISTRATION OF PRIMARY
SCHOOLS UNDER THE PRIMARY EDUCATION OFFICE IN
SAMUTPRAKAN PROVINCE AS PERCEIVED
BY HEAD MASTERS

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาครุศาสตร์เกษตร

บัณฑิตวิทยาลัย

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

พ.ศ. 2548

ISBN 974-622-948-6

ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา
ศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ เกี่ยวกับปัญหาในการจัดการเรียนการสอน
งานเกษตรในโรงเรียนประถมศึกษา

AGRICULTURAL EDUCATION ADMINISTRATION OF PRIMARY
SCHOOLS UNDER THE PRIMARY EDUCATION OFFICE IN
SAMUTPRAKAN PROVINCE AS PERCEIVED

BY HEAD MASTERS

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาครุศาสตร์เกษตร
บัณฑิตวิทยาลัย
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

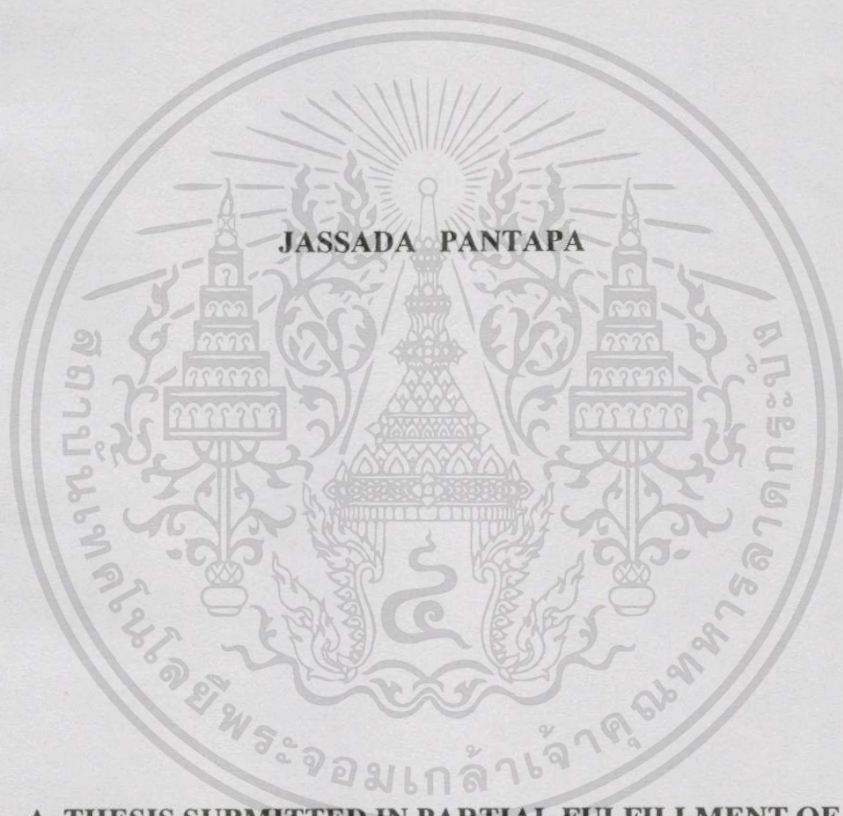
พ.ศ. 2543

ISBN 974-622-948-6

เลขที่ 38029
ปี 20 พ.ย. 2543

ไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการ
อื่นใด การนำออกให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

**AGRICULTURAL EDUCATION ADMINISTRATION OF PRIMARY
SCHOOLS UNDER THE PRIMARY EDUCATION OFFICE IN
SAMUTPRAKAN PROVINCE AS PERCEIVED
BY HEAD MASTERS**

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF
THE REQUIREMENT FOR THE DEGREE OF
MASTER OF SCIENCE IN AGRICULTURAL EDUCATION
SCHOOL OF GRADUATE STUDIES
KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG**

2000

ISBN 974-622-948-6

COPYRIGHT 2000

SCHOOL OF GRADUATE STUDIES

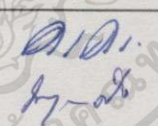
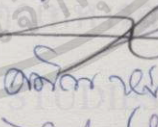
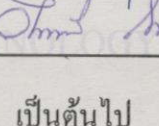
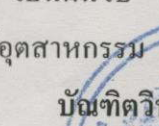

KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บัณฑิตวิทยาลัย
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ใบรับรองวิทยานิพนธ์

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา
จังหวัดสมุทรปราการเกี่ยวกับปัญหาในการจัดการเรียนการสอนงานเกษตร
ในโรงเรียนประถมศึกษา
AGRICULTURAL EDUCATION ADMINISTRATION OF PRIMARY
SCHOOLS UNDER THE PRIMARY EDUCATION OFFICE IN
SAMUTPRAKAN PROVINCE AS PERCEIVED BY HEAD MASTERS

ชื่อนักศึกษา นายเจษฎา พันธพา
รหัสประจำตัว 40064321
ปริญญา วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชา ครุศาสตร์เกษตร
อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ดร.คณัย ดิษยบุตร
อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม อาจารย์สมจิตต์ กล้ากลิ่น
อาจารย์ศศิธร จารุสมบัติ

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์	ลายมือชื่อ
ดร.คณัย ดิษยบุตร	
ดร.นพคุณ ศิริวรรณ	
อาจารย์สมจิตต์ กล้ากลิ่น	
อาจารย์ศศิธร จารุสมบัติ	
อาจารย์วันทนี โชติสกุล	

วัน/เดือน/ปี ที่สอบ 18 สิงหาคม 2543 เวลา 9.30 น. เป็นต้นไป

สถานที่สอบ ห้องสมาคมศิษย์เก่าบัณฑิตศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

บัณฑิตวิทยาลัยรับรองแล้ว

(รศ.ดร.บุญวัฒน์ อัจฉริยะ)

รักษาราชการแทน คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่ 16 เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2543

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด
สมุทรปราการ เกี่ยวกับปัญหาในการจัดการเรียน
การสอนงานเกษตรในโรงเรียนประถมศึกษา

นักศึกษา

นายเจษฎา พันธพา

รหัสประจำตัว

40064321

ปริญญา

วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต

สาขาวิชา

ครุศาสตร์เกษตร

พ.ศ.

2543

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

ดร. คณีย์ ดิษยบุตร

ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม

อาจารย์สมจิตต์ กล้ากลิ่น

อาจารย์ศศิธร จารุสมบัติ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนงานเกษตรของโรงเรียนประถมศึกษา และเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดต่างๆ เกี่ยวกับปัญหาในการจัดการเรียนการสอนงานเกษตรของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ และรวบรวมข้อเสนอแนะของผู้บริหารโรงเรียนเพื่อใช้ในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนงานเกษตร ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 147 คน ทำการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง ข้อมูลที่ได้ทั้งหมดนำมาวิเคราะห์หาค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ และค่า Chi-square

ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุเฉลี่ย 48.7 ปี ส่วนมากสมรสแล้ว โดยมีอายุราชการเฉลี่ย 26.4 ปี ส่วนใหญ่ดำรงตำแหน่งผู้บริหาร โรงเรียนน้อยกว่า 6 ปี โดยผู้ดำรงตำแหน่งอาจารย์ใหญ่มีจำนวนมากที่สุด ผู้บริหารส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรีสาขาการบริหารการศึกษา นอกจากนี้ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ยังดำรงตำแหน่งนอกสถานศึกษา ซึ่งมีหน้าที่เป็นคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอ มากที่สุด

สภาพทั่วไปของโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่มากที่สุด เปิดสอนตั้งแต่ชั้นอนุบาล 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวนครูที่ทำการสอนเฉลี่ย

19.5 คน โดยในโรงเรียนส่วนใหญ่มีครูน้อยกว่า 11 คน โรงเรียนส่วนใหญ่มีจำนวนครูสอนเกษตรเพียง 1 คน ซึ่งไม่มีวุฒิทางการศึกษาเกษตร

สภาพการจัดการเรียนการสอนงานเกษตร พบว่า ลักษณะการสอนที่ทำการสอนเป็นประจำคั้งนี้ นักเรียนปฏิบัติงานเป็นกลุ่ม ครูสาธิตวิธีการปฏิบัติแล้วให้ปฏิบัติตาม นักเรียนรายงานเป็นกลุ่มหน้าชั้นเรียน และครูบรรยายทฤษฎีในห้องเรียน ส่วนสื่อการสอนที่มีการใช้นานๆ ครั้ง คือ การใช้ของจริง การศึกษาดูงาน และโครงงาน วิชาที่จัดการเรียนการสอนมากที่สุด คือ การปลูกไม้ดอกไม้ประดับ ปลูกผักสวนครัว ปลูกไม้ประดับขึ้นดิน และปลูกไม้ประดับแขวน ซึ่งแหล่งน้ำส่วนใหญ่ที่ใช้ในการเรียนการสอนมาจากน้ำประปาและแม่น้ำ ถ้าคลอง

ด้านวัสดุอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกในการเรียนการสอนงานเกษตร พบว่า มีเพียงพอ คั้งนี้ คือ แหล่งน้ำที่ใช้ในการเกษตร เครื่องมือการเกษตรพื้นฐาน และจำนวนห้องเรียน ส่วนการประเมินผลการเรียนมีการประเมินผลเป็นประจำ คือ ความขยันและความตั้งใจเรียน ความรับผิดชอบในการทำงาน ตรวจสอบงาน สังเกตการทำงานเป็นกลุ่ม ความอดทนในการปฏิบัติงาน ความซื่อสัตย์ในการทำงาน ความร่วมมือในการทำงานเป็นกลุ่ม สังเกตการปฏิบัติงานรายบุคคล สอบภาคปฏิบัติ และสอบแบบปรนัย

ปัญหาในการจัดการเรียนการสอนงานเกษตร พบว่า ด้านการสอนและกิจกรรมมีปัญหาคั้งนี้ คือ ครูมีความรู้ด้านสัตวบาลไม่เพียงพอ ขาดครูที่จบเกษตรมาโดยเฉพาะ ครูมีงานพิเศษอื่นๆ มาก ขาดคู่มือตำราทางวิชาเกษตร ครูมีความรู้ด้านพืชกรรมไม่เพียงพอ ครูไม่วิเคราะห์เนื้อหา ครูไม่ทำแผนการสอน และครูมีความรู้ด้านการแปรรูปผลิตภัณฑ์และการถนอมอาหารไม่เพียงพอ

ด้านสื่อการสอนและอุปกรณ์มีปัญหา คือ ขาดสื่อการสอนเฉพาะด้าน สื่อการสอนไม่เพียงพอ ขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้เรื่องสื่อการสอน เครื่องมือเกษตรส่วนใหญ่ชำรุด และขาดแคลนตำราและเอกสารทางการเกษตร

ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกมีปัญหา คือ ดินไม่เหมาะสมกับการปลูกพืช ขาดแคลนงบประมาณ และน้ำท่วมพื้นที่การเกษตรในฤดูฝน

ด้านการวัดและประเมินผลมีปัญหาคั้งนี้ คือ ครูไม่ปรับปรุงผลการวิเคราะห์ข้อสอบ ครูให้ความสำคัญด้านผลงานมากกว่ากระบวนการทำงาน และครูเน้นการวัดผลด้านความรู้ ความจำมากกว่าการปฏิบัติ ส่วนด้านที่เหลือไม่มีปัญหาในการจัดการเรียนการสอน

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนขนาดต่างๆ สังเกตสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ เกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนการสอนงานเกษตรกับขนาดโรงเรียน พบว่า มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญข้งทางสถิติ 2 รายการ คือ แหล่งน้ำทางการเกษตรไม่เพียงพอ และครูไม่ปรับปรุงผลการวิเคราะห์ข้อมูล และมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 3 รายการ คือ แสงสว่างไม่เพียงพอ ครูให้ความสำคัญด้านผลงานมากกว่ากระบวนการทำงาน และ การรายงานผลการปฏิบัติทางด้านการเกษตร

จากผลการวิจัยได้ข้อเสนอแนะต่อ 1) สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ โดยควรมีการประสานงานกับสถานบันการศึกษาต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ส่งเสริมให้ครู-อาจารย์และบุคลากร ได้มีโอกาสศึกษาค้นคว้าที่สูงขึ้น และส่งเสริมการจัดอบรม สัมมนา ศึกษาคุณงานเกี่ยวกับงานเกษตร เพื่อเป็นการเพิ่มพูนความรู้ในด้านการสอนงานเกษตร และควรมีการรับบุคลากรที่มีความรู้ในการสอนงานเกษตร เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนงานเกษตรในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการมีประสิทธิภาพ 2) ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ โดยควรจัดบุคลากรที่มีความรู้และวุฒิทางการศึกษาเกษตรให้สอนงานเกษตร และจัดสรรงบประมาณให้การเรียนการสอนงานเกษตรให้เพียงพอ เพื่อการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ

Thesis Title	Agricultural Education Administration of Primary Schools under the Primsry Education Office in Samutprakan Province as Perceived by Head Masters
Student	Mr. Jassada Pantapa
Student ID.	40064321
Degree	Master of science
Programme	Agricultural Education
Year	2000
Thesis Advisor	Dr. Danai Disyabutra
Thesis Co-Advisor	Mr. Somchit Glumglin Mrs. Sasithorn Jarusombuti

ABSTRACT

Objectives of this research were to study conditions of teaching and learning agriculture and to compare opinions concerning problems of agricultural instruction of headmasters in different school sizes of primary schools under the Primary Education Commission in Samutprakarn province.

Population of the study were 147 headmasters of primary schools under the Primary Education Commission in Samutprakan Province. Data were collected through questionnaires constructed by the researchers. Statistics employed in data analysis were frequency count, arithmetic mean, percentage and Chi-square test.

Findings of the study resealed that most respondents were male and married with 48.7 years of average age. They had been joining the government service at average 26.4 years and the majority held director position. They had become the headmaster for less than 6 years. The larger number graduated bachelor degree in Education Administration. Aside from there regular works in schools , they also undertook other responsibilites outside Thier schools particularly the district Primary education works.

A larger number of schools under the study were large size schools that offered from kindergarten 1 up to sixth grade education. Their average number of teachers was 19.5 and most schools had less than 11 teachers with only one agriculture teacher per schools. Most agriculture teachers did not graduated in Agricultural Education.

Methods of instruction of agriculture that were always employed in these schools were work in group, demonstration technique, group report in classroom and lecture method. Instructional media which were seldom employed were using real things, study tour, and project technique. The most favorite subjects offered were flowering and ornamental plants growing, home vegetable growing and hanging ornamental plants growing. Sources of water used for agricultural purpose were tap water and water from canals and rivers. Materials, tools, equipment and other facilities utilized in teaching agriculture that were reported sufficiency were water sources, basic farm tools and equipment and classrooms. Measurement and evaluation of pupil learning methods that were reported always employed were observation of pupils on diligence and intention, responsibility working in group, tolerance in working honesty, group cooperation individuals practice, product of work, practice examination and objective testing.

Problems of teaching and learning agriculture were: a) instructional activities aspect including inadequacy of animal raising knowledge of the teachers, lack of teachers who graduated in agricultural field, teachers had to do other works, lack of handbooks and texts in agriculture, teachers did not analyze subject contents, teachers did not prepare teaching plans, insufficient knowledge in food processing and conservation of teachers and soil were not appropriate for growing plants. b) instructional media and equipment aspect including lack of instructional media in some specific areas, inadequacy of instructional media, lack of specialist of instructional media, farm tools were unrepaired, and lack of texts and documents in agriculture. c) school facilities aspect composed of soil were not appropriate for plants growing, lack of budget, and flooding in rainy season. d) measurement and evaluation aspect comprised teachers did not do test analysis, teachers placed more emphasis on products rather than process, and teachers emphasized memory learning rather than, practice.

In comparison of headmasters' opinions concerning problems of teaching and learning agriculture according to their school sizes, the findings showed statistical significant differences in 4 items, water sources inadequacy, lack of closely follow up of pupils, teachers did not make test analysis, and teachers did not improve their teaching according to data feedback, and showed 3 highly statistical significant differences, classroom light were not enough, teachers placed more emphasis on product rather than process, and reporting agriculture works.

Suggestion of the research were made as follows: a) the Primary Education Commission of Samutprakarn province should coordinate with concerned institutions and universities for continuing higher education of teachers and holding training programs, seminars, and study tours in order to increase knowledge and skills of teachers, and the recruitment of agriculture teachers graduate, in

agriculture. b) school headmaster should assign teachers who had knowledge and skills in agriculture to teach agriculture subject and allocate enough budget for teaching and learning agriculture.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เรื่อง ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ เกี่ยวกับปัญหาในการจัดการเรียนการสอนงานเกษตรในโรงเรียนประถมศึกษาสำเร็จสมบูรณ์ได้ เพราะผู้วิจัยได้รับความกรุณาจากท่านอาจารย์ ดร. คนัย คิษบุตร อาจารย์ ดร. นพคุณ ศิริวรรณ อาจารย์สมจิตต์ ก่อกลิ่น อาจารย์ศศิธร จารุสมบัติ และอาจารย์ วันที โชติสกุล ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ ช่วยเหลือ สนับสนุน ให้กำลังใจ แก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ และให้แนวคิดตลอดเวลาในการทำวิจัย ทำให้งานวิจัยสำเร็จได้ด้วยดี

นางวนิดา พาสุกี นายสม น้อยปรีชา นางนฤมล เนื่องช้าง และนายโชคชัย สิริพนมณี เป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่ช่วยตรวจเครื่องมือในการวิจัย

อาจารย์ภักพงษ์ ปวงสุข และคุณฉนวน ทาทอง ที่สนับสนุนเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ที่ใช้ในงานวิทยานิพนธ์ รวมทั้งแนะนำเกี่ยวกับการวิเคราะห์ข้อมูล การจัดรูปเล่ม จนสำเร็จลงได้ด้วยดี

ผู้จัดทำได้รับกำลังใจและการสนับสนุนจาก นางรัตนา พันธพา ภรรยาของข้าพเจ้า พร้อมด้วย นางสาวปิยะวรรณ พันธพา และเด็กหญิงพัทวาริ พันธพาบุตรสาว

และ เพื่อนๆ ทุกคนในรุ่น 4 สาขาวิชาครุศาสตร์เกษตร ที่ศึกษาอยู่ด้วยกันทุกคน ที่ให้การสนับสนุนและให้กำลังใจเสมอมา

ขอขอบพระคุณทุกๆ ท่าน ไว้ ณ ที่นี้ด้วย คุณค่าของวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ขอมอบแก่ คุณพ่อ คุณแม่ รวมทั้งครู-อาจารย์ ผู้ให้ความรู้ทั้งในอดีตและปัจจุบัน

เจษฎา พันธพา

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	IV
กิตติกรรมประกาศ.....	VII
สารบัญ.....	VIII
สารบัญตาราง.....	X
สารบัญภาพ.....	XII
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	2
1.3 สมมติฐานการวิจัย.....	2
1.4 กรอบแนวความคิดที่ใช้ในการวิจัย.....	3
1.5 ขอบเขตของการวิจัย.....	4
1.6 นิยามศัพท์.....	5
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	6
2.1 ปรัชญาการศึกษาเกษตร.....	6
2.2 หลักสูตรเกษตรในระดับประถมศึกษา.....	7
2.3 หน้าที่ความรับผิดชอบของผู้บริหาร โรงเรียน.....	15
2.4 ปัญหาการศึกษาเกษตรในโรงเรียนประถมศึกษา.....	23
2.5 ปัจจัยบางประการที่ทำให้การสอนเกษตรมีประสิทธิภาพ.....	24
2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	28
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	30
3.1 วิธีกำหนดประชากร.....	30
3.2 วิธีการสร้างเครื่องมือ.....	30
3.3 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ.....	31
3.4 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	31
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	32

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิจัย.....	33
4.1 สถานภาพทั่วไปของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา ศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ.....	33
4.2 สภาพการจัดการเรียนการสอนงานเกษตรใน โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนัก งานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ.....	39
4.3 ปัญหาในการจัดการเรียนการสอนงานเกษตรใน โรงเรียนประถมศึกษา สังกัด สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ.....	44
4.4 การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนการสอนของผู้บริหาร โรงเรียนขนาดต่างๆ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ.....	49
4.5 ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนงานเกษตรของครูประถม ศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ.....	57
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	62
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	62
5.2 อภิปรายผลการวิจัย.....	68
5.3 ข้อเสนอแนะ.....	73
5.4 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป.....	73
บรรณานุกรม.....	74
ภาคผนวก.....	77
ภาคผนวก ก หนังสือราชการ.....	78
ภาคผนวก ข รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	92
ภาคผนวก ค แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	94
ประวัติผู้เขียน.....	104

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1 แสดงเวลาเรียนกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ.....	12
4.1 แสดงสถานภาพทั่วไปของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการ ประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ.....	33
4.2 แสดงสภาพทั่วไปของโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ.....	37
4.3 แสดงจำนวนและวุฒิการศึกษาของครูผู้สอนงานเกษตรของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ.....	38
4.4 แสดงลักษณะการสอนงานเกษตรในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถม ศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ.....	39
4.5 แสดงวิชาที่เปิดสอนในงานเกษตรของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการ ประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ.....	40
4.6 แสดงแหล่งน้ำที่ใช้ในการเรียนการสอนงานเกษตรของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ.....	41
4.7 แสดงวัสดุอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกในการเรียนการสอนงานเกษตร.....	42
4.8 แสดงลักษณะการประเมินผลการเรียนการสอนงานเกษตร.....	43
4.9 แสดงปัญหาในการจัดการเรียนการสอนงานเกษตร ด้านหลักสูตรและเนื้อหา.....	44
4.10 แสดงปัญหาในการจัดการเรียนการสอนงานเกษตร ด้านการสอนและกิจกรรม.....	44
4.11 แสดงปัญหาในการจัดการเรียนการสอนงานเกษตร ด้านสื่อการสอนและอุปกรณ์.....	46
4.12 แสดงปัญหาในการจัดการเรียนการสอนงานเกษตร ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก.....	47
4.13 แสดงปัญหาในการจัดการเรียนการสอนงานเกษตร ด้านการวัดและประเมินผล.....	47
4.14 แสดงปัญหาในการจัดการเรียนการสอนงานเกษตร ด้านการบริหาร.....	48
4.15 แสดงปัญหาในการจัดการเรียนการสอนงานเกษตร ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน กับชุมชน.....	48
4.16 แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาด้านหลักสูตรและเนื้อหา ของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษาขนาดต่างๆ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ.....	49
4.17 แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา ด้านการสอนและกิจกรรม ของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษาขนาดต่างๆ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ.....	50

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.18 แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา ด้านสื่อการสอนและอุปกรณ์ ของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษาขนาดต่างๆ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ.....	52
4.19 แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ของ ผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษาขนาดต่างๆ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัด สมุทรปราการ	53
4.20 แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา ด้านการวัดและประเมินผล ของ ผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษาขนาดต่างๆ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัด สมุทรปราการ.....	54
4.21 แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา ด้านการบริหาร ของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษาขนาดต่างๆ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ.....	55
4.22 แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา ด้านความสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียนกับ ชุมชน ของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษาขนาดต่างๆ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ	56
4.23 แสดงข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนงานเกษตร ด้านหลักสูตร และเนื้อหาวิชา.....	57
4.24 แสดงข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนงานเกษตร ด้านการสอนและ กิจกรรม.....	58
4.25 แสดงข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนงานเกษตร ด้านสื่อการสอน และอุปกรณ์.....	58
4.26 แสดงข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนงานเกษตร ด้านสิ่งอำนวย ความสะดวก.....	59
4.27 แสดงข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนงานเกษตร ด้านการวัด และประเมินผล.....	59
4.28 แสดงข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนงานเกษตร ด้านการบริหาร.....	60
4.29 แสดงข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนงานเกษตร ด้านความสัมพันธ์ ระหว่าง โรงเรียนกับชุมชน.....	60

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1.1 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย.....	4
1.2 โครงสร้างเนื้อหาของหลักสูตรกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ.....	11

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การประถมศึกษาเป็นการศึกษาภาคบังคับขั้นพื้นฐานสำหรับปวงชนที่มุ่งให้ผู้เรียนนำความรู้จากการเรียนไปใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิต และเป็นรากฐานของระบบการศึกษาของประเทศ เป็นระดับการศึกษาที่มีความสำคัญยิ่งในแง่ของความเสมอภาค เพราะทุกคนมีโอกาสเท่าเทียมกันในอันที่จะได้รับการศึกษาระดับนี้ ประชากรส่วนใหญ่ของประเทศ ประมาณ ร้อยละ 60 เป็นประชากรที่อาศัยอยู่ในชนบท ประกอบอาชีพเกษตรกรรม และมีความรู้เพียงขั้นประถมศึกษา (สุทัศน์ ทองแย้ม และคณะ. 2533 : 2, และ คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2535 : 25) ในขณะที่นักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 แล้วไม่ได้เข้าศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นประมาณร้อยละ 50 เพราะยากจน (ชวลิต สุขสวัสดิ์. 2535 : 16) จะเห็นได้ว่า ผู้ที่อยู่ในท้องถิ่นชนบทเป็นจำนวนมาก ประกอบอาชีพเกษตรกรรม มีความรู้ในระดับประถมศึกษา และนักเรียนก็มีแนวโน้มที่จะศึกษาต่อน้อยลงและมีแนวโน้มกลับสู่อาชีพในไร่นาช่วยผู้ปกครองประกอบอาชีพเกษตรกรรมต่อไป จึงน่าจะถือว่าเป็นความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะให้เยาวชนของชาติได้มีความรู้ความสามารถและมีทักษะทางการเกษตรที่ดีพอและถูกต้องตั้งแต่ครั้งยังเรียนอยู่ในชั้นประถมศึกษา ซึ่งหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ได้จัดวิชาเกษตรไว้ในกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ โดยกำหนดรายละเอียด เนื้อหาวิชา กิจกรรมต่างๆ ที่จะให้โรงเรียนถือเป็นแนวปฏิบัติที่เหมือนกัน ตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และได้มีจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรมาแล้วเป็นเวลาหลายปี มีปัญหามากมาย ทั้งนี้อาจจะเป็นที่ตัวผู้บริหาร ครูผู้สอน ผู้ปกครอง และนักเรียนเองก็เป็นได้

ไม่ว่าหลักสูตรจะกำหนดเนื้อหาและกิจกรรมต่างๆ ทางด้านเกษตรกรรมด้วยความเหมาะสมดีเพียงใดก็ตาม ก็มีโอกาสจะประสบผลสำเร็จดังที่หวังไว้ได้ถ้าผู้บริหาร โรงเรียนได้แก่ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ หรือผู้อำนวยการโรงเรียนซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการให้การศึกษาแก่เยาวชนของชาติเป็นเบื้องต้น มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษาเกษตรไม่ถูกต้องหรือไม่ให้การสนับสนุน ย่อมส่งผลให้การจัดการเรียนการสอนไม่บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ (คณะกรรมการวางแผนพื้นฐานปฏิรูปการศึกษา. 2518 : 7-9) ดังนั้นแนวความคิดของผู้บริหารโรงเรียน โดยเฉพาะระดับประถมศึกษาจึงมีส่วนสำคัญต่อการจัดการศึกษาในระดับประถมศึกษาเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะด้านการจัดการศึกษาเกษตร

จังหวัดสมุทรปราการ เป็นจังหวัดหนึ่งที่มีการเรียนการสอนงานเกษตรยังไม่บรรลุผลเท่าที่ควร จากการประเมินคุณภาพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ประจำปีการศึกษา 2540 ของหน่วยศึกษานิเทศก์ สปช. (2540 : 2) พบว่า ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนที่เรียนกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ โดยเฉพาะงานเกษตรในจังหวัดสมุทรปราการ นักเรียนมีพื้นฐานความรู้ในการทำงานมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 57.40 จะเห็นได้ว่าการเรียนการสอนงานเกษตรมีผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์ที่สูงกว่าค่าเฉลี่ยของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติที่กำหนดไว้ร้อยละ 50 เพียงเล็กน้อย และเมื่อเทียบกับแขนงวิชาอื่นแล้วจะเห็นได้ว่ามีคะแนนเฉลี่ยต่ำ ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงได้มีแนวความคิดที่จะศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งมีส่วนรับผิดชอบเกี่ยวกับการศึกษาเกษตร เพื่อรวบรวมผลการศึกษาไปใช้เป็นแนวทางปรับปรุงแก้ไข และพัฒนาการศึกษาทางด้านวิชาเกษตรในระดับประถมศึกษาของจังหวัดสมุทรปราการให้เจริญก้าวหน้าต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสถานภาพทั่วไปของผู้บริหาร โรงเรียน ในระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการปีการศึกษา 2542
2. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ
3. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษาขนาดต่างๆ เกี่ยวกับการศึกษาในการจัดการเรียนการสอนงานเกษตรของโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ
4. เพื่อรวบรวมข้อเสนอแนะของผู้บริหาร โรงเรียนเพื่อใช้ในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน วิชาเกษตรของโรงเรียนประถมศึกษา

1.3 สมมติฐานการวิจัย

ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการจัดการเรียนการสอนงานเกษตร ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ ในจังหวัดสมุทรปราการ ไม่แตกต่างกัน

1.4 กรอบแนวความคิดที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยผู้วิจัยใช้แนวความคิดของชัยชาญ วงศ์สามัญ (2533 : 189) ที่ได้กล่าวถึงปัญหาเกี่ยวกับปัญหาการเรียนการสอนงานเกษตรทั้ง 7 ด้านไว้ดังนี้

ปัญหาการจัดการเรียนการสอน

1. ปัญหาด้านหลักสูตรและเนื้อหา

หลักสูตรการเรียนการสอนมีการพัฒนาขึ้นเป็นลำดับอย่างรวดเร็ว จึงเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดปัญหาได้ เพราะหลักสูตรไม่สามารถปรับให้ทันต่อเหตุการณ์ปัจจุบันได้

2. ปัญหาด้านการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรม

การเรียนการสอนปัจจุบันยังดำเนินไปตามรูปแบบเก่าๆ โดยยึดครูเป็นศูนย์กลางไม่ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นแบบหลากหลาย โดยยึดเด็กเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ จึงเป็นปัญหาประการหนึ่งในด้านการเรียนการสอน

3. ปัญหาด้านสื่อและอุปกรณ์การสอน

เนื่องจากโรงเรียนต่างๆ ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติส่วนมากจะประสบปัญหาเรื่องการขาดแคลนงบประมาณในการจัดหาสื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัยมาใช้จึงเป็นปัญหาต่อการจัดการเรียนการสอนเป็นอย่างมาก

4. ปัญหาด้านสิ่งอำนวยความสะดวกอื่นๆ

จากสาเหตุที่โรงเรียนขาดแคลนงบประมาณในการจัดการเรียนการสอน จึงทำให้โรงเรียนขาดแคลนอาคารเรียน อาคารประกอบ เช่น เรือนเพาะชำ โรงฝึกงาน ฯลฯ จึงเป็นอุปสรรคต่อการเรียนรู้ของนักเรียน

5. ปัญหาด้านการวัดและการประเมินผล

การวัดและการประเมินผล เป็นขั้นตอนสุดท้ายที่จะประเมินความรู้ว่านักเรียนมีความเข้าใจในบทเรียนมากน้อยเพียงใด ซึ่งครูต้องสรรหาวิธีและเทคนิคต่างๆ มาใช้ในการวัดและประเมินผล

6. ปัญหาด้านการบริหาร

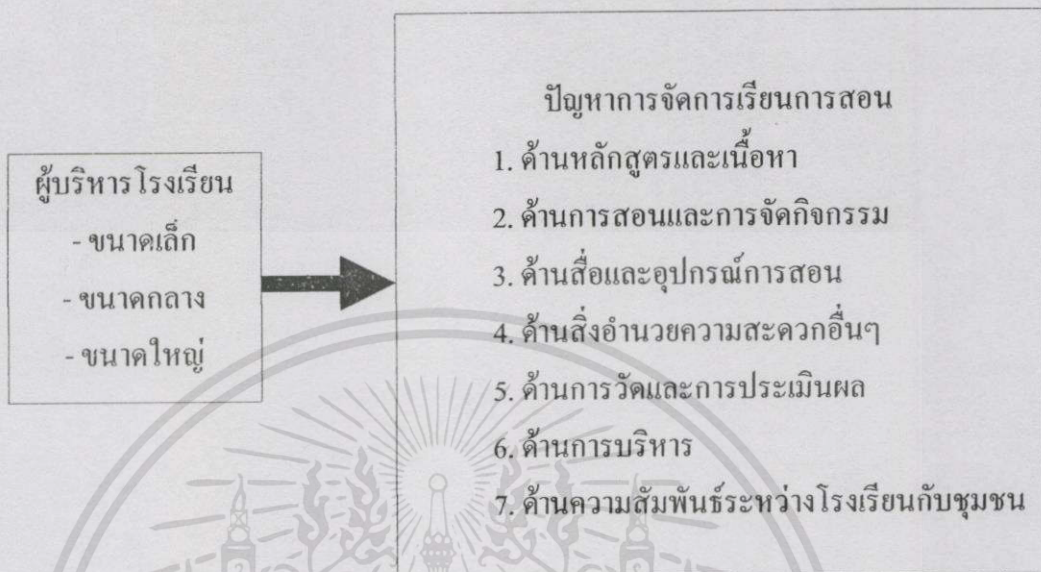
การบริหารนั้น ถือได้ว่าเป็นขั้นตอนของการควบคุมดูแล ลำดับและติดตามผลการปฏิบัติงานของครู เพราะฉะนั้นจึงถือว่า การบริหารงานเป็นขั้นตอนที่สำคัญเป็นอย่างยิ่ง

7. ปัญหาด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

ชุมชนถือได้ว่ามีส่วนสำคัญอย่างยิ่งต่อโรงเรียนเพราะชุมชนได้ให้ความร่วมมือในการพัฒนาโรงเรียน ดูแลโรงเรียนให้ความช่วยเหลือในกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน ปัญหาที่เกิดขึ้นส่วนใหญ่มาจากความไม่เข้าใจ หรือการขาดความสัมพันธ์กันระหว่างโรงเรียนกับชุมชน จึงทำให้ขาด

ความร่วมมือในการพัฒนาโรงเรียน เกิดปัญหาต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นครูกับผู้ปกครอง หรือ ผู้บริหารกับชุมชน เป็นต้น

ผู้วิจัยได้นำแนวความคิดดังกล่าวเบื้องต้นนี้มาสร้างเป็นกรอบแนวความคิดในการวิจัย ดังนี้

ภาพที่ 1.1 แสดงกรอบแนวความคิดในการวิจัย

1.5 ขอบเขตของการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นการศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในเขตจังหวัดสมุทรปราการ ในปีการศึกษา 2542 โดย ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือผู้บริหารโรงเรียน ได้แก่ ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ และผู้อำนวยการโรงเรียนของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ

1.5.1 ประชากร

ประชากรที่ศึกษาครั้งนี้ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 147 คน จาก 147 โรงเรียน

1.5.2 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรต้น ได้แก่ผู้บริหาร โรงเรียนทั้ง 3 ขนาด ได้แก่

1. ผู้บริหาร โรงเรียนขนาดเล็ก
2. ผู้บริหาร โรงเรียนขนาดกลาง
3. ผู้บริหาร โรงเรียนขนาดใหญ่

ตัวแปรตาม ได้แก่ ความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนเกี่ยวกับปัญหาในการจัดการเรียนการสอนงานเกษตรในโรงเรียนประถมศึกษาในด้านต่างๆ คือ

1. ด้านหลักสูตรและเนื้อหา
2. ด้านการสอนและการจัดกิจกรรม
3. ด้านสื่อและอุปกรณ์การสอน
4. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกอื่นๆ
5. ด้านการวัดและการประเมินผล
6. ด้านการบริหาร
7. ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

1.6 นิยามศัพท์

ความคิดเห็น หมายถึง ความเชื่อ ความรู้สึกเฉพาะตัว และการตัดสินใจในการตอบแบบสอบถามของการวิจัยนี้

ผู้บริหารโรงเรียน หมายถึง หัวหน้าสถานศึกษาที่มีตำแหน่งเป็นครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ ผู้อำนวยการ โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ

โรงเรียนประถมศึกษา หมายถึง โรงเรียนที่มีการสอนระดับประถมศึกษาที่สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ

งานเกษตร หมายถึงงานเกษตรในกลุ่มแรงงานและพื้นฐานอาชีพระดับประถมศึกษาตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)

โรงเรียนขนาดใหญ่ หมายถึง โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ ที่มีการจัดแบ่งนักเรียนตามเกณฑ์การจัดสรรงบประมาณของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ตั้งแต่ 301 คน ขึ้นไป

โรงเรียนขนาดกลาง หมายถึง โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ ที่มีการจัดแบ่งนักเรียนตามเกณฑ์การจัดสรรงบประมาณของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ตั้งแต่ 121 คน ถึง 300 คน

โรงเรียนขนาดเล็ก หมายถึง โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ ที่มีการจัดแบ่งนักเรียนตามเกณฑ์การจัดสรรงบประมาณของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติตั้งแต่ 61 คน ถึง 120 คน และรวมถึงโรงเรียนขนาดเล็กสุดที่มีนักเรียนตั้งแต่ 21 คน ถึง 60 คน ด้วย

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารต่างๆ ตามทฤษฎี หลักการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางความคิดในการวิจัยไว้ดังนี้ คือ

1. ปรัชญาการศึกษาเกษตร
2. หลักสูตรเกษตรในระดับประถมศึกษา
3. หน้าที่ความรับผิดชอบของผู้บริหาร โรงเรียน
4. ปัญหาการศึกษาเกษตรในโรงเรียนประถมศึกษา
5. ปัจจัยบางประการที่ทำให้การสอนเกษตรมีประสิทธิภาพ
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 ปรัชญาการศึกษาเกษตร

หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา (2534 : 101) ให้ความหมายปรัชญาการศึกษาเกษตรสรุปได้ดังนี้

1. การศึกษาเกษตรกรรมยึดหลัก โดยการกระทำจริงเพื่อสนองความต้องการของท้องถิ่น
2. โรงเรียนเป็นแหล่งวิชาการเกษตรของชุมชน
3. ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเกษตรกรรม
4. การศึกษาเกษตรกรรมเป็นการศึกษาต่อเนื่อง เพื่อให้ผู้เรียนได้รับความรู้อยู่เสมอ ไม่มีที่สิ้นสุด
5. วิชาเกษตรและแนวปฏิบัติต้องทันสมัยอยู่เสมอ

ผ่องพรรณ เชื้อทอง (2533 : 2) กล่าวถึงปรัชญาการศึกษาเกษตรตามแนวคิดของดิอิวี่ว่า มีอิทธิพลมากต่อการศึกษาเกษตรในสหรัฐอเมริกา และน่าจะนำมาใช้ได้กับการศึกษาของประเทศไทย โดยยึดหลัก 8 ประการ คือ

1. ต้องสอดคล้องกับแนวทางประชาธิปไตย
2. เน้นการปฏิบัติและความเป็นไปได้จริง และช่วยพัฒนาค่านิยมที่ดี
3. ควรเอื้อต่อการเปลี่ยนแปลงตามความเหมาะสม โดยยึดหลักการยึดหยุ่นและความต่อเนื่อง
4. ควรช่วยพัฒนาความสามารถในการตัดสินใจและแก้ปัญหา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5. ควรยึดประสบการณ์เป็นหลัก
6. ควรตอบสนองความต้องการของบุคคลและสังคม
7. ควรให้ความสำคัญของการจัดการศึกษาเกษตร
8. ควรคำนึงการประสานสัมพันธ์ของสาขาวิชาต่าง ๆ

2.2 หลักสูตรเกษตรในระดับระดับประถมศึกษา

งานเกษตรตามหลักสูตรพุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ได้แบ่งออกเป็นสองส่วน ส่วนหนึ่งแยกสอนเป็นอิสระคือ “งานเกษตร” บรรจุอยู่ในกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ อีกส่วนหนึ่งบูรณาการอยู่ในกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต และกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย โดยเอาเนื้อหาส่วนที่รวมกันได้ของทั้ง 3 กลุ่มรวมเข้าด้วยกันและกำหนดหัวข้อใหม่ 7 หัวข้อ สำหรับระดับประถมศึกษาปีที่ 1-6 คือ ตัวเรา บ้านที่นาอยู่ โรงเรียนชุมชน สิ่งแวดล้อม ชาติไทย ข้าวและเหตุการณ์สำคัญ (กรมวิชาการ : คำนำ) เนื้อหางานเกษตรส่วนใหญ่จะอยู่ในเรื่องสิ่งแวดล้อม

กลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพกำหนดเนื้อหาไว้สองส่วน ส่วนที่ 1 เป็นส่วนที่ทุกคนต้องเรียนต่อเนื่องกันตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 เพื่อสร้างนิสัยและพื้นฐานในการทำงาน ส่วนที่ 2 เป็นงานเลือกเพื่อให้ผู้เรียนเลือกเรียนตามความถนัดและความสนใจเพื่อสำรวจตนเอง เป็นการเพิ่มเติมเสริมต่องานพื้นฐานให้เข้มข้น และเป็นการปูพื้นฐานด้านอาชีพ ตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ขึ้นไป (กรมวิชาการ. 2534 : ช-ฉ) ดังนั้นการเลือกเรียนต้องคำนึงถึงความสนใจและความถนัดของผู้เรียน ความพร้อมของผู้สอน โรงเรียน ผู้ปกครอง ความสอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น ทรัพยากร แหล่งวิชาการ สถานประกอบอาชีพอิสระ ตลอดจนความสัมพันธ์ระหว่างแขนงงานที่เลือกกับงานพื้นฐานด้วย เพื่อให้การเรียนการสอนที่เลือกเรียนนั้นเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนมากที่สุด (กรมวิชาการ. 2534 : ฉ)

2.2.1 จุดประสงค์ของการสอนงานเกษตร

สำหรับจุดประสงค์ของกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพในระดับประถมศึกษา ซึ่งงานเกษตรอยู่ในกลุ่มประสบการณ์นี้ มีดังนี้

1. เพื่อสร้างเจตคติที่ดีต่องานเกษตร ซึ่งมีความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมของประเทศ
2. เพื่อให้มีความรู้ความสามารถในการใช้เครื่องมือการเกษตรอย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ
3. เพื่อให้มีทักษะและประสบการณ์ในการปฏิบัติงานเกษตรที่ทันสมัย

4. เพื่อให้มีความรู้ทางเกษตรที่ได้รับจากโรงเรียนไปพัฒนาครอบครัวและท้องถิ่นของตน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5. เพื่อสร้างเสริมความสามารถ ความถนัด และความสนใจในการเรียนรู้และปฏิบัติงาน เกษตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

6. เพื่อสร้างความมั่นใจในการปฏิบัติงานและการวางพื้นฐานในการประกอบอาชีพเกษตร

7. เพื่อให้มีความขยัน อดทน มีวินัย และมีความรับผิดชอบในการทำงานให้สำเร็จ

ปัจจุบันการสอนควรคำนึงถึงวัตถุประสงค์เป็นหลักหรือเรียกว่าการสอนโดยการยึด จุดประสงค์ แต่ครูเกษตรโดยทั่วไปมักไม่สนใจเกี่ยวกับเรื่องราวของจุดประสงค์มากนัก โดยจะมีคำกล่าวอ้างข้อหนึ่งว่าหลักสูตรมีจุดประสงค์วางไว้แล้ว ครูจึงเพียงแต่สอนตามที่หลักสูตรได้วางไว้ เท่านั้น แต่ ผ่องพรรณ เชื้อทอง (2533 : 19) กล่าวว่า ที่จริงแล้วการทำความเข้าใจเรื่องจุดประสงค์ในการสอนให้แจ่มชัดเป็นเรื่องที่มีประโยชน์มากที่สุดสำหรับผู้บริหาร เพราะ

1. แม้หลักสูตรจะกำหนดจุดประสงค์ในรายวิชาไว้แล้ว แต่บางครั้งพบว่าจุดประสงค์ บางอย่างกว้างเกินไปหรือเป็นไปไม่ได้ในเชิงปฏิบัติ ครูเกษตรควรรู้จักปรับปรุงจุดประสงค์ให้ สอดคล้องกับสภาพการสอนของตนในแต่ละบทเรียน

2. หลักสูตรงานเกษตรปัจจุบันมีลักษณะค่อนข้างยืดหยุ่น บางครั้งครูจึงต้องกำหนด จุดประสงค์

3. เนื่องจากจุดประสงค์เป็นแนวการสอนและเป็นแนวคิดในการประเมินผลดังนั้น ครูเกษตรจำเป็นต้องเข้าใจลักษณะเฉพาะของจุดประสงค์ในงานเกษตรเพื่อจะได้จัดกิจกรรมการ สอนให้เหมาะสมและที่สำคัญที่สุดเพื่อประเมินให้ถูกด้านและถูกระดับชั้นของจุดประสงค์นั้นๆ

2.2.2 เนื้อหางานเกษตรในระดับประถมศึกษา

เนื้อหางานเกษตรในระดับประถมศึกษาตามหลักสูตรพุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ได้กล่าวไว้พอสรุปได้ดังนี้

1. ประสบการณ์เกี่ยวกับงานเกษตร

ระดับชั้น ป.1-2 กำหนดหัวข้อเรื่องคือ การดูแลพืช ผักสวนครัว พรวนดิน กำจัดวัชพืช ดูแล สัตว์ ตามที่กำหนดอย่างถูกวิธี

ระดับชั้น ป. 3-4 กำหนดหัวข้อเรื่องคือ การขยายพันธุ์พืช โดยการเพาะเมล็ดการแยกหัว หรือหน่อ การโน้มกิ่ง การปลูก การรดน้ำ พรวนดิน ใส่ปุ๋ย การเก็บเกี่ยวไม้ดอกไม้ประดับและพืช ผักสวนครัว การเตรียมสถานที่และการบำรุงรักษาสัตว์ เลี้ยง

ระดับชั้น ป.5-6 กำหนดหัวข้อเรื่องคือ การคัดเลือกพันธุ์ การปักชำ การตอนกิ่ง การทำปุ๋ย หมัก การใช้และเก็บรักษาปุ๋ย การกำจัดแมลงและโรคพืชบางชนิด การปลูกบำรุงรักษาและเก็บเกี่ยว ไม้ดอกไม้ประดับและพืชผักสวนครัว การขยายพันธุ์สัตว์อย่างง่าย การเตรียมสถานที่เลี้ยงสัตว์ การป้องกันโรค การบำรุงรักษาสัตว์

งานเลือกในงานเขตรนั้น ทางเขตการศึกษา 1 ได้พิจารณางานเลือกแขนงงานเขตรมี 4 กลุ่มงานที่จำเป็นและเหมาะสมกับท้องถิ่นมาทำการสอนเพื่อให้โรงเรียนเลือกเรียนตามสภาพท้องถิ่นดังนี้

1. การปลูกไม้ดอก ไม้ประดับ
2. การเลี้ยงปลา และการประมง
3. การเลี้ยงสัตว์ปีก
4. การทำนา

2.2.3 งานเขตรในกลุ่มประสบการณ์พิเศษ

งานเขตรในกลุ่มประสบการณ์พิเศษนั้น ในหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) สรุปได้ว่ากลุ่มประสบการณ์พิเศษประกอบด้วยภาษาอังกฤษและวิชาชีพที่เกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิตสำหรับวิชาชีพที่เกี่ยวกับการดำรงชีวิตให้ดำเนินการสอนตามเนื้อหาของงานเลือกในกลุ่มงานและพื้นฐานอาชีพชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 โรงเรียนอาจเปิดสอนทั้งสองวิชาให้นักเรียนเป็นกลุ่มๆ ละวิชาติดต่อกัน 2 ปี

การแบ่งเนื้อหาและอัตราเวลาเรียนงานเขตร

ในจำนวนเวลาเรียนของกลุ่มประสบการณ์ทุกกลุ่มปีละ ไม่น้อยกว่า 40 คาบคาห์ๆ ละ ไม่น้อยกว่า 25 ชั่วโมง รวมแล้ว ไม่น้อยกว่าปีละ 200 วัน และไม่ต่ำกว่า 1,000 ชั่วโมงนั้น มีอัตราเวลาเรียนของกลุ่มงานและพื้นฐานอาชีพและงานเขตรอยู่ดังนี้

ระดับประถมศึกษาปีที่ 1-2

หลักสูตรกำหนดอัตราเวลาเรียนของกลุ่มงานและพื้นฐานอาชีพไว้ประมาณร้อยละ 10 ของเวลาเรียนทั้งหมดคือ 100 ชั่วโมง หรือ 300 คาบต่อปี แบ่งเป็น งานบ้าน 100 คาบ งานประดิษฐ์ 100 คาบ และงานเขตร 100 คาบ

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ได้นำเนื้อหาของกลุ่มงานและพื้นฐานอาชีพบูรณาการเข้าไปกับกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตร้อยละ 90 คิดเป็นเวลาเรียน 270 คาบ อีก ร้อยละ 10 หรือ 30 คาบ ได้กำหนดเวลาเรียนตามแผนการสอนเป็นสัดส่วนดังนี้ งานบ้าน 6 คาบ งานเขตร 15 คาบ และงานประดิษฐ์และงานช่าง 9 คาบ (กรมวิชาการ : 2521 ข : 137)

ระดับประถมศึกษาปีที่ 3-4

ในระดับนี้หลักสูตรกำหนดอัตราเวลาเรียนกลุ่มงานไว้ร้อยละ 20 ของเวลาเรียนทั้งหมดคือ ประมาณ 200 ชั่วโมง หรือ 600 คาบต่อปี แบ่งเป็น งานเขตร 200 คาบ งานบ้าน 200 คาบ งานช่างและงานประดิษฐ์ 200 คาบ

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 งานเขตรบูรณาการอยู่ในกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต 30 คาบ แยกสอนอิสระ 170 คาบ (กรมวิชาการ. 2534 : ค)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 งานเกษตรบูรณาการอยู่ในกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต 13 คาบ แยกสอนอิสระ 187 คาบ (กรมวิชาการ. 2534 : 9-10)

ระดับประถมศึกษาปีที่ 5-6

ในระดับนี้หลักสูตรกำหนดค้ดรวเวลาเรียนกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพไว้ร้อยละ 30 หรือ 300 ชั่วโมง หรือ 900 คาบ แบ่งเป็น

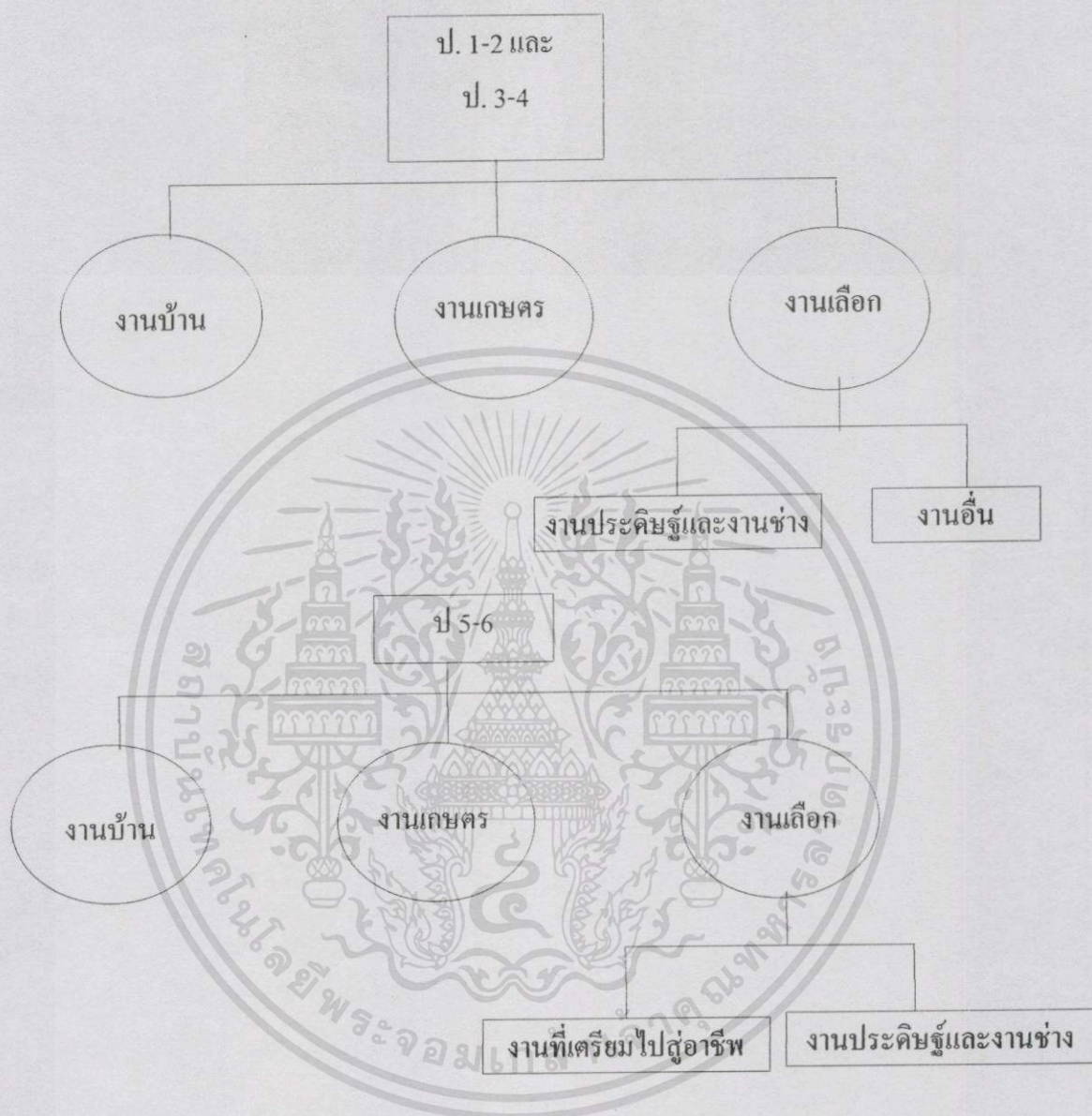
งานพื้นฐานร้อยละ 20 หรือ 200 ชั่วโมง หรือ 600 คาบ เฉลี่ยให้งานบ้าน 200 คาบ งานเกษตร 200 คาบ และงานประดิษฐ์และงานช่าง 200 คาบ

งานเลือกร้อยละ 10 หรือ 100 ชั่วโมง หรือ 300 คาบ

สำหรับงานเลือกซึ่งเป็นงานเบ็ดเสร็จหรือจบในตัวเอง มีเวลาเรียนประมาณร้อยละ 50 อาจมากหรือน้อยกว่าขึ้นอยู่กับได้ตามความยากง่ายและความเหมาะสม การเลือกอาจเลือกหลายแขนงงานให้ครบ 300 คาบ หรืออาจเลือกแขนงเดียวในหลายกลุ่มงานให้ครบ 300 คาบ ก็ได้

กลุ่มประสบการณ์พิเศษ ประกอบด้วยภาษาอังกฤษ และวิชาชีพที่เกี่ยวกับการดำรงชีวิต มีอัตราเวลาเรียนทั้งสิ้น 200 ชั่วโมง หรือ 600 คาบ ถ้านักเรียนเลือกเรียนวิชาใดใน 2 วิชาใหญ่นี้ จะต้องเรียนติดต่อกันทั้ง 2 ปีให้ครบ 600 คาบ เพราะในระดับนี้ถ้าโรงเรียนใดเลือกเรียนงานเลือกและกลุ่มประสบการณ์พิเศษแขนงงานเกษตรเต็มที่จะมีเวลาเรียนงานเกษตรทั้งสิ้นเมื่อรวมกับงานเกษตรพื้นฐานด้วยถึง 1,100 คาบ ซึ่งน่าจะเป็นการปูพื้นฐานอาชีพเกษตรที่เพียงพอสำหรับนักเรียนที่มีความสนใจอย่างจริงจัง

โครงสร้างเนื้อหาของหลักสูตรกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ เขียนเป็นแผนภูมิได้ดังนี้

ภาพที่ 1.2 โครงสร้างเนื้อหาของหลักสูตรกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ

เวลาเรียน

เวลาเรียนกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ ดังที่ทราบมาแล้วเบื้องต้นว่า ชั้น ป.1-2 มีเวลาเรียนชั้นละ 300 คาบ ชั้น ป.3-4 มีเวลาเรียนชั้นละ 600 คาบ และชั้น ป.5-6 มีเวลาเรียนชั้นละ 900 คาบ ดังตาราง แสดงเวลาเรียนต่อไปนี้

ตารางที่ 2.1 แสดงเวลาเรียนกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ

ชั้น	เนื้อหา	เวลาเรียน	หมายเหตุ
ป.1-2	1. งานบ้าน	100 คาบ	การแบ่งเวลาเรียน 1. งานบังคับและงานเลือกแบ่งสัดส่วนเวลาเรียนเท่ากับ 2:1
	2. งานเกษตร	100 คาบ	
	3. งานเลือก	100 คาบ	
	3.1 งานประดิษฐ์และงานช่าง	(1 หรือ 2 งาน)	
	3.2 งานอื่น		
ป. 3-4	1. งานบ้าน	200 คาบ	2. การแบ่งเวลาเรียนในงานบังคับและงานเลือกถือหลักให้ความสำคัญทุกแขนงงานเท่ากัน
	2. งานเกษตร	200 คาบ	
	3. งานเลือก	200 คาบ	
	3.1 งานประดิษฐ์และงานช่าง	(1 หรือ 2 งาน)	
	3.2 งานอื่น		
ป. 5-6	1. งานบ้าน	300 คาบ	
	2. งานเกษตร	300 คาบ	
	3. งานเลือก	300 คาบ	
	3.1 งานประดิษฐ์และงานช่าง	(1 หรือ 2 งาน)	
	3.2 งานที่เตรียมไปสู่อาชีพ		

2.2.4 การศึกษาเกษตรในระดับประถมศึกษา

ในเรื่องของการศึกษาเกษตรผู้บริหารจะต้องรู้และเข้าใจเรื่องจุดประสงค์ของหลักสูตรเป็นอย่างดี ซึ่งจะได้นำไปใช้ในการบริหารจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรได้

โดยทั่วไปการกำหนดวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษาเกษตรจะเป็นไปตามนโยบายของรัฐบาลที่กำหนดขึ้นในแต่ละสมัย แต่ก็ยังไม่มีนโยบายใดที่กำหนดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาเกษตรไว้เป็นที่แน่นอน อย่างไรก็ตามวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาเกษตรได้รับการปรับปรุงให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ของเศรษฐกิจและสังคมอยู่เสมอ โดยเน้นหนักในด้านการผลิตบุคคลแยกไปประกอบอาชีพอิสระ (จิตรผลา ชนปัญญาธิวงศ์. 2531 : 45-46) สำหรับการจัดการศึกษาตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2520 มีเป้าหมายให้นักเรียนสามารถใช้ประสบการณ์งานเกษตร ที่ตนเองศึกษาเล่าเรียนมาแล้ว ไปปรับปรุงแก้ไขพัฒนางานเกษตรที่บ้านของตน และสามารถนำไปเป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพเกษตรกรรมต่อไป ดังนั้นการจัดการศึกษาเกษตรให้กับนักเรียนซึ่งต่อไปจะต้องประกอบอาชีพการเกษตร ครูผู้สอนจะต้องสอนให้นักเรียนเกิดความรู้ทางการเกษตรที่ทันสมัยมีทักษะและประสบการณ์อย่างกว้างขวางในงานเกษตรสำหรับนำไปปฏิบัติได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อย่างมี ประสิทธิภาพอันจะเกิดการพัฒนารุ่งขึ้นในอาชีพเกษตรกรรมของชาติต่อไป (วิชา ไม่ชาผล. 2535 : 346) สรุปว่า จุดประสงค์ของการสอนงานเกษตรเป็นสิ่งที่กำหนดทิศทางการสอนนักเรียนให้เกิดประสิทธิภาพการเรียนรู้มากที่สุด โดยหลักการแล้วต้องการเน้นให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเกษตร ให้เห็นว่างานเกษตรเป็นงานที่มีคุณค่าสามารถไปปฏิบัติได้อย่างแท้จริงทั้งในโรงเรียนและที่บ้านหรือชุมชนที่นักเรียนอาศัยอยู่เพื่อพัฒนาตนเองและครอบครัวต่อไป

นพวรรณ สรรพสิน (2537 : 69-70) ได้ศึกษาความต้องการพัฒนาการเรียน การสอนวิชาเกษตรของครู อาจารย์ ผู้สอนวิชาเกษตรในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาและระดับประถมศึกษาพบว่า การเรียนการสอนวิชาเกษตรเน้นการสอนทั้งทางทฤษฎี และปฏิบัติ สำหรับด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในการสอนวิชาเกษตร ส่วนใหญ่ระบุว่ามีแค่ไม่เพียงพอ เช่น พื้นที่ และบริเวณปฏิบัติงาน จำนวนเครื่องมือเกษตร ในเรื่องของปัญหาอุปสรรคในการสอนวิชาเกษตรคือ ห้องเรียน สถานที่เรียนไม่เหมาะสม การวางแผนและการจัดการที่ดี

รมณีชัย อาภากริม (2531 : 5) ได้ให้ความหมายของการสอนวิชาการเกษตร (Instruction in agricultural subjects) หมายถึง การทำให้เกิดการเรียนรู้ในวิชาชีพ ซึ่งหมายถึงการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียนวิชาเกษตรกรรมนั่นเอง การสอนวิชาเกษตรที่ประสบผลสำเร็จนั้น ครูเกษตรต้องสามารถเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้เรียน ได้ครบทั้ง 3 ด้าน ตามที่ Bloom ได้จัดแบ่งไว้คือ

1. พุทธิพิสัยหรือภูมิปัญญา (Cognitive domain)
2. ทักษะพิสัยหรือทักษะปฏิบัติ (Psychomotor domain)
3. จิตพิสัยหรือทัศนคติ (Affective domain)

นพคุณ ศิริวรรณ (2532 : 27) ได้ให้ความหมายของการศึกษาเกษตร (Agricultural Education) หมายถึง การศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการสอน การนิเทศ และการบริหารด้านการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับเกษตรกรรมเพื่อเป็นการเตรียมคนให้ไปทำงานตามหน้าที่ต่างๆ หรือมีความเข้าใจในเรื่องเกษตรกรรม การศึกษาเกษตรในแต่ละระดับย่อมมีความมุ่งหมายเฉพาะแตกต่างกันออกไป

สุวิทย์ มูลคำ (2541 : 2-3) ได้กล่าวถึงการจัดการเรียนการสอนที่พึงประสงค์ เนื่องจากหลักสูตรและแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ระยะที่ 8 ได้กำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่ควรจะมีพัฒนานั้นอย่างน้อยมี 3 ประการ คือ ความสามารถทางความคิด ความสามารถในการแสวงหาและสร้างความรู้ด้วยตนเองและคุณธรรมของผู้เรียน ดังนั้นในการจัดการเรียนการสอนให้บรรลุจุดมุ่งหมายดังกล่าว จึงควรมีลักษณะดังต่อไปนี้

1. คำนึงถึงพื้นฐานความแตกต่างของผู้เรียน ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ สนับสนุนให้ผู้เรียนทุกคนได้พัฒนาตามศักยภาพ ความสนใจของตนเอง มีวิธีการเรียนการสอนที่หลากหลาย

2. สนับสนุนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ ค้นพบและแก้ปัญหาด้วยตนเอง โดยมีครูคอยสนับสนุนช่วยเหลือแนะนำให้นักเรียนประสบผลสำเร็จในการเรียนและทำกิจกรรมต่างๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. สนับสนุนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากสถานการณ์ที่มีความหมายทั้งในและนอกห้องเรียน สนองความต้องการของผู้เรียนและสานต่อจากพื้นฐานความรู้เดิมและพื้นฐานทางวัฒนธรรมของผู้เรียน

4. ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากปัญหาจริง ประสบการณ์จริง ในลักษณะของบูรณาการ ให้สอดคล้องกับความเป็นอยู่และชีวิตประจำวัน ให้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้

5. ฝึกหัดให้นักเรียนรู้จักใคร่ครวญ ใคร่ครวญด้วยตนเอง และเน้นให้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและการทำงานร่วมกับผู้อื่น

6. มีการสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและครูเป็นแบบอย่างที่ดีในด้านคุณธรรมจริยธรรม

สภาพที่พึงประสงค์ในการจัดการเรียนการสอนทั้ง 6 ประการ ถือเป็นจุดเน้นของการจัดการเรียนการสอนเพื่อการเรียนรู้ที่แท้จริง ครูสามารถคิดและแสวงหาวิธีการนวัตกรรมเพื่อให้เป็นไปตามทิศทางที่กำหนด ก็จะทำให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะที่ต้องการได้ ในขณะเดียวกันก็ต้องศึกษาค้นคว้า ปรับปรุงรูปแบบการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง และมีการติดตามตรวจสอบประเมินผลอย่างจริงจัง

วิโรจน์ มังคละมณี (2539 : 120-121) ได้เสนอแนะแนวทางการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนที่สอดคล้องกับแนวคำเนิการของหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) คือ

1. จัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง
2. จัดการเรียนการสอนให้มีความสัมพันธ์เชื่อมโยง ทั้งภายในกลุ่มประสบการณ์และระหว่างกลุ่มประสบการณ์
3. จัดการเรียนการสอนเน้นกระบวนการเรียนรู้ กระบวนการคิดอย่างมีเหตุผล และสร้างสรรค์และกระบวนการกลุ่ม
4. จัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนปฏิบัติจริง และเน้นให้เกิดความคิดรวบยอด
5. จัดให้มีการเรียนการสอนให้ยึดหยุ่นตามเหตุการณ์และสภาพท้องถิ่น
6. จัดให้มีการศึกษา ติดตามและแก้ไขข้อบกพร่องของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง
7. ปลูกฝังค่านิยมพื้นฐานที่จำเป็น เช่น ขยัน ประหยัด ซื่อสัตย์ อดทน มีวินัย รับผิดชอบ ฯลฯ ควบคู่ไปด้วย

แอนน์ รัตนากร (3531 : 137-138) กล่าวถึงบทบาทและหน้าที่ของครูประจำชั้นระดับประถมศึกษา ครูประจำชั้นนอกจากจะทำหน้าที่อบรมสั่งสอนนักเรียนที่ตนเป็นครูประจำชั้นในด้านจริยศึกษาความประพฤติแล้วยังมีงานในความรับผิดชอบของครูประจำชั้นอีกอย่างหนึ่ง คือ ความรับผิดชอบทางเอกสาร งานประเภทนี้เป็นหลักฐานเกี่ยวกับประวัติการเจริญงอกงามในด้านต่างๆ และผลการศึกษาของนักเรียน ประกอบด้วยงานต่อไปนี้ คือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไมอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. สมุดบัญชีเรียกชื่อ
2. สมุดประจำชั้น
3. สมุดรายงานประจำตัวนักเรียน
4. ใบแจ้งผลการเรียน
5. ทะเบียนประวัตินักเรียน

2.3 หน้าที่ความรับผิดชอบของผู้บริหารโรงเรียน

นพคุณ ศิริวรรณ (2532 : 140 อ้างจาก Gregorie, 1978 : 2) ได้กล่าวถึงงานที่ผู้บริหารต้องมียุทธศาสตร์รับผิดชอบ มีงานต่างๆ ดังนี้คือ

1. งานเกี่ยวกับการบริหารอาคารสถานที่ และเครื่องมืออุปกรณ์ต่าง ๆ
2. งานบริหารครูอาจารย์และบุคลากรต่าง ๆ
3. งานเกี่ยวกับกิจการนักเรียนนักศึกษา
4. งานหลักสูตรและการเรียนการสอน
5. งานงบประมาณและการเงินต่าง ๆ
6. งานการแนะแนวการศึกษา
7. งานการสร้างเสริมความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน และหน่วยงานต่างๆ ไป

กองวิชาการ สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร (2540 : 29-67) กล่าวถึง ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาเป็นผู้มีบทบาทสำคัญที่สุด ในฐานะเป็นผู้มีส่วนรับผิดชอบอย่างใกล้ชิดต่อการจัดการศึกษา อันเป็นพื้นฐานการศึกษาทุกระดับ การที่จะปฏิบัติงานในหน้าที่ให้เหมาะสมกับความสำคัญดังกล่าวนี้ผู้บริหารจะต้องมีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องของงานบริหาร โรงเรียนและความสำคัญของการบริหารโรงเรียนเพื่อให้สามารถดำเนินงานได้บรรลุเป้าหมาย สอดคล้องตามความคาดหวังของหน่วยงานที่รับผิดชอบ งานบริหารโรงเรียนมีขอบข่ายครอบคลุม 6 งาน คือ งานวิชาการ งานกิจการนักเรียน งานธุรการ การเงินและพัสดุ งานบุคลากร งานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม และงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

1. การบริหารงานวิชาการ งานวิชาการเป็นหัวใจของการทำงานในโรงเรียน เพื่อพัฒนาผลผลิต คือ นักเรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามเป้าหมายของหลักสูตร องค์ประกอบที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับงานด้านวิชาการ ได้แก่ ผู้บริหาร ซึ่งทำหน้าที่บริหารและบริการหลักสูตร ครูผู้สอนเป็นผู้ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน นักเรียนเป็นผลผลิตของการจัดการด้านวิชาการ โปรแกรมการเรียนการสอนเป็นแกนหลักของการจัดการเรียนการสอน รวมทั้งวัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีทางการศึกษา เป็นส่วนสนับสนุนและอำนวยความสะดวกในการดำเนินงานด้านวิชาการ

2. การบริหารงานกิจการนักเรียน งานกิจการนักเรียนเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับตัวนักเรียนและกิจกรรมนักเรียนทั้งหมด ซึ่งช่วยส่งเสริมการเรียนการสอนในหลักสูตรให้บรรลุผลสำเร็จ

3. การบริหารงานธุรการ การเงินและพัสดุ งานธุรการการเงินและพัสดุเป็นการควบคุมการดำเนินงานทั่วไปของโรงเรียนด้านงานหลักฐานเอกสาร รวมทั้งการเงิน การพัสดุ ให้ถูกต้องตามระเบียบแบบแผนของทางราชการและเป็นปัจจุบัน เพื่อให้บริการแก่งานฝ่ายต่างๆ ในโรงเรียนให้ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย

4. การบริหารงานบุคลากร บุคลากรทุกฝ่ายในโรงเรียนเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้การดำเนินงานพัฒนาการศึกษาในโรงเรียนบรรลุเป้าหมาย การบริหารบุคลากรจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะต้องดำเนินการให้ครบถ้วนและมีประสิทธิภาพ

5. การบริหารงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม อาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนเป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะช่วยให้การเรียนการสอนดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยรู้จักใช้อาคารสถานที่ที่มีอยู่ที่คงสภาพดีและสนองความต้องการ ได้อย่างเพียงพอ

6. การบริหารงานความสัมพันธ์กับชุมชน การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนเป็นสิ่งจำเป็นในการบริหารการศึกษา เพราะโรงเรียนต้องอาศัยทรัพยากรจากชุมชนช่วยในการพัฒนาโรงเรียน ด้านอาคารสถานที่ หรือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร มุ่งเน้นให้ใช้แหล่งวิชาการ สถานประกอบการและสถานประกอบอาชีพอิสระของชุมชนมาเสริมการเรียนรู้ในโรงเรียน ดังนั้น โรงเรียนกับชุมชนจำเป็นต้องมีความร่วมมือและมีความสัมพันธ์อันดีต่อกันเพื่อให้การจัดการศึกษาของโรงเรียนมีคุณภาพตรงตามความต้องการของหลักสูตร

วิโรจน์ มังคละมณี (2539 : 10) ได้กล่าวว่าโรงเรียนประถมศึกษามีภาระงานที่ต้องดำเนินงานอย่างน้อย 6 งาน คือ

1. งานวิชาการ
2. งานบุคลากร
3. งานกิจการนักเรียน
4. งานธุรการและการเงิน
5. งานอาคารสถานที่
6. งานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

ทุกโรงเรียนจะต้องมีการบริหารงานทั้ง 6 งานนี้อยู่แล้วเป็นประจำถือว่าเป็นภาระหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียน ที่จะต้องดำเนินการทุกงานให้ดีที่สุด

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2535 : 22) กล่าวถึงบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารงานวิชาการว่า ผู้บริหารเป็นเสาหลักที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อหน่วยงาน ต่อผู้ได้บังคับบัญชา และต่อผลงานอันเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เป็นส่วนรวม คุณภาพและบทบาทของผู้บริหารมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับคุณภาพของสถานศึกษา รวมทั้งมีผลสะท้อนต่อผลงานและวิธีปฏิบัติงานของสถานศึกษาแต่ละแห่งเป็นอันมาก

ภิญโญ สาร (2526 : 258) ได้กล่าวถึงการบริหารงานวิชาการไว้ว่า การบริหารกิจกรรมทุกชนิดในโรงเรียน ซึ่งเกี่ยวกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนนักเรียนให้ได้ผลดี และมีประสิทธิภาพที่สุด ซึ่งความจริงผู้บริหารการศึกษา หรือครูใหญ่ทุกคน ควรจะรับผิดชอบเป็นผู้นำของครูทางด้านวิชาการเป็นอันดับแรก เพราะหน้าที่ของโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษาทุกแห่งคือ การให้ความรู้แก่นักเรียนในด้านวิชาการ แบบเรียน ห้องสมุดโรงเรียนและการสอนต่างๆ ตามสมควร เช่น การสอนศิลปศึกษา การสอนพลศึกษา การสอนจริยศึกษา การสอนเพศศึกษา ตลอดทั้งการสอนการประเมิผลการเรียนรู้ด้วย

อารมณ เพชรชื่น (2525 : 116) ได้ให้ความหมายของการบริหารงานวิชาการไว้ว่า การบริหารกิจกรรมทุกชนิดในโรงเรียน ซึ่งเกี่ยวข้องกับปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพมีอยู่ 5 ประการ คือ

1. หลักสูตรและวัสดุประกอบหลักสูตร
2. การจัดการเรียนการสอน
3. การวัดและประเมินผลการศึกษา
4. การนิเทศการศึกษา
5. กิจกรรมเสริมหลักสูตร

อุทัย ธรรมเดโช (2531 : 76) ได้ให้ความหมายของการบริหารงานวิชาการไว้ว่า การบริหารกิจกรรมทุกชนิดที่เกี่ยวกับการพัฒนาและปรับปรุงการเรียนการสอนให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพที่สุดหรือการบริหารที่ให้พลเมืองมีความรู้ มีคุณธรรม สามารถประกอบสัมมาอาชีพ ดำรงตนเป็นพลเมืองดีช่วยกันพัฒนาชาติให้เจริญก้าวหน้าต่อไปหรือการบริหารที่ให้พลเมืองมีความรู้ มีคุณธรรม สามารถประกอบสัมมาชีพ ดำรงตนเป็นพลเมืองดีช่วยกันพัฒนาชาติให้เจริญก้าวหน้าต่อไป

ปรีชาพร วงศ์อนุตรโจน์ (2535:16) ได้ให้ความหมายของการบริหารงานวิชาการไว้ว่า การบริหารงานวิชาการหมายถึง การบริหารสถานศึกษา โดยมีการจัดกิจกรรมทุกสิ่งทุกอย่างที่เกี่ยวกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน

วิโรจน์ มังคละมณี (2539 : 299) กล่าวว่า การใช้หลักสูตรที่มีสัมฤทธิ์ผลตามเป้าหมายผู้บริหารโรงเรียนทุกคนควรมีบทบาทต่อการใช้หลักสูตรดังต่อไปนี้

1. เป็นผู้นำในการกำหนดเป้าหมายการใช้หลักสูตรของโรงเรียนกับคณะครูและแสดงให้คณะครูเห็นว่าเป้าหมายนี้สำคัญยิ่ง

2. เป็นผู้นำในการศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรทั้งเนื้อหาสาระของหลักสูตรและแนวปฏิบัติต่อการใช้หลักสูตรในโรงเรียนทุกรูปแบบ
 3. เป็นผู้นำในการชี้แนะผู้ปกครองให้เห็นความสำคัญของการให้การศึกษาแก่นักเรียน เพื่อให้เกิดความร่วมมือที่ดี
 4. ให้ความสำคัญแก่ผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่ในการใช้หลักสูตรในโรงเรียนได้ดีโดยการให้รางวัลที่เหมาะสม
 5. ติดตามผลประเมินผลการใช้หลักสูตรในโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอด้วยวิธีการต่างๆ
 6. แนะนำ ช่วยเหลือ ให้กำลังใจแก่ผู้ที่มีความตั้งใจในการใช้หลักสูตรในโรงเรียนอย่างจริงจัง
 7. เปิดโอกาสให้คณะครูมีส่วนร่วมในการวางแผน ดำเนินการและประเมินผลในการใช้หลักสูตรร่วมกันทุกชั้นตอน
 8. แสดงเจตนาให้คณะครูและผู้ปกครองเห็นเจตนารมณ์ว่ามีความตั้งใจจริงที่จะพัฒนานักเรียนด้วยแนวทางของหลักสูตร
 9. แสดงความห่วงใย และความตั้งใจจริงที่จะร่วมแก้ปัญหาของคณะครูและนักเรียน
 10. มีความเป็นธรรมต่อการให้รางวัลและปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต
- สุวิทย์ มูลคำ (2541 : 4-5) กล่าวว่า ผู้บริหารโรงเรียนเป็นตัวจักรสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอนของครู ซึ่งจะส่งผลให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียนจึงควรมีบทบาท ดังนี้
1. กำหนดเป้าหมายในการพัฒนาวิชาการของโรงเรียน การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอนของครู เน้นให้ครูทุกคนตระหนัก
 2. เป็นผู้นำในการศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรทั้งเนื้อหาสาระของหลักสูตรและแนวปฏิบัติต่อการใช้หลักสูตรในโรงเรียนทุกรูปแบบ
 3. เป็นผู้นำในการชี้แนะผู้ปกครองให้เห็นความสำคัญของการให้การศึกษาแก่นักเรียน เพื่อให้เกิดความร่วมมือที่ดี
 4. ให้ความสำคัญแก่ผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่ในการใช้หลักสูตรในโรงเรียนได้ดีโดยการให้รางวัลที่เหมาะสม
 5. ติดตามผลประเมินผลการใช้หลักสูตรในโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอด้วยวิธีการต่างๆ
 6. แนะนำ ช่วยเหลือ ให้กำลังใจแก่ผู้ที่มีส่วนร่วมในการวางแผน ดำเนินการและประเมินผลในการใช้หลักสูตรร่วมกันทุกชั้นตอน
 7. แสดงเจตนาให้คณะครูและผู้ปกครองเห็นเจตนารมณ์ว่ามีความตั้งใจจริงที่จะพัฒนานักเรียนด้วยแนวทางของหลักสูตร
 8. แสดงความห่วงใย และความตั้งใจจริงที่จะร่วมแก้ปัญหาของคณะครูและนักเรียน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

9. มีความเป็นธรรมต่อการให้รางวัลและปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต

สุวิทย์ มูลคำ (2541 : 4-5) กล่าวว่า ผู้บริหารโรงเรียนเป็นตัวจักรสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอนของครู ซึ่งจะส่งผลให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียนจึงควรมีบทบาท ดังนี้

1. กำหนดเป้าหมายในการพัฒนาการวิชาการของโรงเรียน การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอนของครู เน้นให้ครูทุกคนตระหนักรับทราบถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัด

2. ให้ความสำคัญต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูและนักเรียน รวมทั้งงานด้านวิชาการในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเป็นอันดับแรก มีการติดต่อสอบถาม เปิดโอกาสให้ครูผู้สอนได้ปรึกษา ร่วมคิด ร่วมปฏิบัติงานกับคณะครูอย่างใกล้ชิด

3. ส่งเสริมให้ครูใช้เวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างเต็มเวลา เต็มศักยภาพ โดยลดงานธุรการงานอื่นๆ ให้ครูมีเวลาในการศึกษาหาความรู้ พัฒนาตนเอง และพัฒนา กิจกรรมการสอนให้มากที่สุด

4. สร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ภายในโรงเรียนให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้มีการประชุม แลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอน การเชิญวิทยากรที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง ตามที่คณะครูสนใจและร้องขอ

5. จัดหาสื่อการเรียนการสอนที่นักเรียนเป็นผู้ใช้เป็นผู้ใช้ปฏิบัติให้เพียงพอ ส่งเสริมการใช้สื่ออุปกรณ์ให้มีประสิทธิภาพ มีการติดตามประเมินผลและรายงานความสายนับกับบัญชีอย่างเป็นระบบ

6. ติดตามความก้าวหน้าผลการเรียนของนักเรียน ผลการปฏิบัติงานของครู ทั้งเป็นทางการ และไม่เป็นทางการเช่น การเยี่ยมชั้นเรียน การสัมภาษณ์นักเรียน การพูดคุยและการสอบถาม ผู้ปกครอง

7. ติดต่อกับผู้ปกครองและชุมชน จัดให้มีการรายงานผลการปฏิบัติงานของโรงเรียน การรายงานความก้าวหน้าทางการเรียนของนักเรียน ให้ผู้ปกครองและกรรมการโรงเรียนมีส่วนร่วมรับรู้ อย่างต่อเนื่องทุกชั้นตอน

สุวัฒน์ มุทขมธนา (2524 : 52-56) กล่าวว่า บทบาทของผู้บริหารต่อโรงเรียน มีดังต่อไปนี้

1. ผู้บริหารต้องตระหนักว่าสถาบันการศึกษาจัดการหรือดำเนินการใดๆ มุ่งสู่ความเจริญงอกงามของผู้เรียนตามจุดมุ่งหมายของการศึกษาในระดับนั้นๆ เป็นสำคัญ

2. ผู้บริหารต้องมีความรักความศรัทธา และความภาคภูมิใจในการได้เป็นผู้บริหารของสถานศึกษาในระดับนั้นๆ

3. การประพฤติปฏิบัติตนอย่างมีระเบียบวินัย เอาใจใส่รับผิดชอบในหน้าที่ด้วยความเสียสละมีความขยันขันแข็ง เอาใจจริงเอาใจต่อการบริหารของผู้บริหาร

4. ผู้บริหารต้องมีคุณธรรม ความซื่อตรง ยุติธรรม หนักแน่นอดทน และหวังดีต่อผู้ร่วมงาน เต็มใจสนับสนุนผู้ร่วมงานด้วยความเป็นธรรม เอาใจใส่ดูแลการทำงานสวัสดิการและสวัสดิภาพของผู้ร่วมงาน

5. ยอมรับนับถือให้เกิดริศผู้ร่วมงาน ตระหนักในคุณค่าและความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้ร่วมงาน ตลอดจนติดต่อสัมพันธ์กับผู้ร่วมงาน และสร้างเสริมความสัมพันธ์ระหว่างผู้ร่วมงานอย่างประชาธิปไตย

6. นำปรัชญาการศึกษา จุดมุ่งหมายการศึกษาแผนการศึกษาแห่งชาติ การวางแผนพัฒนาการศึกษาในระดับต่าง ๆ แนวนโยบายของรัฐ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ตลอดจนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับชุมชนและความต้องการของชุมชนมาพิจารณาในการวางแผนปฏิบัติงานของโรงเรียน

7. ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูและบุคลากรทางการศึกษา ทำความเข้าใจปรัชญาจุดหมายของการศึกษา แผนการศึกษาแห่งชาติ การวางแผนการศึกษาในระดับต่างๆ แนวนโยบายของรัฐ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ตลอดจนเรื่องราวรายละเอียดต่างๆ ที่เกี่ยวกับชุมชนและความต้องการของชุมชน ให้แต่ละฝ่าย แต่ละบุคคล มีความรู้ ความเข้าใจ ตามความเหมาะสมกับตำแหน่ง หน้าที่ความรับผิดชอบและการใช้ประโยชน์ของสิ่งต่างๆ เหล่านั้น

8. แผนปฏิบัติงานของโรงเรียน เพื่อปฏิบัติงาน ไปสู่แนวทางที่ต้องการ

9. ให้ครูและบุคลากรทางการศึกษา มีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับกฎหมาย ระเบียบวิธีการในการปฏิบัติงานตามความจำเป็น ในหน้าที่และความรับผิดชอบทั้งนี้เพื่อให้ทุกฝ่ายปฏิบัติงานเป็นไปตามระเบียบแบบแผนที่ดี

10. จัดองค์การในการบริหารงานให้ชัดเจน ให้ทุกคนเข้าใจสายงาน ขอบข่ายของงานและหน้าที่ความรับผิดชอบแต่ละฝ่าย แต่ละแผนก อำนาจการบังคับบัญชาตามสายงานและการติดต่อสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงาน เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างถูกต้อง รวดเร็ว มีประสิทธิภาพ

11. ให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาเข้าใจและยึดปรัชญา คุณธรรมของอาชีพ จรรยาบรรณของอาชีพ เป็นหลักในการปฏิบัติงาน ให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาปฏิบัติงานร่วมกันโดยยึดหลักมนุษยสัมพันธ์ร่วมมือช่วยเหลือกัน และรับผิดชอบร่วมกัน ในผลงานที่เกิดขึ้นตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้

12. บำรุงขวัญ ส่งเสริมสนับสนุนให้กำลังให้ครูและบุคลากรทางการศึกษา ทุกคนทำงานเพื่อความเจริญก้าวหน้าของงานของโรงเรียนและการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งเพื่อความองงามของผู้เรียน

13. ส่งเสริมสนับสนุนให้ครู และบุคลากรทางการศึกษา มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ริเริ่มโปรแกรมโครงการและกิจกรรมใหม่ๆ นำสนใจขึ้นในโรงเรียน

14 ผู้บริหารทำคนให้เป็นผู้นำทางการศึกษา มีความคิดใหม่ๆ ก้าวหน้าทันสมัยมีความรู้กว้างขวาง นำความรู้ความคิดใหม่ๆ มาใช้ในการบริหารงาน โดยยึดหลักประชาธิปไตยมีระเบียบแบบแผนและหลักการในการทำงาน ให้ครู บุคลากรทางการศึกษาและประชาชนทั่วไปยอมรับนับถือผู้บริหารในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิ มีคุณธรรม ปฏิบัติตนน่ายกย่องนับถือ นำเลื่อมใสศรัทธา มากกว่าที่จะให้ยอมรับและปฏิบัติตามด้วยความเกรงกลัวในฐานะผู้มีอำนาจตามกฎหมาย

15 ผู้บริหารต้องทำคนให้เป็นแบบอย่างในการเสียสละเพื่องาน อุทิศเวลาให้แก่ราชการมีความมุ่งมั่นอย่างจริงจัง ที่จะทำความเจริญก้าวหน้าให้แก่โรงเรียนและชุมชน

16 กระจายอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ ให้แก่ครูและบุคลากรอย่างทั่วถึงสอดคล้องดูแลให้การสนับสนุน ช่วยเหลือประสานงานเพื่อให้งานดำเนินไปด้วยดี มุ่งทิศทางไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ

17 ประชาสัมพันธ์และประสานสัมพันธ์กับประชาชน หน่วยงานและองค์กรต่างๆ ให้เข้าใจโรงเรียน ร่วมมือกับโรงเรียนในกิจการต่างๆ ถือว่าโรงเรียนเป็นสมบัติอันมีค่าของชุมชน ที่ทุกคนทุกฝ่ายจะต้องให้ความช่วยเหลือร่วมมือและให้การสนับสนุน เพื่อความเจริญก้าวหน้าของส่วนรวม

18 ติดตามผลงานและรายงานผลความเจริญก้าวหน้าของงาน ให้ทุกฝ่ายและผู้เกี่ยวข้องทราบเป็นระยะๆ ตามโอกาสที่เหมาะสม เพื่อเป็นกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงาน กระตุ้นส่งเสริมการทำงานให้ผู้ร่วมงานมองเห็นความก้าวหน้าตามจุดมุ่งหมายของการทำงานร่วมกัน

19 ผู้บริหารต้องแสดงให้เห็นถึงการมีใจกว้าง ยอมรับความคิดเห็นของผู้ร่วมงานในการให้ข้อเสนอแนะ ให้ข้อคิดเห็นในการปรับปรุงงาน และการบริหารงานต่างๆ ไม่แสดงการดูถูกเหยียดหยามหรือแสดงความไม่พอใจ เมื่อผู้ร่วมงานเสนอข้อคิดเห็นที่ไม่ถูกต้องเหมาะสม ผู้บริหารต้องถือว่าเป็นเจตนาดีของผู้ร่วมงานทุกคนที่ให้ความร่วมมือในการทำงาน ในการปรับปรุงงาน

20 ผู้บริหารต้องไม่พึงใจในความผิดพลาดของผู้ร่วมงาน ควรเปิดโอกาสให้ทุกคนได้แก้ไขปรับปรุงงานของตนด้วยความกล้าและรับผิดชอบ

21 ผู้บริหารต้องนิเทศ แนะนำ ควบคุมดูแลการทำงานของผู้ร่วมงานให้ดำเนินไปสู่เป้าหมายและเป็นไปตามระเบียบแบบแผนที่ดีของราชการ

22 ผู้บริหารต้องตระหนักเสมอว่า ผู้บริหารมีหน้าที่สำคัญในการส่งเสริมบุคลากรมิให้มีหน้าที่ทำลายบุคลากร ผู้บริหารจึงควรเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานแสดงความรู้ ความสามารถอย่างเต็มที่ในการทำงาน

23 ผู้บริหารมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริม ความรักความสามัคคีของผู้ร่วมงาน
สุวัฒน์ มุทเมธา (2524 : 56-58) ได้กล่าวถึงบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนต่อชุมชนไว้ดังนี้

1. ผู้บริหารต้องตระหนักในความสำคัญของชุมชน ที่ต้องสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับโรงเรียน

ในฐานะที่ชุมชนเป็นถิ่นที่อยู่อาศัย เป็นที่พำนักหากินและเป็นปัจจัยสำคัญในการดำรงชีวิตอย่างมี

ความสุขของทุกคน การดำรงชีวิตในชุมชนกับการให้การศึกษาในโรงเรียนจะต้องสอดคล้อง สัมพันธ์กัน และพัฒนาเจริญก้าวหน้าควบคู่กันไปในทุกๆ ด้าน

2. ผู้บริหารเป็นบุคคลสำคัญในการที่จะกระตุ้นให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาสนใจเอาใจใส่ในการศึกษาทำความเข้าใจกับชุมชน ทำชุมชนให้เป็นประโยชน์ในการให้การศึกษาและสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

3. ผู้บริหารโรงเรียนต้องทำตนให้ชุมชนยอมรับนับถือในความรู้ความสามารถในการปฏิบัติทั้งในด้านคุณธรรม ศิลธรรม วัฒนธรรมและการดำรงชีวิต ผู้บริหารจะต้องแสดงให้เห็นถึงเจตนาดี และความจริงใจต่อชุมชนและโรงเรียน ในการที่จะสร้างความเจริญก้าวหน้าให้แก่โรงเรียนและชุมชน

4. ผู้บริหารต้องทำตนให้สามารถติดต่อสัมพันธ์กับผู้อื่นได้อย่างดี เข้าพบได้สะดวก ตำแหน่งผู้บริหาร โดยเฉพาะครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ หรือผู้อำนวยการ เป็นตำแหน่งที่มีสถานภาพทางสังคมสูงในชุมชน เป็นที่ยอมรับนับถือของบุคคลทั่วไป จึงไม่เป็นการยากที่ผู้บริหาร โรงเรียนจะติดต่อสัมพันธ์กับชุมชนได้ แต่ทั้งนี้ ย่อมแล้วแต่บุคลิกภาพของแต่ละบุคคล แต่อย่างไรก็ตาม ผู้บริหารต้องตระหนักเสมอว่าการติดต่อสัมพันธ์อันดีกับชุมชน และใช้ชุมชนให้เป็นประโยชน์ในการศึกษานั้น เป็นบทบาทและหน้าที่ที่สำคัญยิ่งของผู้บริหาร

5. ผู้บริหารต้องเป็นผู้ที่รู้จักบุคลากรในโรงเรียนดี รู้จักใช้บุคลากรเหล่านั้นให้เป็นประโยชน์และผู้นำในการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ครู-อาจารย์ เจ้าหน้าที่ แผนกต่างๆ ของโรงเรียน หรือแม้แต่คนงาน ภารโรงก็ตาม บางคนเป็นคนในท้องถิ่นนั้น รู้จักคนในชุมชนนั้น อย่างกว้างขวาง เป็นที่ยอมรับนับถือของผู้อื่น ผู้บริหารต้องพิจารณาใช้บุคลากรเหล่านั้นเป็นผู้นำทางในการติดต่อสัมพันธ์กับชุมชนให้เหมาะสม

6. ผู้บริหารเป็นบุคคลสำคัญในการกำหนดนโยบายสนับสนุนครู อาจารย์ และเจ้าหน้าที่ต่างๆ ของโรงเรียนใช้ชุมชนให้เป็นประโยชน์ในการศึกษา สร้างความสัมพันธ์อันดีกับชุมชนร่วมมือกับชุมชนส่งเสริมสนับสนุนชุมชนให้มีความเจริญก้าวหน้าไปตามแนวทางที่ควรจะเป็น

7. ผู้บริหารเป็นผู้กระตือรือร้นในการศึกษาและทำความเข้าใจชุมชน ร่วมมือกับชุมชน ผู้บริหารต้องถือว่าการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนเป็นหน้าที่สำคัญอย่างหนึ่งของตำแหน่งนี้ที่จะต้องกระทำ

8. ผู้บริหารโรงเรียนมีบทบาทสำคัญยิ่งในการนำโรงเรียนเข้าสู่ชุมชนและนำชุมชนเข้าสู่โรงเรียน กิจกรรมต่างๆ มากมายที่เปิดโอกาสให้โรงเรียนและชุมชนมีการร่วมมือกัน ผู้บริหารต้องตระหนักในความสำคัญของโอกาสต่างๆ เหล่านี้

9. ผู้บริหารมีบทบาทสำคัญในการเป็นผู้นำชุมชน ทำให้เกิดการพัฒนาเปลี่ยนแปลงขึ้นในชุมชนโดยวิธีการของการให้การศึกษา ในรูปแบบต่างๆ

10. ผู้บริหาร โรงเรียน มีบทบาทและหน้าที่สำคัญในการสร้างความร่วมมือระหว่างโรงเรียน บุคคล หน่วยงาน และองค์กรต่างๆ ของชุมชน

11. ผู้บริหาร โรงเรียน มีบทบาทและหน้าที่อย่างสำคัญในการพัฒนาหลักสูตรของโรงเรียน หรือสนับสนุนการส่งเสริมครูในโรงเรียน ให้พัฒนาหลักสูตร ให้สอดคล้องสนองความต้องการ ของชุมชนไปในแนวทางที่ต้องการ

2.4 ปัญหาการศึกษาเกษตรในโรงเรียนประถมศึกษา

การจัดการศึกษางานเกษตรตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) นับได้ว่ามีความสำคัญมากที่มีผลต่อการจัดระเบียบความรู้ให้นักเรียน โดยมีจุดประสงค์ ให้เยาวชนของชาติได้มีความรู้เป็นพื้นฐานที่จะศึกษาต่อหรือไปประกอบอาชีพหลังจากจบชั้นสูงสุด ของโรงเรียน ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนจึงต้องให้นักเรียนได้รับความรู้อย่างถูกต้องและ ทันสมัย สถาบันที่จัดสอนจึงจำเป็นต้องรับภาระและหน้าที่ในการเตรียมการและสนับสนุนการจัด การเรียนการสอนให้หลายๆ ด้าน ทำให้ต้องมีการจัดแบ่งทรัพยากรทางการศึกษาที่มีอยู่ให้เหมาะสม ทั้งยังต้องการดูแลอย่างใกล้ชิด จากสาเหตุดังกล่าวการจัดการเรียนการสอนในระดับนี้จึงมักประสบ ปัญหาอยู่เสมอ มีผู้ศึกษาและกล่าวถึงปัญหาไว้ คือ กำจัด เกลี้ยงจันทร์ (2522 : 89) ได้กล่าวถึง ข้อบกพร่องของการจัดการศึกษาเกษตรไว้หลายประการคือ ปรัชญาและนโยบายการศึกษาไม่ชัดเจนทำให้จุดมุ่งหมายคลุมเครือ ประกอบกับการสอนงานเกษตรไม่สอดคล้องกับสภาพที่เป็นจริงใน สังคม เนื่องจากขาดแคลนทรัพยากรทางการศึกษาหลายอย่าง ทำให้นักเรียนไม่สามารถแก้ไขปัญหา ได้จริงและขาดความเชื่อมั่นในตัวเอง ปัจจุบันเทคโนโลยีทางการเกษตรเปลี่ยนแปลงไปในทางก้าว หน้ามากยิ่งขึ้น การจัดการศึกษาตามหลักสูตรไม่ทันเหตุการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป โรงเรียนประถม ศึกษาที่อยู่ในชนบทห่างไกลไม่สามารถรับหรือถ่ายทอดได้ทันเหตุการณ์ มีผลทำให้ผู้ปกครองและ นักเรียนเบื่อหน่ายต่อการจัดการเรียนการสอนงานเกษตรได้

นอกจากนี้ วิทยา ไม่ชาผล (2535 : 395) ได้กล่าวถึงปัญหาการสอนงานเกษตรในระดับ ประถมศึกษาพอสรุปได้ดังนี้

1. ปัญหาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ครูมักจะใช้วิธีการสอนโดยการบรรยายในชั้น อย่างเดียว ไม่มีการจัดการปฏิบัติให้นักเรียนได้ฝึกกระทำจริงหรือมีน้อยมาก
2. ปัญหาเกี่ยวกับตัวครูผู้สอน การจัดการเรียนการสอนงานเกษตรในระดับประถมศึกษาไม่มีครูที่มีวุฒิทางการเกษตรโดยตรง ทำให้การจัดการศึกษาไม่ตรงเป้าประสงค์ของหลักสูตร
3. ปัญหาเกี่ยวกับผู้บริหารโรงเรียนคณะครูในโรงเรียนและผู้ปกครองไม่เห็นความสำคัญ ของการจัดการศึกษาเกษตร เพราะในท้องถิ่นได้ประกอบอาชีพนี้เป็นส่วนใหญ่นักเรียนสามารถหา

ความรู้เองได้ และความต้องการของผู้ปกครองไม่ต้องการให้บุตรหลานได้ประกอบอาชีพเหมือนคน และผู้บริหารโรงเรียนไม่เห็นความสำคัญของงานเกษตรเท่าที่ควร

4. ปัญหาเกี่ยวกับสื่อการเรียนและสถานที่จัดการเรียนการสอน ครูผู้สอนไม่เห็นความสำคัญในการจัดการศึกษาเกษตร จึงได้ทุ่มเทให้กับกลุ่มวิชาอื่น และในการจัดซื้อก็น้อยมาก ไม่เพียงพอประกอบกับอุปกรณ์อื่นๆ มีการเก็บไว้เป็นตัวอย่าง เพราะกลัวหายบ้างเรือนเพาะชำว่างเปล่าและขาดแหล่งน้ำที่จะมาสนับสนุนการเกษตรได้อย่างเพียงพอ

2.5 ปัจจัยบางประการที่ทำให้การสอนงานเกษตรมีประสิทธิภาพ

2.5.1 การวัดผล การประเมินผล และการติดตามผล

การวัดผลและการประเมินผล ตลอดจนการติดตามผลเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนและการจัดให้ผู้เรียนได้เรียนหรือเลื่อนขั้นระหว่างปีหรือปลายปี ตามความสามารถของผู้เรียนให้เป็นหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนทดสอบเป็นระยะ และหรือทดสอบเมื่อจบแต่ละบทเรียน ตามลักษณะการจัดประสบการณ์และเนื้อหาวิชา ทั้งนี้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียน

กระทรวงศึกษาธิการ (2535 : 43-50) ได้กล่าวถึงการจัดการเรียนการสอนกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ ดังนี้

1. ความมุ่งหวังที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน หลักสูตรกลุ่มการทำงานพื้นฐานอาชีพ มุ่งสอนให้ผู้เรียนมีคุณสมบัติที่สำคัญอย่างน้อย 3 ประการ คือ ทำงานเป็น มีนิสัยรักการทำงานและมีการปรับปรุงงานอยู่เสมอ

2. โครงสร้างหลักสูตรกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ โครงสร้างกลุ่มการทำงานพื้นฐานอาชีพได้ปรับปรุงให้มีความยืดหยุ่นมากขึ้นโดยกำหนดให้ทุกชั้นมีงานเลือก เพื่อให้ผู้เรียนเลือกเรียนได้ตามความสนใจ ความถนัดและสอดคล้องเหมาะสมกับสภาพของท้องถิ่น ส่วนงานบังคับนั้นให้เรียนชั้นละ 2 งานคืองานบ้านและงานเกษตร ด้วยเหตุผลที่ว่าทุกคนต้องช่วยตนเอง โดยเฉพาะในเรื่องการจัดการบ้านเรือนของคนก่อน และช่วยสังคมตามสภาพ ทั้งนี้เพราะโครงสร้างทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศด้านการเกษตรยังมีความสำคัญอยู่ แม้จะมีแนวโน้มไปสู่โครงสร้างของการเป็นประเทศอุตสาหกรรมใหม่ แต่ก็มีลักษณะเป็นอุตสาหกรรมที่มีการเกษตรเป็นฐาน

สำหรับงานเลือกในชั้น ป. 1-4 มุ่งให้เป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพ ส่วนชั้น ป.5-6 เป็นการเตรียมผู้เรียนไปสู่อาชีพ

3. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน กลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ เป็นกลุ่มประสบการณ์ว่าด้วยการทำงานและการสร้างนิสัยในการทำงานฉะนั้นการจัดการเรียนการสอนให้บรรลุตามเป้าหมาย จึงต้องให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริงให้มากที่สุด ดังแนวปฏิบัติต่อไปนี้

3.1 แนวทางในการจัดการเรียนการสอน

- 1) จัดครูที่มีใจสู้และรับผิดชอบในการทำงานเป็นผู้สอนกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ เพราะการจัดการเรียนการสอนจะสำเร็จหรือล้มเหลวขึ้นอยู่กับตัวครูเป็นสำคัญ
- 2) วางแผนจัดตารางสอนกลุ่มการทำงาน และพื้นฐานอาชีพพร้อมกันทั้งโรงเรียนโดยจัดช่วงเวลาแต่ละครั้งแตกต่างกัน เช่น มีช่วงสั้นบ้างยาวบ้าง เพื่อสะดวกในการสอนภาคทฤษฎีและปฏิบัติ
- 3) พิจารณาเลือกสอนงานในแต่ละชั้นตามสภาพ และความต้องการของท้องถิ่น ความสนใจและความถนัดของผู้เรียน ความพร้อมของครู โรงเรียน ผู้ปกครอง ฯลฯ โดยปฏิบัติตามแนวการจัดการเรียนการสอนงานเลือกตามหลักสูตร
- 4) จัดหาสื่อการเรียนการสอน ซึ่งได้แก่ วัสดุอุปกรณ์การสอนสำหรับครูวัสดุและสถานที่ฝึกปฏิบัติงานของผู้เรียนให้พร้อม โดยเฉพาะวัสดุฝึกปฏิบัติงานของผู้เรียนให้พยายามจัดหาวัสดุที่มีในท้องถิ่นหรือวัสดุที่ราคาถูกมาใช้ และควรจัดระบบการจัดหา จัดซื้อเพื่อให้ได้ สื่อการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ
- 5) ควรจัดสอนงานแต่ละประเภท ได้แก่ งานบ้าน งานเกษตร และงานเลือกให้สัมพันธ์กัน รวมทั้งให้สัมพันธ์กับกลุ่มประสบการณ์อื่นด้วย เช่น สอนงานเกษตรเรื่องการปลูกพืช ผักสวนครัวเมื่อพืชผักเจริญเติบโตพอที่จะเก็บเกี่ยวก็สอนงานบางเรื่อง การประกอบ ปรุง จัดอาหาร เพื่อนำผลผลิตจากการเกษตรมาใช้ หรือสอนเรื่องชีวิตในบ้าน กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต แล้วนำเรื่องการจัดและตกแต่งบ้าน ฯลฯ ในกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพมาสอนให้สัมพันธ์กันเป็นต้น
- 6) ควรเน้นกระบวนการในการทำงานต่างๆ กับผลงานแต่เดิมการสอนให้ผู้เรียนทำงานมักคำนึงแต่ผลงานซึ่งเป็นจุดหมายปลายทางของการทำงานเท่านั้น แต่ในหลักสูตรกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) เน้น 2 อย่าง คือกระบวนการทำงานและผลงาน คือ ๑. กระบวนการทำงานซึ่งเป็นวิธีทำงาน และผลงานที่เกิดจากการทำงานนั้นด้วย ทั้งนี้เพื่อให้ครูได้ปรับปรุงแก้ไขพฤติกรรมในการทำงานของผู้เรียนอันจะนำไปสู่การมีนิสัยที่ดีในการทำงาน
- 7) เน้นกระบวนการกลุ่ม การสอนกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพมีทั้งการสอนให้ผู้เรียนทำงานเป็นรายบุคคลและทำงานกลุ่ม แต่หลักสูตรนี้เน้นการทำงานกลุ่มเพราะเป็นคุณสมบัติที่จำเป็นของการอยู่ร่วมกันในสังคมปัจจุบัน การฝึกการทำงานเป็นกลุ่มในชั้นแรกต้องให้ความรู้เรื่องบทบาทหน้าที่ของหัวหน้ากลุ่มและสมาชิก แล้วฝึกทักษะที่จำเป็นในการทำงานกลุ่ม เช่น ทักษะการพูด การฟัง ฯลฯ ต่อจากนั้นจึงเป็นเรื่องของวิธีทำงาน
- 8) สอนการปฏิบัติควบคู่ไปกับทฤษฎี หมายความว่า ในการให้ผู้เรียนทำงานใดๆ ควรสอนภาคความรู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น ให้ผู้เรียนทำอาหารก็ต้องสอนให้มีความรู้เรื่องคุณค่าอาหาร

ควรคำนึงถึงหลักสำคัญอย่างน้อย 4 ประการ คือ ให้ทำอย่างประหยัดด้วยวิธีที่ปลอดภัยรวดเร็ว และมีคุณภาพสำหรับสอนภาคปฏิบัติให้ผู้เรียนเกิดความคล่องแคล่วในการทำงาน ควรสอนไปตามขั้นตอนของการฝึกทักษะปฏิบัติ

9) สอนภาคปฏิบัติด้วยวิธีการสาธิตและใช้ใบงานประกอบการสอนเป็นสิ่งจำเป็น เพราะจะช่วยให้ผู้เรียนได้ผล ทั้งผู้เรียนจะได้ศึกษา ค้นคว้า และทำงานด้วยตนเองอันจะนำไปสู่การมีคุณสมบัติพึ่งตนเอง ற்பการสาธิต ควรทำเฉพาะเรื่องที่มีขั้นตอนการทำงานซับซ้อนหรือเป็นเรื่องการใช้เครื่องมือที่ต้องการความปลอดภัย ควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมด้วย

10) ควรจัดบทเรียนเริ่มจากง่ายไปหายาก เพื่อให้ผู้เรียนได้รับความสำเร็จความสำเร็จที่ได้รับแรกๆ จะทำให้เกิดความหวังและเป็นแรงจูงใจ เกิดความพยายามในการทำงานต่อไป

11) สอนให้เกิดความมั่นใจ โดยไม่ให้ผู้เรียนเกิดความล้มเหลวในการทำงาน ซึ่งเป็นอุปสรรคและทำลายความมั่นใจ ควรหลีกเลี่ยงการวิจารณ์ ดิเชิงทำลายคือการพูดจาหุหมั่น ถากถาง ฯลฯ

12) สอนให้เกิดนิสัย โดยให้เรียนหรือทำซ้ำ การเรียนหรือทำซ้ำต้องเป็นการเรียนและปฏิบัติในเรื่องที่มีความหมาย

13) จัดให้มีการวัดผลและประเมินผลด้วยวิธีและเครื่องมือหลายๆ แบบให้สอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอน เช่น ใช้วิธีสังเกต ในการจัดกระบวนการทำงาน วิธีจัดอันดับคุณภาพสำหรับการตรวจผลงาน เป็นต้น

14) ควรจัดให้ผู้เรียนมีโอกาสทำหรือฝึกปฏิบัติงานที่บ้านหรือในสถานที่ทำงานจริงๆ ภายใต้การนิเทศของครู เพื่อฝึกทักษะในการทำงานเพิ่มเติม เพราะการสอนและฝึกปฏิบัติที่โรงเรียนไม่เพียงพอ

3.2 การสอนโดยเน้นกระบวนการ

การจัดการเรียนการสอนให้บรรลุตามเป้าหมายของหลักสูตรกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพต้องเน้นกระบวนการ เพราะจะทำให้ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น ซึ่งเป็นคุณสมบัติที่จำเป็นในการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมที่กำลังเปลี่ยนแปลง

การสอนโดยเน้นกระบวนการ คือ การสอนเป็นขั้นตอนไปตามลักษณะเฉพาะของแต่ละกลุ่มประสบการณ์ โดยให้ผู้เรียนเป็นผู้ทำกิจกรรมเพื่อให้เกิดการเรียนรู้เอง

กระบวนการที่ควรเน้นในกลุ่มการทำงานพื้นฐานอาชีพ ได้แก่กระบวนการฝึกทักษะในการปฏิบัติกระบวนการการทำงาน และการทำงานร่วมกับผู้อื่น

กระทรวงศึกษาธิการ (2535 :3) ได้กล่าวถึง จุดเน้นของหลักสูตร เพื่อให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะตามความคาดหวังในการจัดการเรียนการสอนต้องคำนึงถึงจุดเน้นต่อไปนี้

1. จัดการเรียนรู้การสอนเน้นกระบวนการ

จัดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และเกิดทักษะในกระบวนการต่างๆ เพื่อที่จะนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้จากการเรียนไปใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิต จะต้องสอนให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติจริงจนเกิดทักษะและเกิดความชื่นชมที่ได้ปฏิบัติ กระบวนการต่างๆ ที่จะต้องปลูกฝังให้เกิดขึ้น เช่น กระบวนการคิด กระบวนการฝึกทักษะ กระบวนการจัดการ และกระบวนการกลุ่ม เป็นต้น

เพื่อให้ผู้เรียนได้เกิดความรู้ ความเข้าใจ ค่านิยม คุณธรรม จริยธรรม ทักษะและกระบวนการต่างๆ ครูจำเป็นต้องเปลี่ยนพฤติกรรมการสอนมาเป็นการสอนที่ฝึกให้ผู้เรียนมีนิสัยในการใช้ทักษะกระบวนการในการแสดงออกทุกๆ ด้าน กระบวนการดังกล่าวมี 9 ขั้นตอน ดังนี้

1. ตระหนักในปัญหาและความจำเป็น
2. ทิศวิเคราะห์วิจารณ์
3. สร้างทางเลือกอย่างหลากหลาย
4. ประเมินและเลือกทางเลือก
5. กำหนดและลำดับขั้นตอนการปฏิบัติ
6. ปฏิบัติด้วยความชื่นชม
7. ประเมินผลระหว่างปฏิบัติ
8. ปรับปรุงให้ดีขึ้นอยู่เสมอ
9. ประเมินผลรวมเพื่อให้เกิดความภูมิใจ

ในการจัดการเรียนการสอนอาจจัดให้ครบทั้ง 9 ขั้นตอน หรือปรับให้เหมาะสมตามลักษณะของจุดประสงค์ของแต่ละกลุ่มประสบการณ์ได้

2. การส่งเสริมให้ท้องถิ่นพัฒนาหลักสูตร

การพัฒนาหลักสูตรต้องคำนึงถึงความหลากหลายของท้องถิ่น ซึ่งแตกต่างกันทั้งทางด้านสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ เศรษฐกิจและสังคม เปิดโอกาสให้ท้องถิ่นจัดทำรายละเอียดในส่วนที่เป็นของท้องถิ่น ได้ตามเกณฑ์ที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด เพื่อให้ผู้เรียนได้รับประโยชน์จากการเรียนรู้จากท้องถิ่นของตน และเพื่อปลูกฝังให้ผู้เรียนมีความรัก และความผูกพันกับท้องถิ่นของตนเอง

3. จัดการเรียนรู้การสอนตามแนวค่านิยม

มีการกำหนดแนวค่านิยมเพื่อให้สถานศึกษาใช้เป็นแนวทางที่จะจัดการเรียนการสอนให้ประสบความสำเร็จตามจุดหมายโดยมีจุดเน้น 2 ประการ คือ จัดการเรียนรู้โดยเน้นการเรียนรู้ที่มีความหมายต่อผู้เรียนให้มากที่สุด และ จัดการเรียนรู้ให้ยืดหยุ่นได้ตามเงื่อนไขและสภาพความต้องการของท้องถิ่น

การจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนประถมศึกษามุ่งพัฒนาผู้เรียนให้พัฒนาคุณภาพชีวิตให้

พร้อมที่จะทำประโยชน์ให้กับสังคม ตามบทบาทและหน้าที่ของตนในฐานะพลเมืองดีตามระบอบ

การปกครองแบบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข โดยให้ผู้เรียนมีความรู้พื้นฐานในการดำรงชีวิต ทนต่อการเปลี่ยนแปลง มีสุขภาพสมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ ทำงานเป็น และครองชีวิตอย่างสงบสุขการจัดการเรียนการสอนเน้นกระบวนการ ส่งเสริมให้ท้องถิ่นพัฒนาหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอนตามแนวคำเนิการ โดยเน้น จัดการเรียนรู้ที่มีความหมายต่อผู้เรียนให้มากที่สุด การจัดการเรียนการสอนต้องยึดหยุ่นได้ตามเงื่อนไขและสภาพความต้องการของท้องถิ่น ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

วิเชียร เทียมเมือง (2534 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัญหาและความคิดเห็นของครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในการทดลองใช้หลักสูตรประโยคประถมศึกษา พ.ศ. 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ผลการวิจัย พบว่า ครูเข้าใจจุดมุ่งหมายของหลักสูตรดีพอสมควร เนื้อหาที่ครูเห็นว่ายากเกินความสามารถของผู้เรียนคือ เนื้อหางานเกษตรเรื่องการย่อยดิน

มลิวัดย์ ถับ ไพรี (2535 : 104-106) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบความคาดหวังของครูใหญ่ และศึกษานิเทศก์ ที่มีต่อประสิทธิภาพของหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) กลุ่มกรงานและพื้นฐานอาชีพ สรุปได้ว่าสำหรับความยากง่ายในการนำไปสอนจริงต่อครูของจุดประสงค์ เฉพาะงานเกษตรมีข้อที่ครูใหญ่เห็นว่าค่อนข้างยากในการสอนคือ “เพื่อสร้างความมั่นใจในการปฏิบัติงานและการวางพื้นฐานในการประกอบอาชีพเกษตร” ส่วนด้านความคิดเห็นตามและวัดผลครูใหญ่ และศึกษานิเทศก์มีความเห็นตรงกันว่าจุดประสงค์ที่สามารถติดตามและวัดผลได้น้อยคือ “เพื่อสร้างความมั่นใจในการปฏิบัติงานและการวางพื้นฐานในการประกอบอาชีพเกษตร”

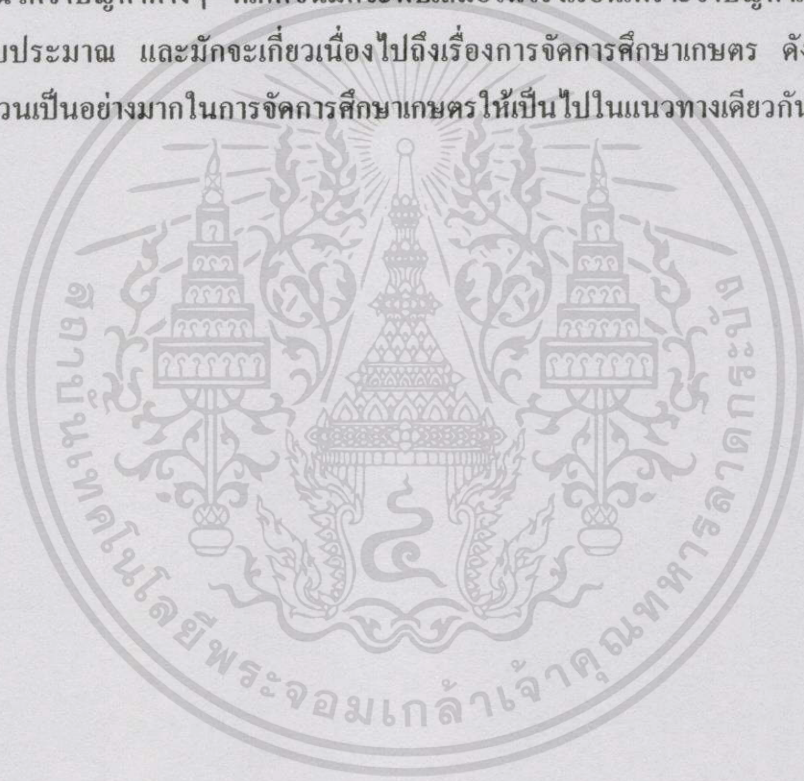
วิเชียร ต้นคือธิมงคล (2534 : 52) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนสังกัด สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตาก เกี่ยวกับการจัดการศึกษาเกษตรกรรมระดับประถมศึกษาผลการวิจัย พบว่า ปัญหาที่มีความรุนแรงมากในการจัดการศึกษาเกษตรคือการขาดแคลนเครื่องมือและอุปกรณ์การเกษตร และขาดแคลนตำราเรียนสำหรับนักเรียน

ประเสริฐ ประชาธารญ์ (2534 : 67) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ โรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดสุรินทร์ เกี่ยวกับการสอนงานเกษตรตามหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ในระดับประถมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ ผลการวิจัยพบว่าครูเน้นความสำคัญของจุดประสงค์เฉพาะงานเกษตรมากใช้เวลาเตรียมการสอนปานกลาง ใช้สื่อการเรียนการสอนที่เป็นของจริงมาก การวัดผลใช้วิธีการสังเกตพฤติกรรมและตรวจผลงานมาก ปัญหาที่ประสบในการดำเนินการเรียนการสอนมี

ปานกลาง เนื้อหางานเกษตรบางเรื่องยากเกินไปไม่เหมาะสมกับวัย อุปกรณ์การสอนยังขาดแคลน ไม่มีแบบเรียนการสอนงานเกษตร โดยเฉพาะ และพื้นที่สำหรับปฏิบัติงานเกษตร ไม่เพียงพอ

ทรงฤทธิ์ ปะเมโท (2535 : 55) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับเรื่องข้อมูลพื้นฐานของผู้บริหารและครูผู้สอนงานเกษตร สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนงานเกษตรส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี มีประสบการณ์ทางเกษตรโดยการประกอบอาชีพเกษตร และเคยเรียนวิชาเกษตรในระดับมัธยมศึกษา มีความรู้ความเข้าใจในงานเกษตรอยู่ในเกณฑ์พอใช้ และพบว่าปัญหาในการจัดการศึกษาเกษตรคือการขาดน้ำ ขาดครูที่มีวุฒิทางเกษตร ขาดอุปกรณ์และเครื่องมือเกษตร และเนื้อหาวิชาการเกษตร

จะเห็นได้ว่าปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นมักจะพบเสมอในโรงเรียนเพราะว่าปัญหาเหล่านี้จะต้องใช้เวลาและงบประมาณ และมักจะเกี่ยวเนื่องไปถึงเรื่องการจัดการศึกษาเกษตร ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียนจึงมีส่วนเป็นอย่างมากในการจัดการศึกษาเกษตรให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ เกี่ยวกับปัญหาในการจัดการเรียนการสอนงานเกษตรในโรงเรียนประถมศึกษา โดยศึกษาปัญหา 7 ด้าน คือ ปัญหาด้านหลักสูตรและเนื้อหาปัญหาด้านการเรียนการสอน และการจัดกิจกรรม ปัญหาด้านสื่อและอุปกรณ์การสอนปัญหาด้านสิ่งอำนวยความสะดวกอื่นๆ ปัญหาด้านการวัดและการประเมินผล ปัญหาด้านการบริหาร และปัญหาด้านความสัมพันธ์โรงเรียนกับชุมชน โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนดังนี้

3.1 วิธีกำหนดประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ ทั้งหมด จำนวน 147 คน จาก 147 โรงเรียน ในปีการศึกษา 2543

3.2 วิธีการสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ เกี่ยวกับปัญหาในการจัดการเรียนการสอนงานเกษตรในโรงเรียนประถมศึกษา ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ศึกษาเอกสาร ทฤษฎี คำรา บทความ และงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง แล้วจึงกำหนดขอบเขต และประเด็นคำถาม ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของงานวิจัยที่ตั้งไว้

2. สร้างแบบสอบถามแล้วนำไปให้คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความเหมาะสม และความถูกต้องของเนื้อหา การใช้ภาษา แล้วนำมาแก้ไขปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม 1 ชุดประกอบด้วย 4 ตอนคือ

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้บริหารโรงเรียน

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนงานเกษตร

ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับปัญหาในการจัดการเรียนการสอนงานเกษตร

ตอนที่ 4 สอบถามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

3.3 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

3.1 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามเสร็จ แล้วนำเสนอคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจและแนะนำในการแก้ไข จากนั้นนำแบบสอบถามที่แก้ไขแล้ว ไปของความอนุเคราะห์ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ เพื่อพิจารณาด้านการใช้ภาษาให้มีความถูกต้องเหมาะสม พร้อมทั้งเสนอแนะแก้ไขเพิ่มเติม โดยมีผู้เชี่ยวชาญ ดังต่อไปนี้

1. นางวนิดา พาสุกีร์	ตำแหน่ง บุคลากร 7 ว. สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ
2. นายสม น้อยปรีชา	ตำแหน่งอาจารย์ใหญ่ โรงเรียนวัดสี่ดิ่ง
สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอบางบ่อ
จังหวัดสมุทรปราการ
3. นางนฤมล เนื่องช้าง	ตำแหน่งศึกษานิเทศก์ 7 สำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ
4. นายโชคชัย สิริพนมณี	ตำแหน่งศึกษานิเทศก์ 6 สำนักงานการประถมศึกษา อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ

3.2 นำเครื่องมือที่ผ่านการตรวจสอบแล้ว ไปทดลองใช้กับผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ฉะเชิงเทรา จำนวน 20 คน จาก 20 โรงเรียน เพื่อตรวจสอบความเข้าใจเชิงเนื้อหา และการใช้ภาษา แล้วปรับปรุงแก้ไขเป็นฉบับสมบูรณ์ เพื่อเก็บข้อมูลต่อไป

3.4 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ขอนหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย จากงานบัณฑิตศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ไปถึงผู้อำนวยการสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ ขออนุญาตเก็บข้อมูลกับผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 147 คน จาก 147 โรงเรียน โดยขอความอนุเคราะห์ถึง หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอในสังกัด พร้อมส่งแบบสอบถามตามจำนวนโรงเรียน เพื่อขอความร่วมมือให้ผู้บริหารโรงเรียนทุกโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ ตอบแบบสอบถาม

2. ผู้บริหารโรงเรียนส่งแบบสอบถามคืนสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอทั้ง 5 อำเภอ 1 กิ่งอำเภอ แล้วผู้วิจัยไปรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง ซึ่งได้รับคืนทั้ง 147 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้รับแบบสอบถามกลับคืนแล้วผู้วิจัยจะดำเนินการเพื่อนำข้อมูลไปวิเคราะห์ตามวิธีการทางสถิติ ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการนั้นทำการวิเคราะห์ โดยการหาค่าความถี่ หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตอนที่ 2 สภาพการจัดการเรียนการสอน ของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนงานเกษตร ทำการวิเคราะห์ โดยการหาค่าความถี่ และหาค่าร้อยละ

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการจัดการเรียนการสอนงานเกษตร ของผู้บริหารโรงเรียนตามขนาดของโรงเรียน คือ โรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลางและขนาดเล็ก ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่า Chi-square

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนงานเกษตรในโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการวิเคราะห์โดยการหาค่าความถี่

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งได้ผลการวิจัยดังนี้

4.1 สถานภาพของทั่วไปผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ

4.2 สภาพการจัดการเรียนการสอนงานเกษตรในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ

4.3 ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ

4.4 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนขนาดต่างๆ สังกัดสำนักงานการประถม ศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ

4.5 ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนงานเกษตรของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ

4.1 สถานภาพทั่วไปของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถม ศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ

ตารางที่ 4.1 แสดงสถานภาพทั่วไปของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถม ศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ

รายการ	จำนวน (คน) (N=147)	ร้อยละ (%)
เพศ		
ชาย	118	80.3
หญิง	29	19.7
อายุ		
น้อยกว่า 41 ปี	21	14.3
41-45 ปี	27	18.4

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

รายการ	จำนวน (คน) (N=147)	ร้อยละ (%)
46-50 ปี	43	29.2
51-55 ปี	24	16.3
มากกว่า 50 ปี	32	21.8
อายุสูงสุด 60 ปี		
อายุต่ำสุด 36 ปี		
อายุเฉลี่ย 48.7 ปี		
S.D = 6.43		
สภาพการสมรส		
โสด	13	8.8
สมรส	128	87.1
ม่าย/หย่าร้าง	6	4.1
อายุราชการ		
น้อยกว่า 21 ปี	26	17.7
21-25 ปี	39	26.5
26-30 ปี	48	32.6
31-35 ปี	17	11.6
มากกว่า 35 ปี	17	11.6
สูงสุด 35 ปี		
ต่ำสุด 13 ปี		
เฉลี่ย 26.4 ปี		
S.D. = 5.94		
ระยะเวลาดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียน		
1-5 ปี	57	38.8
6-10 ปี	46	31.3
11-15 ปี	22	15.0
16-20 ปี	12	8.1
มากกว่า 20 ปี	10	6.8

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

รายการ	จำนวน (คน) (N=147)	ร้อยละ (%)
สูงสุด 35 ปี		
ต่ำสุด 1 ปี		
เฉลี่ย 8.8 ปี		
ตำแหน่งปัจจุบัน		
ครูใหญ่	1	0.7
อาจารย์ใหญ่	74	50.3
ผู้อำนวยการ	72	49.0
ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	5	3.4
ปริญญาตรี	102	69.4
ปริญญาโท	40	27.2
สาขาวิชาที่จบ		
บริหารการศึกษา	71	48.3
ประถมศึกษา	22	15.0
สังคมศึกษา	15	10.2
วิทยาศาสตร์	17	11.6
ภาษาไทย	6	4.1
ประวัติศาสตร์	4	2.7
พลศึกษา	3	2.0
เกษตร	1	0.7
สาขาวิชาอื่นๆ	8	5.4
การเป็นคณะกรรมการนอกสถานศึกษา		
ไม่เป็น	51	34.7
เป็น *	96	65.3
คณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอ	(32)*	(33.3)*
คณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัด	(22)*	(22.9)*
คณะกรรมการครูสภาจังหวัด	(12)*	(12.5)*
คณะกรรมการอื่นๆ	(12)*	(12.5)*

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ได้รับลิขสิทธิ์ในการใช้ข้อมูลนี้เป็นของตนเอง และผู้จัดทำวิจัยนี้ขอสงวนลิขสิทธิ์ไว้สำหรับใช้

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

รายการ	จำนวน (คน) (N=147)	ร้อยละ (%)
คณะกรรมการสหกรณ์ออมทรัพย์ครู	(10)*	(10.4)*
คณะกรรมการครูสภาอำเภอ	(10)*	(10.4)*
คณะกรรมการครู	(6)*	(6.3)*

* ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตารางที่ 4.1 แสดงสถานภาพทั่วไปของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย (ร้อยละ 80.3) อายุเฉลี่ย 48.7 ปี มีอายุระหว่าง 46-50 มากที่สุด (ร้อยละ 29.3) รองลงมา คือ มากกว่า 55 ปี (ร้อยละ 21.8) และ 41-45 ปี (ร้อยละ 18.4) มีอายุสูงสุด 60 ปี อายุต่ำสุด 36 ปี

สถานภาพการสมรส ผู้บริหารส่วนมากสมรสแล้ว (ร้อยละ 87.1) รองลงมา คือ โสด (ร้อยละ 8.8) และหม้ายหรือหย่าร้าง (ร้อยละ 4.1)

ผู้บริหารโรงเรียนมีอายุราชการเฉลี่ย 26.4 ปี ซึ่งมีอายุราชการระหว่าง 26-30 ปี (ร้อยละ 32.6) มากที่สุด รองลงมา คือ ระหว่าง 21-25 ปี (ร้อยละ 26.5) และน้อยกว่า 21 ปี (ร้อยละ 17.7) มีอายุราชการสูงสุด 40 ปี อายุราชการต่ำสุด 13 ปี และระยะเวลาดำรงตำแหน่งของผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ดำรงตำแหน่งอยู่ระหว่าง 1-5 ปี (ร้อยละ 38.8) รองลงมา คือ ระหว่าง 6-10 ปี (ร้อยละ 31.3) และระหว่าง 11-15 ปี (ร้อยละ 15.0)

ตำแหน่งปัจจุบันของผู้บริหารโรงเรียน เป็นผู้ที่ยังดำรงตำแหน่งอาจารย์ใหญ่มากที่สุด (ร้อยละ 50.3) รองลงมาคือ ตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน (ร้อยละ 49.0) และตำแหน่งครูใหญ่ น้อยที่สุด (ร้อยละ 0.7)

วุฒิการศึกษาของผู้บริหาร พบว่า ผู้จบการศึกษาปริญญาตรีมีมากที่สุด (ร้อยละ 69.4) รองลงมาคือ จบปริญญาโท (ร้อยละ 27.2) และต่ำกว่าปริญญาตรี (ร้อยละ 3.4) สาขาวิชาที่ผู้บริหารเรียนจบจะเป็นด้านบริหารการศึกษา มากที่สุด (ร้อยละ 48.3) รองลงมา คือ การศึกษาวิชาประถมศึกษา (ร้อยละ 15.0) และจบสาขาวิชาอื่นๆ (ร้อยละ 5.4)

การเป็นคณะกรรมการนอกสถานศึกษา พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีหน้าที่เป็นคณะกรรมการในระดับต่างๆ เกี่ยวกับการศึกษา ร้อยละ 65.3 และไม่ได้มีหน้าที่เป็นคณะกรรมการในระดับต่างๆ เกี่ยวกับการศึกษา ร้อยละ 34.7 ส่วนใหญ่เป็นคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอ (ร้อยละ 33.3) รองลงมา คือ คณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัด (ร้อยละ 22.9) และคณะกรรมการครูสภากับคณะกรรมการอื่นๆ (ร้อยละ 12.5)

ตารางที่ 4.2 แสดงสภาพทั่วไปของโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ

รายการ	จำนวน (คน) (N=147)	ร้อยละ (%)
ขนาดของโรงเรียน		
ขนาดใหญ่ (301 คนขึ้นไป)	80	54.4
ขนาดกลาง (201-300 คน)	41	27.9
ขนาดเล็ก (21-60 , 61-120 คน)	26	17.7
ระดับการศึกษาที่เปิดสอน		
ชั้นอนุบาล 1-ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	123	83.7
ชั้นอนุบาล 1 -ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	21	14.3
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	3	2.0
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	-	-
จำนวนครูของโรงเรียน		
1-10 คน	51	34.7
11-20 คน	48	32.7
21-30 คน	17	11.6
31-40 คน	18	12.2
มากกว่า 40 คน	13	8.8
มีครูสูงสุด 77 คน		
มีครูต่ำสุด 3 คน		
เฉลี่ย 19.5 คน		

จากตารางที่ 4.2 แสดงสภาพทั่วไปของโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ พบว่า โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่มากที่สุด (ร้อยละ 54.4) รองลงมาเป็นโรงเรียนขนาดกลาง (ร้อยละ 27.9) และเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก (ร้อยละ 17.7)

ระดับการศึกษาที่โรงเรียนเปิดสอน พบว่า เปิดสอนในระดับชั้นอนุบาล 1-ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีจำนวนมากที่สุด (ร้อยละ 83.7) รองลงมาเปิดสอนระดับชั้นอนุบาล 1-ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (ร้อยละ 14.3)

จำนวนครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ พบว่า มีครูเฉลี่ย 19.5 คน ซึ่งโรงเรียนที่มีครู 1-10 คน มีจำนวนมากที่สุด (ร้อยละ 34.7) รองลงไป

มีครู 11-20 คน (ร้อยละ 32.7) 31-40 คน (ร้อยละ 12.2) 21-30 คน (ร้อยละ 11.6) และมีครูมากกว่า 40 คน (ร้อยละ 8.8) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.3 แสดงจำนวนและวุฒิการศึกษาของครูผู้สอนงานเกษตรของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ

รายการ	จำนวน (คน) (N=147)	ร้อยละ (%)
จำนวนครูผู้สอนงานเกษตร		
จำนวน 1 คน	76	51.7
จำนวน 2 คน	40	27.2
จำนวน 3 คน	12	8.2
จำนวน 4 คน	8	5.4
จำนวน 5 คน	3	2.0
จำนวน 6 คน	6	4.1
มากกว่า 6 คน	2	1.4
วุฒิการศึกษาของครูผู้สอนงานเกษตร		
การศึกษาเกษตร	42	28.6
ไม่มีวุฒิการศึกษาเกษตร	105	71.4

จากตารางที่ 4.3 แสดงจำนวนและวุฒิการศึกษาของครูผู้สอนงานเกษตรของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ พบว่า จำนวนครูผู้สอนงานเกษตรมีจำนวน 1 คนมากที่สุด (ร้อยละ 51.7) รองลงมา คือ มีจำนวน 2 คน (ร้อยละ 27.2) และจำนวน 3 คน (ร้อยละ 8.2) ส่วนใหญ่ไม่มีวุฒิการศึกษาเกษตร (ร้อยละ 71.4) และผู้ที่มีวุฒิการศึกษาเกษตร มีเพียง ร้อยละ 28.6

4.2 สภาพการจัดการเรียนการสอนงานเกษตรในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ

ตารางที่ 4.4 แสดงลักษณะการสอนงานเกษตรในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา
จังหวัดสมุทรปราการ

รายการ (N=147)	ลักษณะการสอน (ร้อยละ)		
	เป็นประจำ	นานๆ ครั้ง	ไม่เคย
1. นักเรียนปฏิบัติงานเป็นกลุ่ม	83.0	16.3	0.7
2. ครูสาธิตวิธีการปฏิบัติแล้วให้ปฏิบัติตาม	52.4	44.9	2.7
3. นักเรียนรายงานเป็นกลุ่มหน้าชั้นเรียน	51.0	45.6	3.4
4. ครูบรรยายทฤษฎีในห้องเรียน	49.6	49.0	1.4
5. ครูใช้สื่อต่อไปนี้ประกอบการสอน	25.8	70.1	4.1
6. นักเรียนค้นคว้าเป็นรายบุคคลบุคคล	27.3	67.3	5.4
7. นักเรียนรายงานเป็นรายบุคคลหน้าชั้นเรียน	29.3	64.6	6.1
8. นักเรียนปฏิบัติงานราย	46.3	51.6	2.1
9. นักเรียนปฏิบัติงานที่บ้านแล้วนำผลงานมาส่ง	47.6	49.0	3.4
10. นักเรียนค้นคว้าเป็นกลุ่ม			
- โครงการ	12.2	61.9	25.9
- การศึกษาดูงาน	10.2	71.4	18.4
- ของจริง	8.8	91.2	-
- สไลด์	6.8	45.6	47.6
- บทเรียนสำเร็จรูป	6.1	40.5	53.1
- วีดีโอ	5.4	44.3	50.3
- หุ่นจำลอง	4.8	47.6	47.6
- แผ่นใส	2.0	46.9	51.1

จากตารางที่ 4.4 แสดงลักษณะการสอนงานเกษตรในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน
การประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ พบว่า ลักษณะการสอนที่ครูส่วนใหญ่ทำการสอนเป็น
ประจำ 4 รายการ คือ นักเรียนปฏิบัติงานเป็นกลุ่ม (ร้อยละ 83.0) ครูสาธิตวิธีการปฏิบัติแล้วให้
ปฏิบัติตาม (ร้อยละ 52.4) นักเรียนรายงานเป็นกลุ่มหน้าชั้นเรียน (ร้อยละ 51.0) และครูบรรยาย
ทฤษฎีในห้องเรียน (ร้อยละ 49.6) และลักษณะการสอนที่ครูส่วนใหญ่ทำการสอนนานๆ ครั้ง 4

รายการ คือ นักเรียนปฏิบัติงานที่บ้านแล้วนำผลงานมาส่ง (ร้อยละ 70.1) นักเรียนค้นคว้าเป็นรายบุคคล (ร้อยละ 67.3) นักเรียนรายงานรายบุคคลหน้าชั้นเรียน (ร้อยละ 64.6) และนักเรียนปฏิบัติงานรายบุคคล (ร้อยละ 51.6)

ต่อการเรียนการสอนที่ส่วนใหญ่ มีการใช้นานๆ ครั้ง 3 รายการ คือ ของจริง (ร้อยละ 91.2) การศึกษาคูงาน (ร้อยละ 71.4) และโครงงาน ร้อยละ 61.9 และไม่เคยใช้สื่อการสอนในการสอน 3 รายการ คือ บทเรียนสำเร็จรูป (ร้อยละ 53.1) แผ่นใส (ร้อยละ 51.1) วีดีโอ (ร้อยละ 50.3)

ตารางที่ 4.5 แสดงวิชาที่เปิดสอนในงานเกษตรของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ

รายการ	ลักษณะการจัดกิจกรรม	
	จำนวน (N=147)	ร้อยละ * (%)
การจัดวิชาและกิจกรรมการสอนวิชาเกษตร		
ปลูกไม้ดอกไม้ประดับ	134	91.8
ปลูกผักสวนครัว	127	86.4
ปลูกไม้ประดับยืนต้น	96	65.3
ปลูกไม้ประดับแขวน	75	51.0
เลี้ยงปลาน้ำจืด	43	29.3
ปลูกไม้ผลดัดมดลูก	31	21.1
เลี้ยงปลาสวยงาม	30	20.4
เลี้ยงสัตว์ปีก	15	10.2
เลี้ยงสัตว์เล็ก	3	2.0
ปลูกพืชสมุนไพร	3	2.0

* ค่าร้อยละของแต่ละรายการ

จากตารางที่ 4.5 แสดงวิชาที่เปิดสอนในงานเกษตรของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ พบว่า วิชาที่เปิดสอนมากกว่าร้อยละ 50 มี 4 รายการ คือ การปลูกไม้ดอกไม้ประดับ (ร้อยละ 91.8) การปลูกผักสวนครัว (ร้อยละ 86.4) การปลูกไม้ประดับยืนต้น (ร้อยละ 65.3) และการปลูกไม้ประดับแขวน (ร้อยละ 51.0) และวิชาที่เปิดสอนน้อยที่สุด คือ การเลี้ยงสัตว์เล็ก และการปลูกพืชสมุนไพร (ร้อยละ 2.0 เท่ากัน)

ตารางที่ 4.6 แสดงแหล่งน้ำที่ใช้ในการเรียนการสอนวิชาเกษตร ของครูโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานการศึกษาประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ

รายการ	ลักษณะการใช้	
	จำนวน (N=147)	ร้อยละ* (%)
แหล่งน้ำที่ใช้ในการเรียนการสอนวิชาเกษตร		
น้ำประปา	126	85.7
แม่น้ำ/ลำคลอง	86	58.5
บ่อน้ำ/สระน้ำ	53	36.1
บ่อบาดาล	41	27.9
น้ำฝน	18	12.2
คลองชลประทาน	7	4.8

* ค่าร้อยละของแต่ละรายการ

จากตารางที่ 4.6 แสดงแหล่งน้ำที่ใช้ในการเรียนการสอนงานเกษตร ของครูโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ พบว่า แหล่งน้ำที่ใช้ในการ
เรียนการสอนงานเกษตร 3 ลำดับแรก คือ ใช้น้ำประปา (ร้อยละ 85.7) แม่น้ำ/ลำคลอง (ร้อยละ 58.5)
บ่อน้ำ/สระน้ำ (ร้อยละ 36.1) ส่วนแหล่งน้ำที่ใช้น้อยที่สุด คือ แหล่งน้ำจากคลองชลประทาน
(ร้อยละ 4.8)

ตารางที่ 4.7 แสดงวัสดุอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกในการเรียนการสอนงานเกษตร

รายการ (N=147)	วัสดุอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก (ร้อยละ)		
	เพียงพอ	ไม่เพียงพอ	ไม่มี
1. แหล่งน้ำที่ใช้ในการเกษตร	65.3	29.9	4.8
2. จำนวนห้องเรียน	53.1	38.1	8.8
3. เครื่องมือการเกษตรพื้นฐาน (เช่น จอบ เสียม มีด บัวรดน้ำ)	53.1	46.2	0.7
4. หนังสือ ตำรา และเอกสารเกษตร	32.0	66.7	1.3
5. พันธุ์พืช	32.0	59.9	8.1
6. พื้นที่ให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรม	19.0	76.9	4.1
7. โรงเรือนด้านพืชกรรม	19.0	42.2	38.8
8. ทัศนูปกรณ์ (เช่น เครื่องฉายวีดีโอ สไลด์ คอมพิวเตอร์)	18.4	56.5	25.1
9. วัสดุเคมีภัณฑ์เกษตร (เช่น ปุ๋ย สารกำจัดศัตรูพืช)	7.5	66.0	26.5
10. พันธุ์สัตว์	2.7	25.2	72.1
11. โรงเรือนด้านการเลี้ยงสัตว์	2.7	12.2	85.1

จากตารางที่ 4.7 แสดงวัสดุอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกในการเรียนการสอนงานเกษตร พบว่า วัสดุอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกโรงเรียนส่วนใหญ่มีเพียงพอในการเรียนการสอน 3 รายการ คือ แหล่งน้ำที่ใช้ในการเกษตร (ร้อยละ 65.3) เครื่องมือการเกษตรพื้นฐาน (ร้อยละ 53.1) และจำนวนห้องเรียน (ร้อยละ 53.1) วัสดุอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกที่มีไม่เพียงพอ 4 รายการ คือ พื้นที่ให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรม (ร้อยละ 76.9) หนังสือตำราและเอกสารการเกษตร (ร้อยละ 66.7) วัสดุเคมีภัณฑ์เกษตร (ร้อยละ 66.0) และพันธุ์พืช (ร้อยละ 59.9) และมีวัสดุอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกในการเรียนการสอนที่โรงเรียนส่วนใหญ่ไม่มีเลยมีจำนวน 2 รายการ คือ โรงเรือนด้านการเลี้ยงสัตว์ (ร้อยละ 85.0) และพันธุ์สัตว์ (ร้อยละ 72.1)

ตารางที่ 4.8 แสดงลักษณะการประเมินผลการเรียนการสอนงานเกษตร

รายการ (N=147)	ลักษณะการประเมินผล (ร้อยละ)		
	เป็นประจำ	นานๆ ครั้ง	ไม่เคย
1. ได้รับความชื่นและความตั้งใจเรียน	88.4	11.6	-
2. ได้รับความรับผิดชอบในการทำงาน	87.8	12.2	-
3. ตรวจสอบผลงาน	85.0	15.0	-
4. สังเกตการทำงานเป็นกลุ่ม	84.4	15.6	-
5. ให้ความอดทนในการปฏิบัติงาน	83.7	16.3	-
6. ให้ความซื่อสัตย์ในการทำงาน	82.3	17.0	0.7
7. ให้ความร่วมมือในการทำงานเป็นกลุ่ม	78.9	19.0	2.1
8. สังเกตการปฏิบัติงานรายบุคคล	72.1	27.2	0.7
9. สอบภาคปฏิบัติ	69.4	29.9	0.7
10. สอบแบบปรนัย	61.2	36.7	2.1
11. นักเรียนรายงานเป็นกลุ่มหน้าชั้นเรียน	44.2	53.7	2.1
12. สอบแบบอัตนัย	39.5	55.1	5.4
13. ผลงานที่สั่งให้ปฏิบัติที่บ้าน	36.1	59.1	4.8

จากตารางที่ 4.8 แสดงลักษณะการประเมินผลการเรียนการสอนงานเกษตร พบว่า ลักษณะการประเมินผลที่โรงเรียนส่วนใหญ่ทำเป็นประจำ 10 รายการ คือ ได้รับความชื่นและความตั้งใจเรียน (ร้อยละ 88.4) ได้รับความรับผิดชอบในการทำงาน (ร้อยละ 87.8) ตรวจสอบผลงาน (ร้อยละ 85.0) สังเกตการทำงานเป็นกลุ่ม (ร้อยละ 84.4) ให้ความอดทนในการปฏิบัติงาน (ร้อยละ 83.7) ให้ความซื่อสัตย์ในการทำงาน (ร้อยละ 82.3) ให้ความร่วมมือในการทำงานเป็นกลุ่ม (ร้อยละ 78.9) สังเกตการปฏิบัติงานรายบุคคล (ร้อยละ 72.1) สอบภาคปฏิบัติ (ร้อยละ 69.4) และสอบแบบปรนัย (ร้อยละ 61.2) และการประเมินผลนานๆ ครั้ง 3 รายการคือ ผลงานที่สั่งให้ปฏิบัติที่บ้าน (ร้อยละ 59.2) สอบแบบอัตนัย (ร้อยละ 55.1) และนักเรียนรายงานเป็นกลุ่มหน้าชั้นเรียน (ร้อยละ 53.7)

4.3 ปัญหาในการจัดการเรียนการสอนงานเกษตรในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ

ตารางที่ 4.9 แสดงปัญหาในการจัดการเรียนการสอนงานเกษตร ด้านหลักสูตรและเนื้อหา

รายการ	จำนวน (N=147)	ร้อยละ*
1. หลักสูตรกำหนดเนื้อหาบางเรื่องยากเกินไป	39	26.5
2. หลักสูตรกำหนดเนื้อหาบางเรื่องไม่เหมาะสมกับวัย	38	25.9
3. คำอธิบายเน้นเนื้อหาภาคทฤษฎีมากเกินไป	30	20.4
4. เนื้อหาไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์	27	18.4
5. หลักสูตรกำหนดเนื้อหาไว้มากเกินไป	26	17.7

* ค่าร้อยละของแต่ละรายการ

จากตารางที่ 4.9 แสดงปัญหาในการจัดการเรียนการสอนงานเกษตร ด้านหลักสูตรและเนื้อหา พบว่า โรงเรียนน้อยกว่าร้อยละ 50 มีปัญหาในการจัดการเรียนการสอนด้านหลักสูตรและเนื้อหาทุกรายการ คือ หลักสูตรกำหนดเนื้อหาไว้มากเกินไป (ร้อยละ 26.2) หลักสูตรกำหนดเนื้อหาบางเรื่องไม่เหมาะสมกับวัย (ร้อยละ 25.9) คำอธิบายเน้นเนื้อหาภาคทฤษฎีมากเกินไป (ร้อยละ 20.4) เนื้อหาไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์ (ร้อยละ 18.4) และหลักสูตรกำหนดเนื้อหาบางเรื่องยากเกินไป (ร้อยละ 17.7)

ตารางที่ 4.10 แสดงปัญหาในการจัดการเรียนการสอนงานเกษตร ด้านการสอนและกิจกรรม

รายการ	จำนวน (N=147)	ร้อยละ
1. ครูมีความรู้ด้านสัตวบาลไม่เพียงพอ	103	70.1
2. ขาดครูที่จบเกษตรมาโดยเฉพาะ	101	68.7
3. ครูมีงานพิเศษอื่นๆ มาก	97	66.0
4. ขาดคู่มือตำราทางวิชาเกษตร	88	59.9
5. ครูมีความรู้ด้านพืชกรรมไม่เพียงพอ	82	55.8
6. ครูไม่วิเคราะห์เนื้อหา	80	54.4
7. ครูไม่ทำแผนการสอน	79	53.7
8. ครูมีความรู้ด้านการแปรรูปผลิตภัณฑ์และการถนอมอาหารไม่เพียงพอ	77	52.4

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

รายการ	จำนวน (N=147)	ร้อยละ*
9. ครูเน้นด้านความรู้มากกว่าปฏิบัติ	70	47.6
10. ครูไม่ศึกษาหลักสูตร	67	45.6
11. ครูไม่มีโอกาสหาความรู้ใหม่ๆ	65	44.2
12. ครูผู้สอนขาดความรับผิดชอบ	64	43.5
13. ครูมีความรู้ด้านการอนุรักษ์ดินและน้ำเพื่อการเกษตร ไม่เพียงพอ	62	42.2
14. ครูสอนไม่เน้นกระบวนการในการทำงาน	60	40.8
15. ครูเน้นที่ผลงานมากกว่าเน้นนิสัยในการทำงาน	57	38.8
16. ครูไม่ให้ความสำคัญในวิชาเกษตร	56	38.1
17. ครูมีความรู้ด้านปุ๋ยและคุณสมบัติของปุ๋ยไม่เพียงพอ	56	38.1
18. ครูมีความรู้ด้านการป้องกันกำจัดศัตรูพืชไม่เพียงพอ	55	37.4
19. ครูมีทักษะการใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ของดินไม่เพียงพอ	53	36.1
20. ครูไม่ศึกษาคู่มือครู	49	33.3

* ค่าร้อยละของแต่ละรายการ

จากตารางที่ 4.10 แสดงปัญหาในการจัดการเรียนการสอนงานเกษตร ด้านการสอนและ
กิจกรรม พบว่า โรงเรียนมากกว่าร้อยละ 50 มีปัญหาในการจัดการเรียนการสอน 8 รายการ คือ
ครูมีความรู้ด้านด้วบาลไม่เพียงพอ (ร้อยละ 70.1) ขาดครูที่จบเกษตรมาโดยเฉพาะ (ร้อยละ 68.7)
ครูมีงานพิเศษอื่นๆ มาก (ร้อยละ 66.0) ขาดคู่มือตำราทางวิชาเกษตร (ร้อยละ 59.9) ครูมีความรู้ด้าน
พืชกรรมไม่เพียงพอ (ร้อยละ 55.8) ครูไม่วิเคราะห์เนื้อหา (ร้อยละ 54.4) ครูไม่ทำแผนการสอน
(ร้อยละ 53.7) และครูมีความรู้ด้านการแปรรูปผลิตภัณฑ์และการถนอมอาหารไม่เพียงพอ (ร้อยละ
52.4) ส่วนที่เหลือ 12 รายการ โรงเรียนน้อยกว่าร้อยละ 50 มีปัญหาในการจัดการเรียนการสอน

ตารางที่ 4.11 แสดงปัญหาในการจัดการเรียนการสอนงานเกษตร ด้านสื่อการสอนและอุปกรณ์

รายการ	จำนวน (N=147)	ร้อยละ*
1. ขาดสื่อการสอนเฉพาะด้าน	102	69.4
2. สื่อการสอนไม่เพียงพอ	89	60.5
3. ขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้ด้านสื่อการสอน	82	55.8
4. เครื่องมือเกษตรส่วนใหญ่ชำรุด	81	55.1
5. ขาดแคลนตำราและเอกสารทางวิชาการเกษตร	80	54.4
6. มีปัญหาด้านการจัดหาวัสดุอุปกรณ์การเกษตร	44	29.9
7. ขั้นตอนในการเบิกใช้อุปกรณ์การสอนยุ่งยาก	20	13.6

* ค่าร้อยละของแต่ละรายการ

จากตารางที่ 4.11 แสดงปัญหาในการจัดการเรียนการสอนงานเกษตร ด้านสื่อการสอนและอุปกรณ์ พบว่า โรงเรียนมากกว่าร้อยละ 50 มีปัญหาในการจัดการเรียนการสอน 5 รายการ คือ ขาดสื่อการสอนเฉพาะด้าน (ร้อยละ 69.4) สื่อการสอนไม่เพียงพอ (ร้อยละ 60.5) ขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้ด้านสื่อการสอน (ร้อยละ 55.8) เครื่องมือเกษตรส่วนใหญ่ชำรุด (ร้อยละ 55.1) และขาดแคลนตำราและเอกสารทางวิชาการเกษตร (ร้อยละ 54.4) ส่วนที่เหลือ 2 รายการนั้น โรงเรียนน้อยกว่าร้อยละ 50 มีปัญหาที่มีปัญหาในการจัดการเรียนการสอน

ตารางที่ 4.12 แสดงปัญหาในการจัดการเรียนการสอนงานเกษตร ด้านสิ่งแวดล้อมความสะดวก

รายการ	จำนวน (N=147)	ร้อยละ*
1. ดินไม่เหมาะสมกับการปลูกพืช	105	71.4
2. ขาดแคลนงบประมาณ	103	70.1
3. จำนวนพื้นที่ในการปฏิบัติงานเกษตร ไม่เพียงพอ	91	61.9
4. น้ำท่วมพื้นที่การเกษตรในฤดูฝน	88	59.9
5. แหล่งน้ำเพื่อการเกษตรไม่เพียงพอ	59	40.1
6. สิ่งแวดล้อม เช่น กลิ่น เสียง ไม่ดี	56	38.1
7. สิ่งอำนวยความสะดวกในห้องเรียนไม่เพียงพอ	41	27.9
8. ห้องเรียนมีขนาดเล็กพอ	37	25.2
9. แสงสว่างในห้องไม่เพียงพอ	15	10.2

* ค่าร้อยละของแต่ละรายการ

จากตารางที่ 4.12 แสดงปัญหาในการจัดการเรียนการสอนงานเกษตร ด้านสิ่งแวดล้อมความสะดวก พบว่า โรงเรียนมากกว่าร้อยละ 50 มีปัญหาในการจัดการเรียนการสอน 4 รายการ คือ ดินไม่เหมาะสมกับการปลูกพืช (ร้อยละ 71.4) ขาดแคลนงบประมาณ (ร้อยละ 70.1) จำนวนพื้นที่ในการปฏิบัติงานเกษตรไม่เพียงพอ (ร้อยละ 61.9) และน้ำท่วมพื้นที่การเกษตรในฤดูฝน (ร้อยละ 59.9) ส่วนที่เหลืออีก 5 รายการนั้น โรงเรียนน้อยกว่าร้อยละ 50 มีปัญหาในการจัดการเรียนการสอน

ตารางที่ 4.13 แสดงปัญหาในการจัดการเรียนการสอนงานเกษตร ด้านการวัดและประเมินผล

รายการ	จำนวน (N=147)	ร้อยละ*
1. ครูไม่ปรับปรุงผลการวิเคราะห์ข้อสอบ	95	64.6
2. ครูไม่วิเคราะห์ข้อสอบ	93	63.3
3. ครูให้ความสำคัญด้านผลงานมากกว่ากระบวนการทำงาน	83	56.5
4. ครูเน้นการวัดผลด้านความรู้ ความจำมากกว่าการปฏิบัติ	77	52.4
5. ผู้สอนไม่ติดตามผู้เรียนอย่างใกล้ชิด	63	42.9
6. การวัดไม่ตรงกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้	38	25.9

* ค่าร้อยละของแต่ละรายการ

จากตารางที่ 4.13 แสดงปัญหาในการจัดการเรียนการสอนงานเกษตร ด้านการวัดและประเมินผล พบว่า โรงเรียนมากกว่าร้อยละ 50 มีปัญหาในการจัดการเรียนการสอน 3 รายการ คือ ครูไม่ปรับปรุงผลการวิเคราะห์ข้อสอบ (ร้อยละ 64.6) ครูไม่วิเคราะห์ข้อสอบ (ร้อยละ 63.3) และครูให้ความสำคัญด้านผลงานมากกว่ากระบวนการทำงาน (ร้อยละ 56.6) ส่วนที่เหลือ 3 รายการ โรงเรียนน้อยกว่าร้อยละ 50 มีปัญหาในการจัดการเรียนการสอน

ตารางที่ 4.14 แสดงปัญหาในการจัดการเรียนการสอนงานเกษตร ด้านการบริหาร

รายการ	จำนวน (N=147)	ร้อยละ*
1. การรายงานผลการปฏิบัติทางด้านการเกษตร	48	32.7
2. การนิเทศติดตามผลอย่างต่อเนื่อง	45	30.6
3. การมอบหมายและสั่งการ	23	15.6

* ค่าร้อยละของแต่ละรายการ

จากตารางที่ 4.14 แสดงปัญหาในการจัดการเรียนการสอนงานเกษตร ด้านการบริหาร พบว่าเป็นโรงเรียนน้อยกว่าร้อยละ 50 มีปัญหาในการจัดการเรียนการสอนทุกรายการ

ตารางที่ 4.15 แสดงปัญหาในการจัดการเรียนการสอนงานเกษตร ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

รายการ	จำนวน (N=147)	ร้อยละ*
1. การจัดงานศิษย์เก่าของโรงเรียน	68	46.3
2. การเรียกประชุมคณะกรรมการโรงเรียน	55	37.4
3. การขายผลผลิตทางการเกษตร	52	35.4
4. การให้ความร่วมมือในงานเกษตร	47	32.0
5. ชุมชนให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรม	30	20.4

* ค่าร้อยละของแต่ละรายการ

จากตารางที่ 4.15 แสดงปัญหาในการจัดการเรียนการสอนงานเกษตร ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน พบว่า โรงเรียนน้อยกว่าร้อยละ 50 มีปัญหาในการจัดการเรียนการสอนทุกรายการ

4.4 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนขนาดต่างๆ สังกัดสำนักงานการ ประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ

ตารางที่ 4.16 แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา ด้านหลักสูตรและเนื้อหา ของ
ผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษาขนาดต่างๆ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัด
สมุทรปราการ

รายการ	ปัญหา	ขนาดโรงเรียน			χ^2
		เล็ก	กลาง	ใหญ่	
1. หลักสูตรกำหนดเนื้อหามากเกินไป	มี	26.9	17.1	15.0	1.931
	ไม่มี	73.1	82.9	85.0	
2. หลักสูตรกำหนดเนื้อหาบางเรื่องไม่เหมาะสมกับวัย	มี	26.9	24.4	26.3	.068
	ไม่มี	73.1	75.6	73.7	
3. หลักสูตรกำหนดเนื้อหาบางเรื่องยากเกินไป	มี	26.9	17.1	31.3	2.798
	ไม่มี	73.1	82.9	68.7	
4. เนื้อหาไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์	มี	30.8	14.6	16.3	3.287
	ไม่มี	69.2	85.4	83.7	
5. คำอธิบายเน้นเนื้อหาภาคทฤษฎีมากเกินไป	มี	19.2	24.4	18.8	.558
	ไม่มี	80.8	75.6	81.2	

* $P < .05$ แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

** $P < .01$ แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติ

จากตารางที่ 4.16 แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา ด้านหลักสูตรและ
เนื้อหาของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดต่างๆ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัด
สมุทรปราการ พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารเกี่ยวกับ ปัญหาในการจัดการเรียนการสอน
งานเกษตรด้านหลักสูตรและเนื้อหา ของโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ ไม่แตกต่าง
กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทุกรายการ ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานการวิจัย

ตารางที่ 4.17 แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา ด้านการสอนและกิจกรรม ของ
ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดต่างๆ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด
สมุทรปราการ

รายการ	ปัญหา อุปสรรค	ขนาดโรงเรียน			χ^2
		เล็ก	กลาง	ใหญ่	
1. ครูไม่ศึกษาหลักสูตร	มี	30.8	53.7	46.2	3.393
	ไม่มี	69.2	46.3	53.8	
2. ครูไม่ศึกษาคู่มือครู	มี	23.1	29.3	38.7	2.592
	ไม่มี	76.9	70.7	61.3	
3. ครูไม่วิเคราะห์เนื้อหา	มี	42.3	65.9	52.5	3.818
	ไม่มี	57.7	34.1	47.5	
4. ครูไม่ทำแผนการสอน	มี	38.5	65.9	52.5	4.911
	ไม่มี	61.5	34.1	47.5	
5. ครูมีความรู้ด้านพีชคณิตไม่เพียงพอ	มี	46.2	65.9	53.7	2.797
	ไม่มี	53.8	34.1	46.3	
6. ครูมีความรู้ด้านสถิติไม่เพียงพอ	มี	61.5	70.7	72.5	1.136
	ไม่มี	38.5	29.3	27.5	
7. ครูมีทักษะการใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ของ ดิน ไม่เพียงพอ	มี	34.6	36.6	36.3	.030
	ไม่มี	65.4	63.4	63.7	
8. ครูมีความรู้ด้านปุ๋ยและคุณสมบัติของปุ๋ยไม่ เพียงพอ	มี	42.3	43.9	33.8	1.422
	ไม่มี	57.7	56.1	66.2	
9. ครูมีความรู้ด้านการป้องกันกำจัดศัตรูพืชไม่ เพียงพอ	มี	34.6	43.9	35.0	1.023
	ไม่มี	65.4	56.1	65.0	
10. ครูมีความรู้ด้านการอนุรักษ์ดินและน้ำไม่ เพียงพอ	มี	34.6	51.2	40.0	2.140
	ไม่มี	65.4	48.8	60.0	
11. ครูมีความรู้ด้านการแปรรูปผลิตภัณฑ์และ การถนอมอาหารไม่เพียงพอ	มี	42.3	61.0	51.3	2.313
	ไม่มี	57.7	39.0	48.7	
12. ขาดคู่มือตำราทางวิชาเกษตร	มี	61.5	53.7	62.5	0.91
	ไม่มี	38.5	46.3	37.5	

ตารางที่ 4.17 (ต่อ)

รายการ	ปัญหา อุปสรรค	ขนาดโรงเรียน			χ^2
		เล็ก	กลาง	ใหญ่	
13. ขาดครูที่จบเกษตรมาโดยเฉพาะ	มี	69.2	68.3	68.8	.007
	ไม่มี	30.8	31.7	31.2	
14. ครูผู้สอนขาดความรับผิดชอบ	มี	26.9	56.1	42.5	5.586
	ไม่มี	73.1	43.9	57.5	
15. ครูไม่ให้ความสำคัญในวิชาเกษตร	มี	26.9	41.5	40.0	1.696
	ไม่มี	73.1	58.5	60.0	
16. ครูไม่มีโอกาสหาความรู้ใหม่ๆ	มี	46.2	41.5	45.0	.185
	ไม่มี	53.8	58.5	55.0	
17. ครูมีงานพิเศษอื่นๆ มาก	มี	61.5	65.9	67.5	.311
	ไม่มี	38.5	34.1	32.5	
18. ครูเน้นด้านความรู้มากกว่าปฏิบัติ	มี	30.8	56.1	48.8	4.182
	ไม่มี	69.2	43.9	51.2	
19. ครูเน้นที่ผลงานมากกว่าเน้นนิสัยในการทำงาน	มี	23.1	36.6	45.0	4.088
	ไม่มี	76.9	63.4	55.0	
20. ครูสอนไม่เน้นกระบวนการในการทำงาน	มี	38.5	36.6	43.8	.649
	ไม่มี	61.5	63.4	56.2	

* $P < .05$ แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

** $P < .01$ แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติ

จากตารางที่ 4.17 แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา ด้านการสอนและกิจกรรม ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดต่างๆ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารเกี่ยวกับปัญหาในการจัดการเรียนการสอนงานเกษตร ด้านการสอนและกิจกรรม ของโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทุกรายการ ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานการวิจัย

ตารางที่ 4.18 แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา ด้านสื่อการสอนและอุปกรณ์ ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดต่างๆ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ

รายการ	ปัญหา อุปสรรค	ขนาดโรงเรียน			χ^2
		เล็ก	กลาง	ใหญ่	
1. สื่อการสอนไม่เพียงพอ	มี	50.0	61.0	63.8	1.557
	ไม่มี	50.0	39.0	36.2	
2. ขาดสื่อการสอนเฉพาะด้าน	มี	76.9	65.9	68.8	.951
	ไม่มี	23.1	34.1	31.2	
3. เครื่องมือเกษตรส่วนใหญ่ชำรุด	มี	50.0	56.1	56.3	.333
	ไม่มี	50.0	43.9	43.7	
4. ขั้นตอนในการเบิกใช้อุปกรณ์การสอน ยุ่งยาก	มี	19.2	17.1	10.0	2.004
	ไม่มี	80.8	82.9	90.0	
5. มีปัญหาด้านการจัดหาวัสดุอุปกรณ์การ เกษตร	มี	34.6	34.1	26.3	1.136
	ไม่มี	65.4	65.9	73.7	
6. ขาดแคลนตำราและเอกสารทางการเกษตร	มี	61.5	53.7	52.5	.660
	ไม่มี	38.5	46.3	47.5	
7. ขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้เรื่องสื่อ การสอน	มี	69.2	58.5	50.0	3.117
	ไม่มี	30.8	41.5	50.0	

* $P < .05$ แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

** $P < .01$ แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติ

จากตารางที่ 4.18 แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา ด้านสื่อการสอนและอุปกรณ์ ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดต่างๆ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารเกี่ยวกับปัญหาในการจัดการเรียนการสอนงานเกษตรด้านสื่อการสอนและอุปกรณ์ ของโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทุกรายการ ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานการวิจัย

ตารางที่ 4.19 แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดต่างๆ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ

รายการ	ปัญหา อุปสรรค	ขนาดโรงเรียน			χ^2
		เล็ก	กลาง	ใหญ่	
1. ห้องเรียนมีขนาดเล็ก	มี	23.1	19.5	28.8	1.302
	ไม่มี	76.9	80.5	71.2	
2. แสงสว่างในห้องไม่เพียงพอ	มี	23.1	4.9	8.8	6.156*
	ไม่มี	76.9	95.1	91.2	
3. สิ่งแวดล้อม เช่น กลิ่น เสียง ไม่ดี	มี	38.5	34.1	40.0	.396
	ไม่มี	61.5	65.9	60.0	
4. สิ่งอำนวยความสะดวกในห้องเพียงพอ	มี	23.1	34.1	26.3	1.204
	ไม่มี	76.9	65.9	73.7	
5. จำนวนพื้นที่ในการปฏิบัติงานเกษตรไม่เพียงพอ	มี	57.7	63.4	62.5	.247
	ไม่มี	42.3	36.6	37.5	
6. ดินไม่เหมาะสมกับการปลูกพืช	มี	65.4	68.3	75.0	1.163
	ไม่มี	34.6	31.7	25.0	
7. น้ำท่วมพื้นที่การเกษตรในฤดูฝน	มี	57.7	58.5	61.3	.145
	ไม่มี	42.3	41.5	38.7	
8. แหล่งน้ำทางการเกษตรไม่เพียงพอ	มี	26.9	22.0	53.7	13.703**
	ไม่มี	73.1	78.0	46.3	
9. ขาดแคลนงบประมาณ	มี	69.2	68.3	71.3	.124
	ไม่มี	30.8	31.7	28.7	

* $P < .05$ แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

** $P < .01$ แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติ

จากตารางที่ 4.19 แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดต่างๆ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนการสอนงานเกษตร ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติ 1 รายการ คือ แหล่งน้ำทางการเกษตรไม่เพียงพอ และ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 1 รายการ คือ แสงสว่างในห้องไม่เพียงพอ ซึ่งไม่สอดคล้อง

กับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนที่เหลืออีก 7 รายการ ไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานการวิจัย

ตารางที่ 4.20 แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา ด้านการวัดและประเมินผล ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดต่างๆ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ

รายการ	ปัญหา อุปสรรค	ขนาดโรงเรียน			χ^2
		เล็ก	กลาง	ใหญ่	
1. การวัดไม่ตรงกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้	มี	19.2	22.0	30.0	1.638
	ไม่มี	80.8	78.0	70.0	
2. ผู้สอนไม่ติดตามผู้เรียนอย่างใกล้ชิด	มี	34.6	36.6	36.3	1.118
	ไม่มี	65.4	63.4	63.7	
3. ครูเน้นการวัดผลด้านความรู้ ความจำมากกว่าการปฏิบัติ	มี	34.6	58.5	55.0	4.133
	ไม่มี	65.4	41.5	45.0	
4. ครูให้ความสำคัญด้านผลงานมากกว่ากระบวนการทำงาน	มี	34.5	65.9	58.8	6.689*
	ไม่มี	65.5	34.1	41.2	
5. ครูไม่วิเคราะห์ข้อสอบ	มี	30.8	29.3	33.8	1.284
	ไม่มี	69.2	70.7	66.2	
6. ครูไม่ปรับปรุงผลการวิเคราะห์ข้อสอบ	มี	38.5	78.0	66.3	11.109**
	ไม่มี	61.5	22.0	33.7	

* $P < .05$ แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

** $P < .01$ แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติ

จากตารางที่ 4.20 แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา ด้านการวัดและประเมินผล ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดต่างๆ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนการสอนงานเกษตร ด้านการวัดและประเมินผล ในโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติ 1 รายการ คือ ครูไม่ปรับปรุงผลการวิเคราะห์ข้อสอบ และมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 1 รายการ คือ ครูให้ความสำคัญด้านผลงานมากกว่ากระบวนการทำงาน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานการวิจัย และส่วนที่เหลืออีก 2 รายการ ไม่มี ความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานการวิจัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ตารางที่ 4.22 แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา ด้านความสัมพันธ์ระหว่าง
โรงเรียนกับชุมชน ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดต่างๆ สังกัดสำนักงาน
การประถมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ

รายการ	ปัญหา อุปสรรค	ขนาดโรงเรียน			χ^2
		เล็ก	กลาง	ใหญ่	
1. การเรียกประชุมคณะกรรมการโรงเรียน	มี	23.1	34.1	43.8	3.841
	ไม่มี	76.9	65.9	56.2	
2. การให้ความร่วมมือในงานเกษตร	มี	30.8	29.3	33.8	.271
	ไม่มี	69.2	70.7	66.2	
3. ชุมชนให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรม	มี	26.9	19.5	18.8	.835
	ไม่มี	73.1	80.5	81.2	
4. การจัดงานศิษย์เก่าของโรงเรียน	มี	42.3	36.6	52.5	2.960
	ไม่มี	57.7	63.4	47.5	
5. การขายผลผลิตทางการเกษตร	มี	26.9	29.3	41.3	2.698
	ไม่มี	73.1	70.7	58.7	

* $P < .05$ แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

** $P < .01$ แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติ

จากตารางที่ 4.22 แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดต่างๆ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนการสอนงานเกษตร ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทุกรายการ ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานการวิจัย

4.5 ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนงาน
ศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ

ตารางที่ 4.23 แสดงข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน
และเนื้อหาวิชา

รายการ	จำนวน (คน) (N=147)
1. หลักสูตรควรรีksamภาพท้องถิ่นเป็นหลัก	7
2. แต่ละท้องถิ่นควรมีหลักสูตรเป็นของตนเอง	5
3. หลักสูตรควรรีksamภาพความพร้อมและความเป็นจริง	5
4. หลักสูตรควรมีเหมาะสมแก่ระดับของผู้เรียน	4
5. หลักสูตรควรมีวิชาที่หลากหลาย	2
6. หลักสูตรควรมีความยืดหยุ่น	2
7. หลักสูตรควรเน้นการปฏิบัติจริง	1
8. หลักสูตรควรรีksamให้อิสระแก่ผู้เรียน	1

จากตารางที่ 4.23 แสดงข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนงานเกษตร
ด้านหลักสูตรและเนื้อหาวิชา พบว่า รายการที่ได้รับการเสนอแนะให้มีการปรับปรุงมากที่สุดส่วน
คือ หลักสูตรควรรีksamภาพท้องถิ่นเป็นหลัก ส่วนรายการที่ได้รับการเสนอแนะให้มีการปรับปรุง
รองลงมา คือ ในแต่ละท้องถิ่นควรมีหลักสูตรเป็นของตนเอง หลักสูตรควรรีksamภาพความพร้อม
และความเป็นจริง และหลักสูตรควรมีเหมาะสมแก่ระดับผู้เรียน ตามลำดับ

ตารางที่ 4.24 แสดงข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนงานเกษตรด้านการสอน
และกิจกรรม

รายการ	จำนวน (คน) (N=147)
1. ควรเน้นการปฏิบัติ	15
2. ครูควรมีความรู้ด้านการเกษตรอย่างแท้จริง	7
3. ควรมีการทำแผนการสอนก่อนการสอน	2
4. การสอนและกิจกรรมควรยึดหลักความพร้อมของโรงเรียน	2
5. ควรให้นักเรียนเป็นจุดศูนย์กลางของการเรียน	2
6. ควรเน้นการสอนเป็นกลุ่ม	1
7. ครูควรได้รับการนิเทศพิเศษ	1
8. ควรมีการอบรมครูให้มีความรู้ด้านการเกษตร	1
9. ควรจัดการสอนและกิจกรรมตามความสนใจของนักเรียน	1
10. การสอนควรเน้นให้สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้	1

จากตารางที่ 4.24 แสดงข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนงานเกษตร
ด้านการสอนและกิจกรรม พบว่า รายการที่ได้รับการเสนอแนะให้มีการปรับปรุงมากที่สุด คือ ควร
เน้นการปฏิบัติ และรายการที่ได้รับการเสนอแนะให้มีการปรับปรุงรองลงมา คือ ครูควรมีความรู้
ด้านการเกษตรอย่างแท้จริง ควรมีการทำแผนการสอนก่อนการสอน และ การสอนและกิจกรรม
ควรมีความพร้อมของโรงเรียน ตามลำดับ

ตารางที่ 4.25 แสดงข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนงานเกษตรด้านสื่อการ
สอนและอุปกรณ์

รายการ	จำนวน (คน) (N=147)
1. ควรจัดหาอุปกรณ์พื้นฐานให้เพียงพอ	22
2. ควรจัดงบประมาณในการจัดซื้ออุปกรณ์ให้มากขึ้น	10
3. สื่อและอุปกรณ์ควรมีความทันสมัย	6
4. ควรมีของจริงเป็นสื่อการสอน	2
5. สื่อและอุปกรณ์การสอนควรมีความสอดคล้องกับเนื้อหาวิชา	2
6. ครูควรมีความรู้ในการผลิตสื่อและอุปกรณ์การสอน	1

จากตารางที่ 4.25 แสดงข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนงานเกษตร ด้านสื่อการสอนและอุปกรณ์ พบว่า รายการที่ได้รับการเสนอแนะให้มีการปรับปรุงมากที่สุด คือ ควรจัดหาอุปกรณ์พื้นฐานให้เพียงพอ ควรจัดงบประมาณในการจัดซื้ออุปกรณ์ให้มากขึ้น และ สื่อและอุปกรณ์ควรมีความทันสมัย ตามลำดับ ส่วนรายการ ครูควรมีความรู้ในการผลิตสื่อและ อุปกรณ์การสอน ได้รับการเสนอแนะให้มีการปรับปรุงน้อยที่สุด

ตารางที่ 4.26 แสดงข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนงานด้านสิ่งอำนวยความสะดวก

รายการ	จำนวน (คน) (N=147)
1. ควรมีพื้นที่ใช้ในการเกษตรให้เพียงพอ	14
2. ควรจัดงบประมาณในการจัดซื้อสิ่งอำนวยความสะดวกให้มากขึ้น	12
3. ควรมีแหล่งน้ำที่ใช้ในการเกษตรให้เพียงพอ	5
4. ควรมีแปลงสาธิตทางการเกษตรให้เพียงพอ	4
5. ควรมีโรงเรียนทางการเกษตรให้เพียงพอ	1

จากตารางที่ 4.26 แสดงข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนงานด้าน สิ่งอำนวยความสะดวก พบว่า รายการที่ได้รับการเสนอแนะในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน มากที่สุด คือ ควรมีพื้นที่ใช้ในการเกษตรให้เพียงพอ ควรจัดงบประมาณในการจัดซื้อสิ่งอำนวยความสะดวกให้มากขึ้น และ ควรมีแหล่งน้ำที่ใช้ในการเกษตรให้เพียงพอ ตามลำดับ ส่วนรายการ ที่เห็นว่าควรมีแปลงสาธิตทางการเกษตรให้เพียงพอ และ ควรมีแปลงสาธิตทางการเกษตรให้ เพียงพอ ได้รับการเสนอแนะให้มีการปรับปรุงน้อยที่สุด ตามลำดับ

ตารางที่ 4.27 แสดงข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนงานด้านการวัดและ ประเมินผล

รายการ	จำนวน (คน) (N=147)
1. ควรใช้การวัดและประเมินผลหลายวิธี	6
2. ควรประเมินผลโครงการปฏิบัติ	5
3. การติดตามผลการสอนอย่างจริงจังเพื่อการประเมินที่ถูกต้อง	2

จากตารางที่ 4.27 แสดงข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนงานด้านการวัดและประเมินผล พบว่า รายการที่ได้รับเสนอแนะในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนมาก 3 เรื่อง คือ ควรใช้การวัดและประเมินผลหลายวิธี รองลงมา คือ ควรประเมินผลโครงการปฏิบัติ และการติดตามผลการสอนอย่างจริงจังเพื่อการประเมินที่ถูกต้อง ตามลำดับ

ตารางที่ 4.28 แสดงข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนงานด้านการบริหาร

รายการ	จำนวน (คน) (N=147)
1. ผู้บริหารควรให้ความสนใจและให้กำลังใจ	14
2. ผู้บริหารควรให้ความสนใจสนับสนุนและอำนวยความสะดวก	3
3. ผู้บริหารควรติดตามผลการสอนอย่างใกล้ชิด	2
4. ผู้บริหารขาดความรู้ในการจัดการเรียนการสอนงานเกษตร	1

จากตารางที่ 4.28 แสดงข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนงานด้านการบริหาร พบว่า รายการที่ได้รับการเสนอแนะในการปรับปรุงมากที่สุด คือ ผู้บริหารควรให้ความสนใจและให้กำลังใจ ผู้บริหารควรให้ความสนใจสนับสนุนและอำนวยความสะดวก และผู้บริหรควรติดตามผลการสอนอย่างใกล้ชิด และรายการที่ได้รับการเสนอแนะในการปรับปรุงน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารขาดความรู้ในการจัดการเรียนการสอนงานเกษตร

ตารางที่ 4.29 แสดงข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

รายการ	จำนวน (คน) (N=147)
1. ชุมชนควรมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน	14
2. ชุมชนควรมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม	9
3. ชุมชนควรสนับสนุนด้านงบประมาณแก่โรงเรียน	3
4. ชุมชนควรมีส่วนร่วมในการวางแผนและดำเนินงานในการสอนงานเกษตร	2

จากตารางที่ 4.29 แสดงข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน พบว่า รายการที่ได้รับการเสนอแนะในการปรับปรุงมากที่สุด คือ ชุมชนควรมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน รองลงมา คือ ชุมชนควรมีส่วนร่วมในการจัด

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ เกี่ยวกับปัญหาในการจัดการเรียนการสอนงานเกษตรในโรงเรียนประถมศึกษา โดยมีการสรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะดังนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปของผู้บริหารโรงเรียนในระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ ปีการศึกษา 2542 2) เพื่อศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนงานเกษตรของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ 3) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดต่างๆ เกี่ยวกับปัญหาในการจัดการเรียนการสอนงานเกษตรของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ 4) เพื่อรวบรวมข้อเสนอแนะของผู้บริหารโรงเรียนเพื่อใช้ในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนงานเกษตรของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 147 โรงเรียน รวม 147 คน ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองได้รับแบบสอบถามคืนทั้งหมด จำนวน 147 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้บริหารโรงเรียน ตอนที่ 2 สภาพการจัดการเรียนการสอนงานเกษตร ตอนที่ 3 ปัญหาในการจัดการเรียนการสอนงานเกษตร และตอนที่ 4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนงานเกษตร

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เมื่อผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามเสร็จแล้วนำแบบสอบถามเสนอต่ออาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ได้ตรวจสอบความเหมาะสม และความถูกต้องทางด้านเนื้อหา การใช้ภาษา และตรงตามวัตถุประสงค์แล้วจึงนำมาแก้ไข จากนั้นนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจจำนวน 4 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงในด้านเนื้อหา การใช้ภาษา ให้มีความเหมาะสมตรงตามวัตถุประสงค์ จากนั้นนำมาปรับปรุงแก้ไข และทดลองใช้กับผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดฉะเชิงเทรา จำนวน 20 โรงเรียน รวม 20 คน ซึ่งเป็น

โรงเรียนที่มีลักษณะใกล้เคียงกัน หลังจากนั้นจึงนำมาหาค่าความเที่ยงตรง และปรับปรุงแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปเก็บข้อมูลจริงต่อไป

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้ ขอนหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อทำการวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ไปยังหัวหน้าประถมศึกษาอำเภอและกิ่งอำเภอ จำนวน 5 อำเภอ 1 กิ่งอำเภอ ดังนี้ อำเภอสมุทรปราการ อำเภอพระประแดง อำเภอบางพลี อำเภอ บางบ่อ อำเภอพระสมุทรเจดีย์ และกิ่งอำเภอบางเสาธง เพื่อขออนุญาตผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ ในการเก็บข้อมูลจำนวน 147 โรงเรียน โดยใช้แบบสอบถาม 147 ชุด ผู้วิจัยเดินทางเก็บรวบรวมข้อมูลเองทั้งหมด จากนั้นนำข้อมูลมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรม SPSS for Windows (Statistical Package for the Social Science for Windows) ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลสภาพทั่วไปของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ โดยหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ และค่าเฉลี่ย แล้วนำเสนอในรูปตารางและบรรยายผลประกอบ
2. วิเคราะห์ข้อมูลสภาพการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ โดยหาค่าความถี่และค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปตาราง และบรรยายผลประกอบ
3. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาในการจัดการเรียนการสอนงานเกษครในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ โดยหาค่าความถี่และค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปตารางและบรรยายผลประกอบ
4. วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ของขนาดโรงเรียนตามปัญหาอุปสรรคของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ โดยใช้ Chi-square Test แล้วนำเสนอในรูปตาราง และบรรยายผลประกอบ
5. ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนงานเกษครของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ

5.1.1 ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ

จากการวิจัย พบว่า สถานภาพทั่วไปของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย (ร้อยละ 80.3) มีอายุเฉลี่ย 48.7 ปี ซึ่งมีอายุระหว่าง 46-50 มากที่สุด (ร้อยละ 29.3) รองลงมา คือ มากกว่า 55 ปี (ร้อยละ 21.8) และ 41-45 ปี (ร้อยละ 18.4) มีอายุสูงสุด 60 ปี และอายุต่ำสุด 36 ปี

สถานภาพการสมรส ผู้บริหารส่วนมากสมรสแล้ว (ร้อยละ 57.1) รองลงมาคือ โสด (ร้อยละ 8.8) และหม้ายหรือหย่าร้าง (ร้อยละ 4.1) ตามลำดับ

ผู้บริหารโรงเรียนมีอายุราชการเฉลี่ย 26.4 ปี ซึ่งมีอายุราชการระหว่าง 26-30 ปี มากที่สุด (ร้อยละ 32.7) รองลงมา คือ ระหว่าง 21-25 ปี (ร้อยละ 26.5) และน้อยกว่า 21 ปี (ร้อยละ 17.7) มีอายุราชการสูงสุด 40 ปี และอายุราชการต่ำสุด 13 ปี ผู้บริหารโรงเรียนดำรงตำแหน่งน้อยกว่า 6 ปี มีจำนวนมากที่สุด (ร้อยละ 38.8) รองลงมา คือ ระหว่าง 6-10 ปี (ร้อยละ 31.3) และระหว่าง 11-15 ปี (ร้อยละ 15.0) ตามลำดับ

ผู้บริหารโรงเรียนดำรงตำแหน่งอาจารย์ใหญ่มีจำนวนมากที่สุด (ร้อยละ 50.3) รองลงมา คือ ตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน (ร้อยละ 49.0) และตำแหน่งครูใหญ่ (ร้อยละ 0.7) ตามลำดับ

ผู้บริหารจบการศึกษาปริญญาตรีมีจำนวนมากที่สุด (ร้อยละ 48.3) รองลงมา คือ จบปริญญาโท (ร้อยละ 27.2) และต่ำกว่าปริญญาตรี (ร้อยละ 3.4) ผู้บริหารเรียนจบสาขาวิชาบริหารการศึกษามากที่สุด (ร้อยละ 48.3) รองลงมา คือ การศึกษาวิชาประถมศึกษา (ร้อยละ 15.0) และเรียนจบสาขาวิชาอื่นๆ (ร้อยละ 6.1) ตามลำดับ

ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่มีหน้าที่เป็นคณะกรรมการในระดับต่างๆ เกี่ยวกับการศึกษา (ร้อยละ 65.3) ที่เหลือไม่ได้มีหน้าที่เป็นคณะกรรมการในระดับต่างๆ เกี่ยวกับการศึกษา (ร้อยละ 34.7) หน้าที่เป็นกรรมการที่เป็นมากที่สุด ได้แก่ เป็นคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอ (ร้อยละ 21.9) รองลงมา คือ คณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัด (ร้อยละ 15.0) และคณะกรรมการคุรุสภากับคณะกรรมการอื่นๆ (ร้อยละ 8.2)

โรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่มากที่สุด (ร้อยละ 54.4) รองลงมาเป็นโรงเรียนขนาดกลาง (ร้อยละ 27.9) และเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก (ร้อยละ 17.7) ระดับการศึกษาที่โรงเรียนเปิดสอน พบว่า ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 83.7) เปิดสอนในระดับชั้นอนุบาล 1- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 รองลงมาเปิดสอนระดับชั้นอนุบาล 1-ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (ร้อยละ 14.3)

จำนวนครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ เฉลี่ย 19.5 คน โรงเรียนที่มีครูน้อยกว่า 11 คน มีจำนวนมากที่สุด (ร้อยละ 34.7) และมีครูมากกว่า 40 คน มีน้อยที่สุด (ร้อยละ 8.8)

โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ มีครูผู้สอนวิชาเกษตรจำนวน 1 คนมากที่สุด (ร้อยละ 51.7) รองลงมา คือ มีจำนวน 2 คน (ร้อยละ 27.2) และจำนวน 3 คน (ร้อยละ 8.2) โรงเรียนส่วนใหญ่ (ร้อยละ 71.4) ไม่มีครูที่มีวุฒิการศึกษาเกษตร และมีวุฒิการศึกษาเกษตร เพียง (ร้อยละ 28.6)

5.1.2 สภาพการจัดการเรียนการสอนงานเกษตรในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน การประถม ศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ

ลักษณะการสอนงานเกษตรในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ พบว่า ลักษณะการสอนที่ทำการสอนเป็นประจำ 4 รายการ คือ นักเรียน ปฏิบัติงานเป็นกลุ่ม (ร้อยละ 83.0) ครูสาธิตวิธีการปฏิบัติแล้วให้ปฏิบัติตาม (ร้อยละ 52.4) นักเรียน รายงานเป็นกลุ่มหน้าชั้นเรียน (ร้อยละ 51.0) และครูบรรยายทฤษฎีในห้องเรียน (ร้อยละ 49.7) และ ลักษณะการสอนที่ทำการสอนนานๆ ครั้ง 4 รายการ คือ นักเรียนปฏิบัติงานที่บ้านแล้วนำผลงานมา ส่ง (ร้อยละ 70.1) นักเรียนค้นคว้าเป็นรายบุคคล (ร้อยละ 67.3) นักเรียนรายงานรายบุคคลหน้า ชั้นเรียน (ร้อยละ 64.6) และนักเรียนปฏิบัติงานรายบุคคล (ร้อยละ 51.6)

สื่อการเรียนการสอนที่ครูใช้ พบว่า มีการใช้นานๆ ครั้ง 3 รายการ คือ ของจริง (ร้อยละ 91.2) การศึกษาดูงาน (ร้อยละ 71.4) และโครงงาน (ร้อยละ 61.9) และไม่เคยใช้สื่อการสอนในการ สอน 3 รายการ คือ บทเรียนสำเร็จรูป (ร้อยละ 53.1) แผ่นใส (ร้อยละ 51.1) และวีดีโอ (ร้อยละ 50.3)

วิชาที่เปิดสอนในงานเกษตรของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ พบว่า วิชาที่จัดการเรียนการสอนมากที่สุด คือ ปลูกไม้ดอกไม้ประดับ (ร้อยละ 91.8) ปลูกผักสวนครัว (ร้อยละ 86.4) ปลูกไม้ประดับขึ้นคั้น (ร้อยละ 65.3) และปลูกไม้ ประดับแขวน (ร้อยละ 51.0)

แหล่งน้ำที่ใช้ในการเรียนการสอนวิชาเกษตร ของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ พบว่า แหล่งน้ำที่ใช้ในการเรียนการสอนวิชา เกษตร คือ น้ำประปา (ร้อยละ 85.7) และแม่น้ำท่าคลอง (ร้อยละ 58.5)

วัสดุอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกในการเรียนการสอนงานเกษตร พบว่า วัสดุ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกมีเพียงพอในการเรียนการสอน 3 รายการ คือ แหล่งน้ำที่ใช้ใน การเกษตร (ร้อยละ 65.3) เครื่องมือการเกษตรพื้นฐาน (ร้อยละ 53.1) และจำนวนห้องเรียน (ร้อยละ 53.1) วัสดุอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกมีไม่เพียงพอ 6 รายการ คือ พื้นที่ให้นักเรียนปฏิบัติ กิจกรรม (ร้อยละ 76.9) หนังสือตำราและเอกสารการเกษตร (ร้อยละ 66.7) สารเคมีกำจัดศัตรูพืช (ร้อยละ 66.0) และพันธุ์พืช (ร้อยละ 59.9) และไม่มีวัสดุอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกในการ เรียนการสอน 2 รายการ คือ ด่านโรงเรียนเลี้ยงสัตว์ (ร้อยละ 85.0) และพันธุ์สัตว์ (ร้อยละ 72.1)

ลักษณะการประเมินผลการเรียนงานเกษตร พบว่า ลักษณะการประเมินผลที่ทำเป็นประจำ 10 รายการ คือ ความขยันและความตั้งใจเรียน (ร้อยละ 88.4) ความรับผิดชอบในการทำงาน (ร้อยละ 87.8) ตรวจผลงาน (ร้อยละ 85.0) สังเกตการทำงานเป็นกลุ่ม (ร้อยละ 84.4) ความอดทน ในการปฏิบัติงาน (ร้อยละ 83.7) ความซื่อสัตย์ในการทำงาน (ร้อยละ 82.3) ความร่วมมือในการ ทำงานเป็นกลุ่ม (ร้อยละ 78.9) สังเกตการปฏิบัติงานรายบุคคล (ร้อยละ 72.1) สอบภาคปฏิบัติ

(ร้อยละ 69.4) และสอบแบบปรนัย (ร้อยละ 61.2) และการประเมินผลที่ปฏิบัติกันมาๆ ครั้ง 3 รายการ คือ คู่มืองานที่ตั้งให้ปฏิบัติที่บ้าน (ร้อยละ 59.2) สอบแบบอัตนัย (ร้อยละ 55.1) และนักเรียนรายงาน เป็นกลุ่มหน้าชั้นเรียน (ร้อยละ 53.7)

5.1.3 ปัญหาในการจัดการเรียนการสอนงานเกษตรในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ

ปัญหาในการจัดการเรียนการสอนงานเกษตร ด้านหลักสูตรและเนื้อหา พบว่า โรงเรียนน้อยกว่าร้อยละ 50 มีปัญหาในการจัดการเรียนการสอนงานเกษตร ด้านหลักสูตรและเนื้อหาทุก รายการ คือ หลักสูตรกำหนดเนื้อหาไว้มากเกินไป (ร้อยละ 26.2) หลักสูตรกำหนดเนื้อหาบางเรื่อง ไม่เหมาะสมกับวัย (ร้อยละ 25.9) คำอธิบายเน้นเนื้อหาภาคทฤษฎีมากเกินไป (ร้อยละ 20.4) เนื้อหา ไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์ (ร้อยละ 18.4) และหลักสูตรกำหนดเนื้อหาบางเรื่องยากเกินไป (ร้อยละ 17.7)

ด้านการสอนและกิจกรรม พบว่า โรงเรียนมากกว่าร้อยละ 50 มีปัญหาในการจัดการเรียน การสอนมี 8 รายการ คือ ครูมีความรู้ด้านสัตวบาลไม่เพียงพอ (ร้อยละ 70.1) ขาดครูที่จบเกษตร มาโดยเฉพาะ (ร้อยละ 68.7) ครูมีงานพิเศษอื่นๆ มาก (ร้อยละ 66.0) ขาดคู่มือตำราทางวิชาเกษตร (ร้อยละ 59.9) ครูมีความรู้ด้านพืชกรรมไม่เพียงพอ (ร้อยละ 55.8) ครูไม่วิเคราะห์เนื้อหา (ร้อยละ 54.4) ครูไม่ทำแผนการสอน (ร้อยละ 53.7) และครูมีความรู้ด้านการแปรรูปผลิตภัณฑ์และการถนอม อาหารไม่ เพียงพอ (ร้อยละ 52.4) ส่วนที่เหลือ 12 รายการ เป็นโรงเรียนน้อยกว่าร้อยละ 50 มี ปัญหาในการจัดการเรียนการสอน

ด้านสื่อการสอนและอุปกรณ์ พบว่า โรงเรียนมากกว่าร้อยละ 50 มีปัญหาในการจัดการ เรียนการสอน 5 รายการ คือ ขาดสื่อการสอนเฉพาะด้าน (ร้อยละ 69.4) สื่อการสอนไม่เพียงพอ (ร้อยละ 60.5) ขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้ด้านสื่อการสอน (ร้อยละ 55.8) เครื่องมือเกษตรส่วนใหญ่ชำรุด (ร้อยละ 55.1) และขาดแคลนตำราและเอกสารทางวิชาการเกษตร (ร้อยละ 54.4) ส่วนที่ เหลือ 2 รายการนั้น โรงเรียนน้อยกว่าร้อยละ 50 มีปัญหาที่มีปัญหาในการจัดการเรียนการสอน

ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก พบว่า โรงเรียนมากกว่าร้อยละ 50 มีปัญหาในการจัดการเรียน การสอน 4 รายการ คือ ดินไม่เหมาะสมกับการปลูกพืช (ร้อยละ 71.4) ขาดแคลนงบประมาณ (ร้อยละ 70.1) จำนวนพื้นที่ในการปฏิบัติงานเกษตรไม่เพียงพอ (ร้อยละ 61.9) และน้ำท่วมพื้นที่การ เกษตรในฤดูฝน (ร้อยละ 59.9) ส่วน 5 รายการนั้น โรงเรียนที่น้อยกว่าร้อยละ 50 มีปัญหาในการ จัดการเรียนการสอน

ด้านการวัดและประเมินผล พบว่า โรงเรียนมากกว่าร้อยละ 50 มีปัญหาในการจัดการเรียน การสอน 3 รายการ คือ ครูไม่ปรับปรุงผลการวิเคราะห์ข้อสอบ (ร้อยละ 64.6) ครูไม่วิเคราะห์ ข้อสอบ (ร้อยละ 63.3) และครูให้ความสำคัญด้านผลงานมากกว่ากระบวนการทำงาน (ร้อยละ 56.6)

ส่วนที่เหลือ 3 รายการ เป็นโรงเรียนน้อยกว่าร้อยละ 50 มีปัญหาในการจัดการเรียนการสอนไม่มีปัญหาในการจัดการเรียนการสอนทุกรายการ

ด้านการบริหาร พบว่า เป็นโรงเรียนน้อยกว่าร้อยละ 50 มีปัญหาในการจัดการเรียนการสอนทุกรายการ

ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน พบว่า โรงเรียนน้อยกว่าร้อยละ 50 มีปัญหาในการจัดการเรียนการสอนทุกรายการ

5.1.4 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนขนาดต่างๆ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ

การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนขนาดต่างๆ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ ด้านหลักสูตรและเนื้อหา ด้านการสอนและกิจกรรม ด้านสื่อการสอนและอุปกรณ์ และด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนการสอนงานเกษตร ทั้ง 4 ด้าน ในโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทุกรายการ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย

ด้านสิ่งแวดล้อมความสะดวก พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนการสอนงานเกษตร ด้านสิ่งแวดล้อมความสะดวกในโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 1 รายการ คือ แหล่งน้ำทางการเกษตรไม่เพียงพอ และ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 1 รายการ คือ แสงสว่างในห้องเรียนไม่เพียงพอ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนที่เหลืออีก 7 รายการ ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย

ด้านการวัดและประเมินผล พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนการสอนงานเกษตร ด้านการวัดและประเมินผลในโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 1 รายการ ครูไม่ปรับปรุงผลการวิเคราะห์ข้อสอบ และมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 1 รายการ คือ ครูให้ความสำคัญด้านผลงานมากกว่ากระบวนการทำงาน ซึ่งไม่ สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย และส่วนที่เหลืออีก 2 รายการ ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย

ด้านการบริหาร พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับปัญหาในการจัดการเรียนการสอนงานเกษตร ด้านการบริหารของโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 1 รายการ คือ การรายงานผลการปฏิบัติทางด้านการเกษตร ซึ่งไม่ สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย ส่วนที่เหลืออีก 2 รายการ ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย

5.1.5 ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนงานเกษตรของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ

ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนงานเกษตร พบว่า ด้านหลักสูตรและเนื้อหาควรมีการปรับปรุงมากที่สุด คือ หลักสูตรควรยึดสภาพท้องถิ่นเป็นหลัก แต่ละท้องถิ่นควรมีหลักสูตรเป็นของตนเอง และหลักสูตรควรยึดสภาพความพร้อมและความเป็นจริง

ด้านการสอนและกิจกรรมควรปรับปรุงมากที่สุด คือ ควรเน้นการปฏิบัติ ครูควรมีความรู้ด้านการเกษตรอย่างแท้จริง และควรมีการทำแผนการสอนก่อนการสอน

ด้านสื่อการสอนและอุปกรณ์ควรปรับปรุงมากที่สุด คือ ควรจัดหาอุปกรณ์พื้นฐานให้เพียงพอควรจัดงบประมาณในการจัดซื้ออุปกรณ์ให้มากขึ้น และสื่อและอุปกรณ์ควรมีความทันสมัย

ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกควรปรับปรุงมากที่สุด คือ ควรมีพื้นที่ใช้ในการเกษตรให้เพียงพอ ควรจัดงบประมาณในการจัดซื้อสิ่งอำนวยความสะดวกให้มากขึ้น และควรมีแหล่งน้ำที่ใช้ในการเกษตรให้เพียงพอ

ด้านการวัดและประเมินผลควรปรับปรุงมากที่สุด คือ ควรใช้การวัดและประเมินผลหลายวิธี ควรประเมินผลโครงการปฏิบัติ และการติดตามผลการสอนอย่างจริงจังเพื่อการประเมินที่ถูกต้อง

ด้านการบริหารควรปรับปรุงมากที่สุด คือ ผู้บริหารควรให้ความสนใจและให้กำลังใจ ผู้บริหารควรให้ความสนับสนุนและอำนวยความสะดวก และผู้บริหารควรติดตามผลการสอนอย่างใกล้ชิด

ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนควรปรับปรุงมากที่สุด คือ ชุมชนควรมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน ชุมชนควรมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม และชุมชนควรสนับสนุนด้าน งบประมาณแก่โรงเรียน

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ เกี่ยวกับปัญหาในการจัดการเรียนการสอนงานเกษตรในโรงเรียนประถมศึกษา ผู้วิจัยแยกอภิปรายการวิจัยได้ดังนี้

5.2.1 สถานภาพทั่วไปของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ

สภาพทั่วไปของโรงเรียน พบว่า เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่มากที่สุด (ร้อยละ 54.4) โดยเปิดสอนระดับชั้นอนุบาล 1-ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มากที่สุด (ร้อยละ 83.7) มีจำนวนครูน้อยกว่า 11 คนมากที่สุด (ร้อยละ 34.7) และมีครูมากกว่า 40 คน มีน้อยที่สุด (ร้อยละ 8.8) ซึ่งมีครูเฉลี่ย 19.5 คน

จำนวนครูผู้สอนวิชาเกษตรในโรงเรียนมีจำนวน 1 คนมากที่สุด (ร้อยละ 51.7) รองลงมาคือ มีจำนวน 2 คน (ร้อยละ 27.2) ซึ่งส่วนใหญ่ไม่มีวุฒิการศึกษาเกษตร (ร้อยละ 65.2) ซึ่งสอดคล้องกับ วิเชียร พรหมมา (2543 : 85-86) พบว่า ปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชางานเกษตรพื้นฐานของ ครูเกษตรผู้สอนวิชางานเกษตรพื้นฐานในโรงเรียนมัธยมศึกษาและโรงเรียนสังกัดสำนักงานการ ประถมศึกษาแห่งชาติ จังหวัดชัยนาทด้านครูผู้สอน คือ ครูผู้สอนวิชาเกษตรไม่ได้จบการศึกษาทาง ด้านการเกษตรโดยตรง

5.2.2 สภาพการจัดการเรียนการสอนงานเกษตรในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ

ลักษณะการสอนงานเกษตรในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ พบว่า ลักษณะการสอนที่ทำการสอนเป็นประจำ 4 รายการ คือ นักเรียน ปฏิบัติงานเป็นกลุ่ม (ร้อยละ 83.0) ครูสาธิตวิธีการปฏิบัติแล้วให้ปฏิบัติตาม (ร้อยละ 52.4) นักเรียน รายงานเป็นกลุ่มหน้าชั้นเรียน (ร้อยละ 51.0) และครูบรรยายทฤษฎีในห้องเรียน ร้อยละ (49.7) เป็นที่น่าสังเกตว่า การสอนของครูนั้นใช้แนวทางการสอนแบบเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยเน้น การร่วมกิจกรรมของนักเรียนเป็นหลัก ซึ่งเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนที่ทำกันเป็น จำนวนมากในปัจจุบัน ซึ่งสอดคล้องกับ วัฒนیه สะดวก (2542 : 58) ทำการศึกษาสภาพและปัญหา การจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพเกษตรในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น เขตการศึกษา 12 พบว่า การจัดการเรียนการสอนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากคือ เน้นให้นักเรียนทำงานร่วมกัน จัดให้ผู้เรียน ได้ฝึกปฏิบัติ จัดให้นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้า และจัดให้นักเรียนหารายได้ระหว่างเรียน

สื่อการเรียนการสอนที่ครูนำมาใช้นานๆ ครั้ง 3 รายการ คือ ของจริง (ร้อยละ 91.2) การศึกษาคูงาน (ร้อยละ 71.4) และโครงการ (ร้อยละ 61.9) จากการวิจัยเป็นที่น่าสนใจว่าการใช้ สื่อการเรียนการสอนโดยเฉพาะสื่อที่จะทำให้นักเรียนมีความเข้าใจในเนื้อหาวิชานั้นอย่างถ่องแท้ยัง ขาดแคลนอยู่ โดยเฉพาะของจริงและการศึกษาคูงาน อาจเป็นเพราะโรงเรียนในเมืองนั้นไม่สามารถ ที่จะนำนักเรียนออกนอกสถานที่ได้ในเวลาที่จำกัด จึงทำให้การศึกษาคูงานเป็นไปได้ยาก อีกทั้งไม่ มีพื้นที่เพียงพอในการจัดหาของจริงให้นักเรียนได้ศึกษา หรือสาธิตให้นักเรียนได้ดู

วิชาที่เปิดสอนมากที่สุดในงานเกษตรของโรงเรียน คือ ปลูกไม้ดอกไม้ประดับ (ร้อยละ 91.8) ปลูกผักสวนครัว (ร้อยละ 86.4) ปลูกไม้ประดับยืนต้น (ร้อยละ 65.3) และปลูกไม้ประดับ แขนว (ร้อยละ 51.0) เป็นที่น่าสนใจว่า วิชาที่ทำการเปิดสอนในโรงเรียนเป็นวิชาทางด้านพืชมากกว่าทางด้านสัตว์ ซึ่งการเกษตรทางด้านพืชสามารถปฏิบัติได้ในพื้นที่ที่จำกัด ไม่ต้องใช้พื้นที่ในการ ทำการเกษตรมาก ซึ่งโรงเรียนในเขตชุมชนเมืองนั้นมีพื้นที่จำกัด จำเป็นต้องใช้พื้นที่ให้คุ้มค่าที่สุด วิชา ที่เปิดสอนจึงเป็นวิชาที่สอดคล้องกับชีวิตประจำวันของนักเรียน ซึ่งสามารถนำไปใช้ในชีวิตรประจำวัน ได้ สามารถปลูกผักในกระถางได้ โดยสวนใหญ่นอกจากใช้พื้นที่น้อยแล้วยังสามารถปลูกในถ

หรือกระดาษได้อีกด้วย ซึ่งสอดคล้องกับ บุญช่วย ปู่หลุ่น (2541 : บทคัดย่อ) พบว่า ส่วนใหญ่ครูผู้สอนวิชางานเกษตรในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดหนองบัวลำภู จะจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นทางด้านพืชมากกว่าด้านสัตว์ และเน้นปฏิบัติเป็นอันดับแรก นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ วัฒนะ สะดวก (2542 : 58) พบว่า การจัดรายวิชาเลือกในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เขตการศึกษา 12 มีการจัดรายวิชาทางด้านพืชเป็นส่วนใหญ่

แหล่งน้ำที่ใช้ในการเรียนการสอนวิชาเกษตรคือ น้ำประปา (ร้อยละ 85.7) และแม่น้ำ/ลำคลอง (ร้อยละ 58.5) เป็นที่น่าสังเกตว่าโรงเรียนส่วนใหญ่ที่ตั้งอยู่ในเมืองไม่สามารถขุดบ่อน้ำเพื่อการเกษตรได้ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องใช้น้ำจากแหล่งน้ำที่มีอยู่ตามธรรมชาติ คือแม่น้ำลำคลอง นอกจากนี้บางโรงเรียนยังต้องอาศัยน้ำจากน้ำประปาเพื่อสะดวกในการทำการเกษตร แต่การใช้น้ำจากน้ำประปานั้นต้องมีการใช้อย่างประหยัดด้วย

วัสดุอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกในการเรียนการสอนงานเกษตร พบว่า วัสดุอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกมีเพียงพอในการเรียนการสอน 3 รายการ คือ แหล่งน้ำที่ใช้ในการเกษตร (ร้อยละ 65.3) เครื่องมือการเกษตรพื้นฐาน (ร้อยละ 53.1) และจำนวนห้องเรียน (ร้อยละ 53.1) เป็นที่น่าสังเกตว่าวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนการสอนวิชาเกษตรส่วนใหญ่เป็นปัจจัยพื้นฐานที่มีอยู่แล้วในโรงเรียน คือ ห้องเรียน เครื่องมือพื้นฐาน แหล่งน้ำ

ลักษณะการประเมินผลการเรียนงานเกษตร พบว่า ลักษณะการประเมินผลที่เป็นประจำ 10 รายการ คือ ความขยันและความตั้งใจเรียน (ร้อยละ 88.4) ความรับผิดชอบในการทำงาน (ร้อยละ 87.8) ตรวจผลงาน (ร้อยละ 85.0) สังเกตการทำงานเป็นกลุ่ม (ร้อยละ 84.4) ความอดทนในการปฏิบัติงาน (ร้อยละ 83.7) ความซื่อสัตย์ในการทำงาน (ร้อยละ 82.3) ความร่วมมือในการทำงานเป็นกลุ่ม (ร้อยละ 78.9) สังเกตการปฏิบัติงานรายบุคคล (ร้อยละ 72.1) สอบภาคปฏิบัติ (ร้อยละ 69.4) และสอบแบบปรนัย (ร้อยละ 61.2) จากการประเมินผลการเรียนงานเกษตรจะเห็นว่า มีการประเมินผลทั้งทางด้านกาปฏิบัติ การใช้การทดสอบ การสังเกต โดยสังเกตจากตัวนักเรียนเป็นหลักซึ่งเป็นการประเมินรายบุคคลมากกว่าการประเมินเป็นกลุ่ม ซึ่งสอดคล้องกับ วัฒนะ สะดวก (2542 : 59) พบว่า การประเมินผลในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เขตการศึกษา 12 ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ การประเมินผลจากการปฏิบัติจริงของนักเรียน วัดผลประเมินผลจากการสังเกตกระบวนการและลักษณะนิสัณการทำงาน และการทดสอบหลังการเรียนของนักเรียน

5.2.3 ปัญหาในการจัดการเรียนการสอนงานเกษตรในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ

จากผลสรุปการวิจัยสามารถนำประเด็นปัญหามาอภิปรายได้ดังนี้

ด้านการสอนและกิจกรรมมีปัญหาในการจัดการเรียนการสอน 8 รายการ คือ ครูมีความรู้

ด้านสัตวบาลไม่เพียงพอ (ร้อยละ 70.1) ขาดครูที่จบเกษตรมาโดยเฉพาะ (ร้อยละ 68.7) ครูมีงานเอกสารเป็นเอกสารทสงานไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

พิเศษอื่นๆ มาก (ร้อยละ 66.0) ขาดคู่มือตำราทางวิชาเกษตร (ร้อยละ 59.9) ครูมีความรู้ด้านพืชกรรม ไม่เพียงพอ (ร้อยละ 55.8) ครูไม่วิเคราะห์เนื้อหา (ร้อยละ 54.4) ครูไม่ทำแผนการสอน (ร้อยละ 53.7) และครูมีความรู้ด้านการแปรรูปผลิตภัณฑ์และการถนอมอาหารไม่เพียงพอ (ร้อยละ 52.4) จากผลการวิจัยข้างต้น เป็นที่น่าสังเกตครูเกษียณนั้น ไม่มีความรู้ความสามารถทางด้านการเกษตรไม่เพียงพอ ซึ่งส่วนหนึ่งมาจากการที่ครูเกษียณไม่ได้จบทางด้านการเกษตรโดยตรง ทำให้การเรียนการสอนทางด้านการเกษตรไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร ซึ่งมีผลทำให้ครูผู้สอนไม่ทำการวิเคราะห์เนื้อหาที่จะสอน และไม่เขียนแผนการสอนเพราะว่าตนเองไม่ถนัดสอนในด้านนี้ ซึ่งสอดคล้องกับ วิเชียร พรหมมา (2543 : 86) พบว่า ปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชางานเกษตรของครูเกษียณที่สอนวิชางานเกษตรพื้นฐาน ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญและสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดชัยนาท พบว่า ครูผู้สอนขาดความรู้ทางการเกษตรเนื่องจากไม่ได้จบทางด้านเกษตรทำให้ไม่มีความชำนาญในการสอนเกษตร และครูผู้สอนเกษตรมีน้อย

ด้านสื่อการสอนและอุปกรณ์มีปัญหาในการจัดการเรียนการสอน 5 รายการ คือ ขาดสื่อการสอนเฉพาะด้าน (ร้อยละ 69.4) สื่อการสอนไม่เพียงพอ (ร้อยละ 60.5) ขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้เรื่องสื่อการสอน (ร้อยละ 55.8) เครื่องมือเกษตรส่วนใหญ่ชำรุด (ร้อยละ 55.1) และขาดแคลนตำราและเอกสารทางการเกษตร (ร้อยละ 54.4) ปัญหาในด้านนี้ส่วนใหญ่จะพบในทุกๆ โรงเรียนนั่นคือ สื่อการเรียนการสอนไม่เพียงพอ และบุคลากรไม่มีความรู้ทางด้านสื่อทำให้การใช้สื่อการเรียนการสอนไม่มีประสิทธิภาพ และไม่สามารถผลิตสื่อใช้เองได้ นอกจากนี้เอกสารตำราเรียนยังไม่เพียงพอที่จะให้นักเรียนศึกษาค้นคว้า ทำให้การเรียนการสอนขาดประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับ ประเสริฐ ประชากร (2534 : 67) จากการวิจัย พบว่า อุปกรณ์การเรียนการสอนยังขาดแคลนไม่มีแบบเรียนการสอนงานเกษตรโดยเฉพาะ และพื้นที่สำหรับการปฏิบัติงานเกษตรไม่เพียงพอ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ วิเชียร พรหมมา (2543 : 86) พบว่า ปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชางานเกษตรของครูเกษียณที่สอนวิชางานเกษตรพื้นฐาน ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญและสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยนาทด้านสื่อการเรียนการสอนนั้น พบว่า สื่อการสอนมีน้อยไม่เพียงพอต่อการเรียนการสอน ไม่มีห้องเก็บเครื่องมือเป็นสัดส่วน และขาดการสนับสนุนสื่อการเรียนการสอนจากฝ่ายบริหาร

ด้านการวัดและประเมินผลมีปัญหาในการจัดการเรียนการสอน 3 รายการ คือ ครูไม่ปรับปรุงผลการวิเคราะห์ข้อมูล (ร้อยละ 64.6) ครูให้ความสำคัญด้านผลงานมากกว่ากระบวนการทำงาน (ร้อยละ 56.6) และครูเน้นการวัดผลด้านความรู้ ความจำมากกว่าการปฏิบัติ (ร้อยละ 52.4) เป็นที่น่าสังเกตว่า การวัดและการประเมินผลนั้นครูเน้นผลงานของตนเองเป็นหลัก ไม่มีการปรับปรุงการประเมินผลเพื่อให้นักเรียนได้เกิดทักษะทางการเรียนอย่างแท้จริง

5.2.4 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนขนาดต่างๆ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ

จากการวิจัย พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนการสอนงานเกษตร ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญเชิงทางสถิติ 1 รายการ คือ แหล่งน้ำทางการเกษตรไม่เพียงพอ และ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 1 รายการ คือ แสงสว่างในห้องเรียนไม่เพียงพอ ซึ่งเป็นที่น่าสังเกตว่า ในการเรียนการสอนนั้นห้องเรียนไม่มีไฟฟ้าที่ให้แสงสว่างเพียงพอในการเรียนการสอน ซึ่งอาจทำให้นักเรียนนั้นมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ไม่ดี นอกจากนี้แล้วในการเรียนการสอนงานเกษตรในด้านการปฏิบัตินั้นยังขาดแคลนแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร โดยส่วนใหญ่แล้วโรงเรียนในเขตเมืองจะใช้น้ำจากน้ำประปาเป็นแหล่งน้ำหลักในการทำการเกษตร ทำให้ไม่มีน้ำเพียงพอในการทำการเกษตร

ด้านการวัดและประเมินผล พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนการสอนงานเกษตร ด้านการวัดและประเมินผล ในโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญเชิงทางสถิติ 1 รายการ คือ ครูไม่ปรับปรุงผลการวิเคราะห์ข้อสอบและมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 1 รายการ คือ ครูให้ความสำคัญด้านผลงานมากกว่ากระบวนการทำงาน ซึ่งเป็นที่น่าสังเกตว่า การวัดและประเมินผลนั้นครูเน้นผลงานในการทำงานของเด็กและของครูเป็นหลักมากกว่ากระบวนการทำงานของเด็ก ซึ่งเป็นผลเสียโดยตรงกับนักเรียน นอกจากนี้แล้วครูยังไม่มีการวิเคราะห์ข้อสอบสำหรับทดสอบเด็กทำให้ผลการทดสอบไม่ปฏิบัติตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

ด้านการบริหาร พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับปัญหาในการจัดการเรียนการสอนงานเกษตร ด้านการบริหารของโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 1 รายการ คือ การรายงานผลการปฏิบัติทางการเกษตร ซึ่งเป็นที่น่าสังเกตว่า ครูผู้ที่ทำหน้าที่สอนทางด้านเกษตรไม่รายงานผลการปฏิบัติงานอาจเนื่องมาจากไม่มีผลงานที่จะนำมารายงานผล หรือผลงานไม่เป็นที่น่าพอใจทำให้ไม่รายงานผลการปฏิบัติงานของตนเอง

5.3 ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอเสนอแนะแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดการเรียนการสอนงานเกษตรในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนการสอน ดังนี้

5.3.1 สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ

ควรมีการประสานงานกับสถานศึกษาต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งในระดับวิทยาลัย มหาวิทยาลัยที่เปิดสอนในวิชาเกษตรกรรม และจัดโควต้าให้บุคลากรในสังกัดเข้ารับการศึกษาคือในระดับปริญญาตรี และปริญญาโทแก่บุคลากรและผู้บริหารโรงเรียน เพื่อเป็นการเพิ่มพูนความรู้ในด้านการสอนงานเกษตร

ควรมีการรับบุคลากรที่มีความรู้ในการสอนงานเกษตร เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนงานเกษตรในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการมีประสิทธิภาพ

5.3.2 ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ

ควรจัดบุคลากรที่มีความรู้และวุฒิทางการศึกษาเกษตรให้สอนงานเกษตร เพื่อให้การเรียนการสอนงานเกษตรของโรงเรียนมีประสิทธิภาพ

ควรจัดสรรงบประมาณให้การเรียนการสอนงานเกษตรให้เพียงพอ เพื่อการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ

ควรมีการส่งเสริมความรู้บุคลากรผู้สอนงานเกษตรโดยจัดอบรม สัมมนา ศึกษาดูงานและส่งเสริมทางด้านการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น เพื่อบุคลากรจะได้มีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ

5.4 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูผู้สอนงานเกษตรที่ไม่วุฒิทางการศึกษาการเกษตร เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนงานเกษตรให้ตรงตามความสามารถ และความเหมาะสมของบุคลากรในโรงเรียน เพื่อประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพต่อไป

บรรณานุกรม

กรมวิชาการ. 2534. หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ครุสภาลาดพร้าว.

กระทรวงศึกษาธิการ. 2535. หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533). พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา.

กำจัด เกลี้ยงจันทร์. 2530. "การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเกษตร". วารสารครุศาสตร์ 9 (มกราคม-กุมภาพันธ์ 2522).

กองวิชาการ สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร. 2540. มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษาสังกัด กรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ : ชุมชมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

คณะกรรมการวางแผนพื้นฐานปฏิรูปการศึกษา. 2518. รายงานเรื่องแนวทางปฏิรูปการศึกษา สำหรับรัฐบาลในอนาคต. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ยูไนเต็ดโปรดักชั่น.

จิตรผกา ชนปัญญาธิวงศ์. 2531. หลักการศึกษาเกษตร. ภาควิชาพัฒนาการเกษตร. คณะทรัพยากรธรรมชาติ. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ (อัคราณา).

ชวลิต สุขสวัสดิ์. 2535. "ยุติขยายการศึกษาภาคบังคับ ป.6 เป็น ม.3 ลดปัญหาอาชญากรรมเพื่อช่วยเด็กไทยให้มีคุณภาพ". ผู้แทนราษฎร 35 (กรกฎาคม 2535).

ชัยชาญ วงศ์สามัญ. 2533. ครุศาสตร์เกษตร. ขอนแก่น. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ทรงฤทธิ์ ปะเมโท. 2535. "ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูสอนงานเกษตร โรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ เกี่ยวกับการจัดการศึกษาเกษตรตามหลักสูตรพุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)". วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

นวพรรณ สรรพสิน. 2537. "สภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2531 ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร". วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

นพคุณ ศิริวรรณ. 2532. งานฟาร์ม. กรุงเทพฯ : ศูนย์การพิมพ์พลชัย.

บุญช่วย ปู่หล่น. 2541. "ความคิดเห็นของครูผู้สอนงานเกษตรเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการสอนวิชางานเกษตรในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดหนองบัวลำภู". วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.

- ประเสริฐ ประชาราษฎร์. 2534. "ความคิดเห็นของครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัด สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ เกี่ยวกับการสอนงานเกษตร ตาม หลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)". วิทยานิพนธ์ วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. 2535. การบริหารงานวิชาการ. อุษยา : สหมิตรออฟเซต.
- ผ่องพรรณ เชื้อทอง. 2533. การสอนวิชาเกษตร. ภาควิชาอาชีพศึกษา. คณะศึกษาศาสตร์. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (อัครดำเนิน).
- พานี อ่อนสุภาพ. 2535. "การสำรวจการดำเนินการสอนงานเกษตร หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)". ระดับประถมศึกษาของโรงเรียนสังกัด สำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดลำปาง. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ภิญโญ สาร. 2526. หลักการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : ศึกษาภัณฑ์พานิชย์.
- มลิวัดย์ ลัมไพรี. 2535. "การเปรียบเทียบความคาดหวังของครู ครูใหญ่ และศึกษานิเทศก์ที่มี ต่อประสิทธิภาพของหลักสูตรประถมศึกษากลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ". วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รมณีย์ อาภาภิรม. 2531. วิธีการสอนวิชาเกษตร. ภาควิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรม คณะครุศาสตร์ อุดสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- วิจิตรา ญาณกิตติ. 2531. "ความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษาในการเปิดสอนวิชา งานเลือกเกษตรในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์". วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- วิเชียร ต้นตือธิมงคล. 2534. "ความคิดเห็นของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ตากเกี่ยวกับการศึกษาเกษตรระดับประถมศึกษา". วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- วิเชียร พรหมมา. 2543. "การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชา งานเกษตรพื้นฐานของครูเกษตรในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา และ โรงเรียนขยาย โอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยนาท". วิทยานิพนธ์ วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง.
- วิณะ สะดวก. 2542. "สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพเกษตรในโรงเรียน มัธยมศึกษาตอนต้น เขตการศึกษา 12". วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต บัณฑิต วิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.

- วิทยา ไม่วาผล. 2535. การสอนงานเกษตร. เอกสารการสอนชุดวิชาการสอนกลุ่ม การงานและ
พื้นฐานอาชีพ หน่วยที่ 7 นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- วิโรจน์ มังคละมณี. 2539. ยุทธศาสตร์การบริหารการใช้หลักสูตรในโรงเรียน. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์องค์การครูสภา.
- สุทัศน์ ทองแย้ม กาญจนา เชื้อทองดี และอัมพร ศิริบุญมา. 2533. อิทธิพลต่อวิถีชีวิตชาวชนบท.
คณะศึกษาศาสตร์. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. (อัครดำเนิน)
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2528. โครงการเกษตรศึกษา : โครงการย่อยที่ 2 การ
ศึกษาเกษตรระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์และทำปก
เจริญผล.
- สุวัฒน์ มุทเมธา. 2524. ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน. กรุงเทพฯ : พิระพัฒนา.
- สุวิทย์ คำมูล. 2531. แพ้ผสมงาน. พิมพ์ครั้งที่ 7 กรุงเทพฯ : ที.พี. พรินท์.
- หน่วยศึกษานิเทศก์ จังหวัดสมุทรปราการ. 2540. รายงานการประเมินคุณภาพนักเรียนชั้น
ป. 6 ระดับจังหวัด ปีการศึกษา 2540. (อัครดำเนิน).
- หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา. 2534. ประมวลบทความเกี่ยวกับการศึกษาเกษตร
ฉบับที่ 2. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา.
- อารมณี เพชรชื่น. 2525. เอกสารประกอบการสอนวิชาบริหารการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร.
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน.
- อุทัย ธรรมเศโซ. 2531. หลักการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : เจ้าพระยาการพิมพ์.
- แอนน์ รัตนากร. 2531. บนเส้นทางความรับผิดชอบบทบาทและหน้าที่ของครูประจำชั้นระดับ
ประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

คำสั่งคณะกรรมการคุศศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ที่ ๖๕ /2542

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการพิจารณาหัวข้อ
และเค้าโครงวิทยานิพนธ์ของ นายบรรจง พันธภาพา

เพื่อให้การเรียบเรียงวิทยานิพนธ์ของ นายบรรจง พันธภาพา เป็นไปด้วยความเรียบร้อย
และมีประสิทธิภาพ จึงแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อควบคุมและพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์
ดังต่อไปนี้

- คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

ดร.दनัย	ดิษยบุตร	ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์
อาจารย์สมจิตต์	กล้ากลั่น	ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม
อาจารย์ศศิธร	จารุสมบัติ	ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม
- คณะกรรมการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์

ดร.นพคุณ	ศิริวรรณ	ประธานกรรมการ
ดร.दनัย	ดิษยบุตร	กรรมการประจำสาขาวิชา
อาจารย์สมจิตต์	กล้ากลั่น	กรรมการประจำสาขาวิชา
อาจารย์ศศิธร	จารุสมบัติ	กรรมการ
อาจารย์วันที	โชติสกุล	กรรมการ

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ 2๕ มีนาคม พ.ศ. 2542

(รศ.ดร.ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์)

คณบดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้ไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารที่คำสั่งที่มีการนำไปใช้

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม งานบัณฑิตศึกษา สจล. โทร. 2663,2642

ที่ ทม 1504/ 1215

วันที่ 5/ มีนาคม 2542

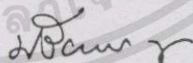
เรื่อง ขอเชิญเข้าร่วมประชุมพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาปริญญาโท

เรียน อาจารย์วันทนี ไชติสกุล

ตามคำสั่งคณะกรรมการที่ 88 /2542 แต่งตั้งท่านเป็นกรรมการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ของนักศึกษา ชื่อ นายบรรจง พันธภาพา ซึ่งจะทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ เกี่ยวกับปัญหาในการจัดการเรียนการสอนงานเกษตร ในโรงเรียนประถมศึกษา"

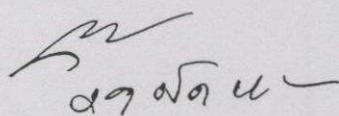
ประธานคณะกรรมการเห็นสมควรให้มีการประชุมคณะกรรมการ ในวันจันทร์ที่ 5 เมษายน พ.ศ. 2542 เวลา 09.00 น. ณ ห้องสมาคมศิษย์เก่าบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

จึงเรียนมาเพื่อขอเชิญเข้าร่วมประชุมตามวันเวลาดังกล่าวด้วย

(รศ.ดร.ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์)

คณบดี

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม งานบัณฑิตศึกษา สจล. โทร. 2663,2642

ที่ ทม 1504/ 1213

วันที่ 5/ มีนาคม 2542

เรื่อง ขอเชิญเข้าร่วมประชุมพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาปริญญาโท

เรียน อาจารย์ศศิธร จารุสมบัติ

ตามคำสั่งคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมที่ 88 /2542 แต่งตั้งท่านเป็นผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม และเป็นกรรมการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ของนักศึกษา ชื่อ นายบรรจง พันธภาพา ซึ่งจะทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด สำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ เกี่ยวกับปัญหาในการจัดการเรียนการสอนงานเกษตร ในโรงเรียนประถมศึกษา"

ประธานคณะกรรมการเห็นสมควรให้มีการประชุมคณะกรรมการ ในวันจันทร์ที่ 5 เมษายน พ.ศ. 2542 เวลา 09.00 น. ณ ห้องสมาคมศิษย์เก่าบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

จึงเรียนมาเพื่อขอเชิญเข้าร่วมประชุมตามวันเวลาดังกล่าวด้วย

(รศ.ดร.ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์)

คณบดี

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม งานบัณฑิตศึกษา สจล. โทร. 2663,2642

ที่ ทม 1504/ 1217

วันที่ 31 มีนาคม 2542

เรื่อง ขอเชิญเข้าร่วมประชุมพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาปริญญาโท

เรียน อาจารย์สมจิตต์ กล้ากลิ่น

ตามคำสั่งคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมที่ 88 /2542 แต่งตั้งท่านเป็นผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม และเป็นกรรมการประจำสาขาวิชาพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ของนักศึกษา ชื่อ นายบรรจง พันธภาพา ซึ่งจะทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด สำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ เกี่ยวกับปัญหาในการจัดการเรียนการสอนงานเกษตร ใน โรงเรียนประถมศึกษา"

ประธานคณะกรรมการเห็นสมควรให้มีการประชุมคณะกรรมการ ในวันจันทร์ที่ 5 เมษายน พ.ศ. 2542 เวลา 09.00 น. ณ ห้องสมาคมศิษย์เก่าบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบัน เทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

จึงเรียนมาเพื่อขอเชิญเข้าร่วมประชุมตามวันเวลาดังกล่าวด้วย

(รศ.ดร.ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์)

คณบดี

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม งานบัณฑิตศึกษา สจล. โทร. 2663,2642

ที่ ทม 1504/ 1213

วันที่ 3/ มีนาคม 2542

เรื่อง ขอเชิญเข้าร่วมประชุมพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาปริญญาโท

เรียน ดร.दनัย ดิษยบุตร

ตามคำสั่งคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมที่ 88 /2542 แต่งตั้งท่านเป็นผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ และเป็นกรรมการประจำสาขาวิชาพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ของนักศึกษา ชื่อ นายบรรจง พันธภาพา ซึ่งจะทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ลังกัด สำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ เกี่ยวกับปัญหาในการจัดการเรียนการสอนงานเกษตร ใน โรงเรียนประถมศึกษา"

ประธานคณะกรรมการเห็นสมควรให้มีการประชุมคณะกรรมการ ในวันจันทร์ที่ 5 เมษายน พ.ศ. 2542 เวลา 09.00 น. ณ ห้องสมาคมศิษย์เก่าบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบัน เทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

จึงเรียนมาเพื่อขอเชิญเข้าร่วมประชุมตามวันเวลาดังกล่าวด้วย

(รศ.ดร.ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์)

คณบดี

27 มีค 42

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม งานบัณฑิตศึกษา สจล. โทร. 2663,2642

ที่ ทม 1504/ 1219

วันที่ 5/ มีนาคม 2542

เรื่อง ขอเชิญเข้าร่วมประชุมพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาปริญญาโท

เรียน ดร.นพคุณ ศิริวรรณ

ตามคำสั่งคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมที่ 88 /2542 แต่งตั้งท่านเป็นประธานกรรมการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ของนักศึกษา ชื่อ นายบรรจง พันธภาพา ซึ่งจะทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ เกี่ยวกับปัญหาในการจัดการเรียนการสอนงานเกษตร ในโรงเรียนประถมศึกษา"

ประธานคณะกรรมการเห็นสมควรให้มีการประชุมคณะกรรมการ ในวันจันทร์ที่ 5 เมษายน พ.ศ. 2542 เวลา 09.00 น. ณ ห้องสมาคมศิษย์เก่าบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

จึงเรียนมาเพื่อขอเชิญเข้าร่วมประชุมตามวันเวลาดังกล่าวด้วย

(รศ.ดร.ปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์)

คณบดี

๒๙ ๓๑ ๔๒

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ งานบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สจล. โทร. 2663

ที่ ทม 1504:7/อ.596

วันที่ 5 ธันวาคม 2542

เรื่อง ส่งผลการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์

เรียน คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ตามที่คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมได้มีคำสั่งที่ 88/2542 เรื่องแต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมและกรรมการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ ของนักศึกษาชื่อ นายบรรจง พันธภาพรหัสประจำตัว 40064321 หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาครุศาสตร์เกษตร นักศึกษาได้เสนอหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ต่อที่ประชุมคณะกรรมการแล้วเมื่อ วันที่ 5 เมษายน 2542 และได้รับอนุมัติในหัวข้อ เรื่อง "ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ เกี่ยวกับปัญหาในการจัดการเรียนการสอนงานเกษตรในโรงเรียนประถมศึกษา" โดยมีคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ จำนวน 3 คน คือ

1. ดร. ดนัย	ดิษยบุตร	ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์
2. อาจารย์สมจิตต์	กลักลิน	ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม
3. อาจารย์ศศิธร	จารุสมบัติ	ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม

ทั้งนี้โดยมีเงื่อนไขปรับปรุงบางประการ บัดนี้ นักศึกษาได้ปรับปรุงแก้ไขตามมติของคณะกรรมการเรียบร้อยแล้ว เมื่อวันที่ 8 ธันวาคม 2542

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และดำเนินการประกาศผ่านหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ต่อไปด้วยจักขอบคุณยิ่ง

(ดร.วิไลพร วรจิตตานนท์)

ผู้ช่วยคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

ที่ ทม 1504/ 5113

คณะกรรมการ

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

๑ ธันวาคม 2542

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัย

เรียน นายสม น้อยปรีชา

ด้วยคณะกรรมการ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ที่จะช่วยตรวจแบบสอบถาม ให้กับนักศึกษาปริญญาโทได้

จึงเรียนมาเพื่อขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถาม ของนักศึกษา ชื่อ นายบรรจง พันธภาพา ซึ่งจะทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ เกี่ยวกับปัญหาในการจัดการเรียนการสอนงานเกษตรในโรงเรียนประถมศึกษา"

คณะกรรมการ หวังในความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างยิ่งและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผศ.ดร.พรณี สิกกวิฒนะ)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

งานบัณฑิตศึกษา

โทร. 3266052-6101 ต่อ 2663,2642

โทรสาร 3269040

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรรมใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ทม 1504/ 5113

คณะกรรมการ

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

๑ ธันวาคม 2542

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัย

เรียน นายโชคชัย สิริพนมณี

ด้วยคณะกรรมการ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ที่จะช่วยตรวจแบบสอบถาม ให้กับนักศึกษาปริญญาโทได้

จึงเรียนมาเพื่อขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถาม ของนักศึกษา ชื่อ นายบรรจง พันธภาพา ซึ่งจะทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ" เกี่ยวกับปัญหาในการจัดการเรียนการสอนงานเกษตรในโรงเรียนประถมศึกษา

คณะกรรมการ หวังในความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างยิ่งและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผศ.ดร.พรณี สীগิจวัฒน์นะ)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

งานบัณฑิตศึกษา

โทร. 3266052-6101 ต่อ 2663,2642

เอกสารนี้เป็นเอกสารทสวงนไวสาหรับการใ้ใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

โทรสาร 3269040

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ทม 1504/ 5113

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

๑ ธันวาคม 2542

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัย

เรียน นางนฤมล เนื่องช้าง

ด้วยคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ที่จะช่วยตรวจแบบสอบถาม ให้กับนักศึกษาปริญญาโทได้

จึงเรียนมาเพื่อขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถาม ของนักศึกษา ชื่อ นายบรรจง พันธภาพา ซึ่งจะทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ" เกี่ยวกับปัญหาในการจัดการเรียนการสอนงานเกษตรในโรงเรียนประถมศึกษา

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม หวังในความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างยิ่งและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ศ.ดร.พรรณี ลีกิจวัฒน์)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

งานบัณฑิตศึกษา

โทร. 3266052-6101 ต่อ 2663,2642

โทรสาร 3269040

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ทม 1504/ 5113

คณะกรรมการ

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

๙ ธันวาคม 2542

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัย

เรียน นางวนิดา พาสุกศรี

ด้วยคณะกรรมการ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ที่จะช่วยตรวจแบบสอบถาม ให้กับนักศึกษาปริญญาโทได้

จึงเรียนมาเพื่อขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถาม ของนักศึกษา ชื่อ นายบรรจง พันธภาพา ซึ่งจะทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ" เกี่ยวกับปัญหาในการจัดการเรียนการสอนงานเกษตรในโรงเรียนประถมศึกษา"

คณะกรรมการ หวังในความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างยิ่งและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผศ.ดร.พรณี ลีกิจวัฒน์)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

งานบัณฑิตศึกษา

โทร. 3266052-6101 ต่อ 2663,2642

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้ภายในงานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า.

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ทม 1504/ 5220

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

16 ธันวาคม 2542

เรื่อง ขอความร่วมมือให้นักศึกษาทดลองใช้เครื่องมือเพื่อการวิจัย

เรียน

ด้วย นายบรรจง พันธภาพา เป็นนักศึกษาปริญญาโท คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาครุศาสตร์เกษตร กำลังทำการวิจัยเพื่อเรียบเรียงวิทยานิพนธ์
เรื่อง "ความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ
เกี่ยวกับปัญหาในการจัดการเรียนการสอนงานเกษตร ในโรงเรียนประถมศึกษา"

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดพิจารณาอนุญาต
ให้นักศึกษาได้ทดลองใช้แบบสอบถามเพื่อการวิจัยในสถานศึกษาของท่านได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาต และขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ของท่าน
มา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผศ.ดร.พรณี สীগิจวัฒนะ)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

งานบัณฑิตศึกษา

โทร. 3266052-6101 ต่อ 2663,2642

โทรสาร 3269040

ที่ ทม 1504/ 5318

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

27 ธันวาคม 2542

เรื่อง ขอความร่วมมือให้นักศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย ประกาศผลการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์

ด้วย นายบรรจง พันธภาพ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
 หลักสูตรวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาครุศาสตร์เกษตร กำลังทำการวิจัยเพื่อเรียบเรียงวิทยานิพนธ์
 เรื่อง "ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ
 เกี่ยวกับปัญหาในการจัดการเรียนการสอนงานเกษตรในโรงเรียนประถมศึกษา"
 ซึ่งได้รับอนุมัติหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์แล้วเมื่อวันที่ 8 ธันวาคม 2542

ในการทำวิจัยเรื่องนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยในสถานศึกษาของท่าน
 คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดพิจารณาอนุญาต ให้นักศึกษาทำการ
 เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยในสถานศึกษาของท่านได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาต และขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ของท่าน
 มา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รศ.ดร.รวีวรรณ ชินะตระกูล)

คนบตี

งานบัณฑิตศึกษา

โทร. 3266052-6101 ต่อ 2663,2642

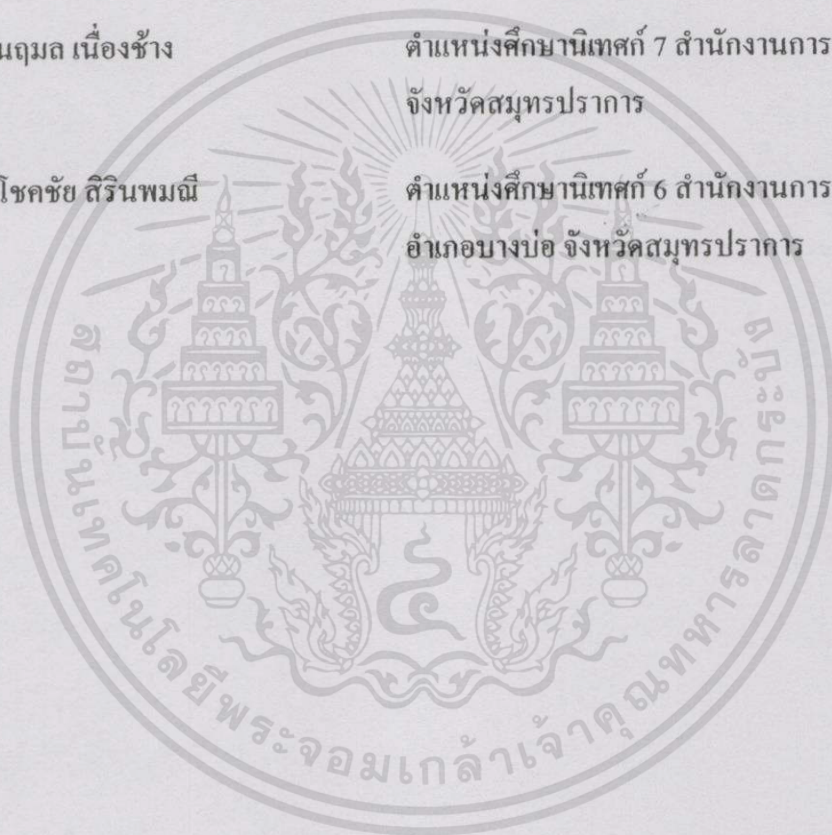
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

1. นางวนิดา พาสุกรี ตำแหน่ง บุคลากร 7 ว. สำนักงานการประถมศึกษา
อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ
2. นายสม น้อยปรีชา ตำแหน่งอาจารย์ใหญ่ โรงเรียนวัดสี่ดิ่งสำนักงาน
การประถมศึกษาอำเภอบางบ่อ
จังหวัดสมุทรปราการ
3. นางนฤมล เนื่องช้าง ตำแหน่งศึกษานิเทศก์ 7 สำนักงานการประถมศึกษา
จังหวัดสมุทรปราการ
4. นายโชคชัย สิริินพมณี ตำแหน่งศึกษานิเทศก์ 6 สำนักงานการประถมศึกษา
อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษา
จังหวัดสมุทรปราการ เกี่ยวกับปัญหาในการจัดการเรียนการสอน
งานเกษตรในโรงเรียนประถมศึกษา

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามชุดนี้เป็นแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ เกี่ยวกับสภาพและปัญหาในการจัดการเรียนการสอนงานเกษตรในโรงเรียน

โดยแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้บริหารโรงเรียน

ตอนที่ 2 สภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตร

ตอนที่ 3 ปัญหาในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตร

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนงานเกษตร

2. โปรดพิจารณาและตอบแบบสอบถามทุกข้อตามความคิดเห็นหรือสภาพความเป็นจริง ทั้งนี้เพื่อความสมบูรณ์ และความถูกต้องของงานวิจัย

3. ความคิดเห็นของท่าน ผู้วิจัยถือว่าเป็นข้อมูลที่มีค่ายิ่งและจะสงวนไว้เป็นความลับ โดยจะนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์เพื่องานวิจัยครั้งนี้เท่านั้น

ขอขอบพระคุณอย่างยิ่ง

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้บริหารโรงเรียน

โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงใน () และโปรดเติมคำลงในช่องว่างที่กำหนดให้ตามความเป็นจริง

1. เพศ () ชาย () หญิง
2. อายุ.....ปี
3. สถานภาพ () โสด () สมรส
4. อายุราชการ.....ปี
5. ท่านดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนปัจจุบันมา.....ปี
6. ตำแหน่งปัจจุบัน () ครูใหญ่ () อาจารย์ใหญ่
() ผู้อำนวยการโรงเรียน
7. ระดับการศึกษา () ต่ำกว่าปริญญาตรี () ปริญญาตรี
() ปริญญาโท
() อื่นๆ (โปรดระบุ)
8. วุฒิการศึกษา () ทางการบริหารการศึกษา
() สาขาวิชาอื่นๆ (โปรดระบุ)
9. หน้าที่อื่นๆ นอกเหนือจากงานบริหาร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
() ครูประจำชั้น () ครูพิเศษ
() ประธานกลุ่ม () รองประธานกลุ่ม
() คณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอ (กปอ.)
() คณะกรรมการข้าราชการครู (ก.ค.)
() อื่นๆ (โปรดระบุ)
10. โรงเรียนของท่านเปิดสอนในระดับใด
() ชั้นอนุบาล 1- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
() ชั้นอนุบาล 1- ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
() ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
() ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-ชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 3
() อื่นๆ (โปรดระบุ)

11. จำนวนนักเรียนในโรงเรียนคน
12. จำนวนครูในโรงเรียน.....คน
13. ท่านได้รับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนงานเกษตรกรรมจากแหล่งใด
(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- () การฝึกอบรม / การประชุมสัมมนา
- () ประสบการณ์เดิมจากการสอน
- () วารสาร หนังสือ ตำรา หลักสูตร
- () อื่น ๆ (โปรดระบุ)

ตอนที่ 2 สภาพทั่วไปของการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรม

โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงใน () และโปรดเติมค่าลงในช่องว่างที่กำหนดให้ตามความเป็นจริง

1. มีครูสอนวิชาเกษตรกรรม.....คน
2. วุฒิกการศึกษาของครูเกษตร
- () ทางการศึกษาเกษตร.....คน
- () อื่นๆ (โปรดระบุ).....คน
3. ลักษณะการสอนงานเกษตร ในโรงเรียนของท่านเป็นอย่างไร

รายการ	เป็นประจำ	นาน ๆ ครั้ง	ไม่เคย
1. นักเรียนปฏิบัติงานรายบุคคล.....
2. นักเรียนปฏิบัติงานเป็นกลุ่ม.....
3. ครูบรรยายทฤษฎีในห้องเรียน.....
4. นักเรียนค้นคว้าเป็นกลุ่ม.....
5. นักเรียนค้นคว้าเป็นรายบุคคล.....
6. นักเรียนปฏิบัติงานที่บ้านแล้วนำผลงานมาส่ง.....
7. นักเรียนรายงานเป็นกลุ่มหน้าชั้นเรียน.....
8. นักเรียนรายงานเป็นรายบุคคลหน้าชั้นเรียน.....
9. ครูสาธิตวิธีการปฏิบัติแล้วให้ปฏิบัติตาม.....

รายการ	เป็นประจำ	นาน ๆ ครั้ง	ไม่เคย
10. ครูใช้สื่อต่อไปนี้ประกอบการสอน			
10.1 สไลด์.....
10.2 วีซีดี.....
10.3 แผ่นใส.....
10.4 บทเรียนสำเร็จรูป.....
10.5 หุ่นจำลอง.....
10.6 การศึกษาคูงาน.....
10.7 โครงการงาน.....
10.8 อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

4. ท่านได้จัดพื้นที่ให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติงานเกษตรงานใดบ้าง

(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ ปลุกผักสวนครัว	☐ เลี้ยงปลาสวยงาม
☐ ปลุกไม้ดอกไม้ประดับ	☐ เลี้ยงปลาน้ำจืด
☐ ปลุกไม้ผลล้มลุก	☐ เลี้ยงสัตว์เล็ก
☐ ปลุกไม้ประดับอื่นด้น	☐ เลี้ยงสัตว์ปีก
☐ ปลุกไม้ประดับแขวน	
☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....	

5. แหล่งน้ำที่ใช้ในการเกษตร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ น้ำประปา	☐ บ่อบาดาล
☐ บ่อน้ำ สระน้ำ	☐ แม่น้ำ ลำคลอง
☐ คลองชลประทาน	☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....

6. วัสดุอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก ในการเรียนการสอนงานเกษตรในโรงเรียนของท่านมี
เพียงใด

รายการ	มีเพียงพอ	มีไม่เพียงพอ	ไม่มี
1. พื้นที่(บริเวณ) ให้นักเรียนฝึกปฏิบัติ.....
2. แหล่งน้ำที่ใช้เพื่อการเกษตร.....
3. โรงเรือนด้านพืชกรรม.....
4. โรงเรือนด้านสัตว์บาล.....
5. เครื่องมืองานเกษตรพื้นฐาน (เช่น จอบ เสียม มีด บัวรดน้ำ).....
6. พันธุ์พืช.....
7. พันธุ์สัตว์.....
8. วัสดุเคมีภัณฑ์เกษตร (เช่น ปุ๋ย สารเคมีกำจัดศัตรูพืช).....
9. โสตทัศนูปกรณ์ (เช่น เครื่องฉายวีดีโอ สไลด์ คอมพิวเตอร์).....
10. หนังสือ ตำราและเอกสารทางการเกษตรต่างๆ.....
11. จำนวนห้องเรียน.....
12. อื่นๆ (โปรดระบุ).....

7. ลักษณะการประเมินผลการเรียนงานเกษตรในโรงเรียนของท่าน

รายการ	ทำเป็นประจำ	ทำนาน ๆ ครั้ง	ไม่เคยทำ
1. สอบแบบปรนัย.....
2. สอบแบบอัตนัย.....
3. ตรวจผลงาน.....
4. สังเกตการทำงานเป็นกลุ่ม.....
5. สังเกตการปฏิบัติงานรายบุคคล.....
6. สอบภาคปฏิบัติ.....
7. ให้นักเรียนรายงานเป็นกลุ่มหน้าชั้นเรียน.....
8. คู่มืองานที่สั่งให้ปฏิบัติที่บ้าน.....
9. ความร่วมมือในการทำงานกลุ่ม.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับกรใช้ภายในเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านธุรกิจ

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายการ	ทำเป็นประจำ	ทำนาน ๆ ครั้ง	ไม่เคยทำ
10. คุณความซื่อสัตย์และตั้งใจเรียน.....
11. คุณความอดทนในการปฏิบัติงาน.....
12. คุณความซื่อสัตย์ในการทำงาน.....
13. คุณความรับผิดชอบในการทำงาน.....
14. อื่นๆ (โปรดระบุ).....

ตอนที่ 3 ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนงานเกษตรในโรงเรียน

โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่าง ตามสภาพความเป็นจริง เกี่ยวกับปัญหาดังต่อไปนี้

รายการ	มีปัญหา	ไม่มีปัญหา
ก.ด้านหลักสูตรและเนื้อหา		
1. หลักสูตรกำหนดเนื้อหาไว้มากเกินไป.....
2. หลักสูตรกำหนดเนื้อหาบางเรื่อง ไม่เหมาะสมกับวัย.....
3. หลักสูตรกำหนดเนื้อหาบางเรื่องยากเกินไป.....
4. เนื้อหาไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์.....
5. คำอธิบายวิชา เน้นเนื้อหาภาคทฤษฎีมากเกินไป.....
ข.ด้านการสอนและกิจกรรม		
1. ครูไม่ศึกษาหลักสูตร.....
2. ครูไม่ศึกษาคู่มือครู.....
3. ครูไม่วิเคราะห์เนื้อหา.....
4. ครูไม่ทำแผนการสอน.....
5. ครูมีความรู้ด้านพืชกรรม ไม่เพียงพอ.....
6. ครูมีความรู้ด้านสัตวบาล ไม่เพียงพอ.....
7. ครูมีทักษะการใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ของดิน ไม่เพียงพอ.....
8. ครูมีความรู้ด้านปุ๋ยและคุณสมบัติของปุ๋ย ไม่เพียงพอ.....
9. ครูมีความรู้ด้านการป้องกันกำจัดศัตรูพืช ไม่เพียงพอ.....
10. ครูมีความรู้ด้านการอนุรักษ์ดินและน้ำเพื่อการเกษตร ไม่เพียงพอ.....
11. ครูมีความรู้ด้านการแปรรูปผลิตภัณฑ์และการถนอมอาหาร ไม่เพียงพอ.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้ขโมยไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายการ	มีปัญหา	ไม่มีปัญหา
12. ขาดคู่มือ / ตำราทางวิชาเกษตร.....
13. ขาดแคลนครูที่จบการศึกษาทางเกษตร โดยเฉพาะ.....
14. ครูผู้สอนขาดความรับผิดชอบ.....
15. ครูไม่ให้ความสำคัญในวิชาเกษตร.....
16. ครูไม่มีโอกาสหาความรู้และวิทยาการใหม่ ๆ.....
17. ครูมีงานพิเศษอื่นๆ มาก.....
18. ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเน้นที่ความรู้ความ จำมากกว่าการปฏิบัติจริง
19. ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเน้นที่ผลงานมากกว่าเน้นนิสัยในการทำงาน.....
20. ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไม่เน้นที่กระบวนการในการทำงาน.....
21. ครูไม่เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วม.....
22. ครูสอนไม่สนใจ ขาดเทคนิคการสอน.....
23. ครูสอน ไม่ถูกต้องตามลำดับการเรียนรู้.....
24. ครูไม่ใช้สื่อประกอบการสอน.....
25. นักเรียนขาดความสนใจในวิชาเกษตรกรรม.....
26. นักเรียนขาดความรับผิดชอบ.....
27. จำนวนนักเรียนต่อห้องเรียนที่เรียนงานเกษตรมากเกินไป.....
28. การจัดการเรียนการสอน ไม่สอดคล้องกับท้องถิ่นและชุมชน.....
29. การสอน ไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร.....
ค. ด้านสื่อการสอน / อุปกรณ์		
1. สื่อการสอนไม่เพียงพอ.....
2. ขาดสื่อการสอนเฉพาะด้าน.....
3. เครื่องมือการเกษตรส่วนใหญ่ชำรุดเป็น.....
4. ขั้นตอนในการเบิกใช้อุปกรณ์การสอนยุ่งยาก.....
5. มีปัญหาด้านการจัดหาวัสดุอุปกรณ์การเกษตร.....
6. ขาดแคลนตำราและเอกสารทางวิชาการเกษตร.....
7. ขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้ด้านสื่อการสอน.....

รายการ	มีปัญหา	ไม่มีปัญหา
ง. ด้านสิ่งแวดล้อมความสะดวกในการจัดการเรียนการสอน		
1. ห้องเรียนมีขนาดเล็ก.....
2. แสงสว่างในห้องเรียนไม่เพียงพอ.....
3. สิ่งแวดล้อมไม่เหมาะสมกับการเรียน เช่น กลิ่น เสียง ไม่ดี.....
4. สิ่งอำนวยความสะดวกในห้องเรียนไม่เพียงพอ.....
5. จำนวนพื้นที่ใช้ปฏิบัติงานเกษตรไม่เพียงพอ.....
6. ดินไม่เหมาะสมกับการปลูกพืช.....
7. น้ำท่วมพื้นที่การเกษตรในฤดูฝน.....
8. แหล่งน้ำเพื่อการเกษตรไม่เพียงพอ.....
9. ขาดแคลนงบประมาณ.....
จ. ด้านการจัดและประเมินผล		
1. การวัดไม่ตรงกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้.....
2. ผู้สอนไม่ติดตามดูแลผู้เรียนอย่างใกล้ชิด.....
3. ครูเน้นการวัดและประเมินผลด้านความรู้ความจำมากกว่าการปฏิบัติงาน.....
4. ครูให้ความสำคัญด้านผลงานมากกว่ากระบวนการทำงาน.....
5. ครูไม่วิเคราะห์ข้อสอบ.....
6. ครูไม่ปรับปรุงผลการวิเคราะห์ข้อสอบ.....
ฉ. ด้านการบริหาร		
1. การมอบหมายและตั้งการ.....
2. การนิเทศ ติดตามผลอย่างต่อเนื่อง.....
3. การรายงานผลการปฏิบัติงานทางการเกษตรภายในโรงเรียน.....
ช. ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน		
1. การเรียกประชุมคณะกรรมการ โรงเรียน.....
2. การให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมทางการเรียนการสอนงานเกษตร.....
3. ชุมชนในความร่วมมือกับโรงเรียนในการจัดกิจกรรมของโรงเรียนในด้านการปรับปรุงอาคารสถานที่.....
4. การจัดงานชุมชนศิษย์เก่าของโรงเรียน.....
5. การขยายผลผลิตทางการเกษตรของโรงเรียนสู่ชุมชน.....

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนงานเกษตรในโรงเรียน

โปรดเขียนข้อเสนอแนะของท่าน ที่จะ เป็นประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอนงานเกษตรในโรงเรียน

ก. ด้านหลักสูตรและเนื้อหา

1.
2.
3.

ข. ด้านการสอนและกิจกรรม

1.
2.
3.

ค. ด้านสื่อการสอน / อุปกรณ์

1.
2.
3.

ง. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนการสอนงานเกษตร

1.
2.
3.

จ. ด้านการวัดและประเมินผล

1.
2.
3.

ฉ. ด้านการบริหาร

1.
2.
3.

ช. ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

1.
2.
3.

ประวัติผู้เขียน

นายเจษฎา พันธพา เกิดเมื่อวันที่ 15 ธันวาคม 2496 ที่จังหวัดกรุงเทพมหานคร สำเร็จการศึกษาวุฒิปริญญาตรี (พ.ม.) จากกระทรวงศึกษาธิการ เมื่อปี พ.ศ. 2513 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีในสาขาวิชาเกษตรศาสตร์ จากวิทยาลัยครูจันทรเกษม เมื่อปี พ.ศ. 2526

ปี พ.ศ. 2518 เข้ารับราชการในตำแหน่งครูจัดควาที่โรงเรียนวัดเกาะแก้ว อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ ปี พ.ศ. 2530 ดำรงตำแหน่งครูใหญ่ ระดับ 5 ที่โรงเรียนคลองเปิ้ง อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ และในปี พ.ศ. 2533 ดำรงตำแหน่งอาจารย์ใหญ่ ระดับ 7 ที่โรงเรียนคลองกระแจะเคอ อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ และปัจจุบันดำรงตำแหน่งอาจารย์ใหญ่โรงเรียนไทยรัฐวิทยา 71 รักษาการตำแหน่งอาจารย์ใหญ่ โรงเรียนคลองเตาธง ตั้งกักสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมืองจังหวัดสมุทรปราการ

